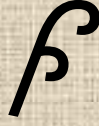

ISSN 2229-547X VIDEHA

খংক ০১ িতম্বৰ ২০২৩ (ৰ্ষ ১৩ মাম ১৫.১ খংক ৩৭৭)

[ৰিদেহ (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) www.vidaha.co.in]

ৰিদেহ ঐথিলী মাহিঐ ঐন্দোতন: মানুষীমিহ মংস্কতাম্

ৰিদেহ- প্ৰথম ঐথিলী পাৰ্শ্বিক ঙ্ৰ-পত্ৰিকা

মম্বাদক: ঙ্ৰজেন্দ্ৰ ঠাণ্ডৰা।

এ পোথীক য়াধিকাৰ স্ৰষ্টিত আছে। কাপীৰাণ্ট (©) ধাৰকক লিখিত অশুমতিক বিনা পোথীক কোনো অংশক চায়া প্ৰতি এৰ বিকাটিগ য্হিত ওলেক্টাৰিক অথবা াট্ৰিক, কোনো মাধ্যম্য, অথবা জ্ঞানক য্গ্ৰহণ বা পুনপ্ৰয়োগক প্ৰণালী দ্বাৰা কোনো ৰূপে পুনৰ্ৰূপাদন অথবা য্চাৰন-প্ৰসাৰণ নে কএন জা য্ৰুইত আছে।

(c) ২০০০- ২০২২. য়াধিকাৰ স্ৰষ্টিত। ভাৰ্য্যৰিক গাছ জে মন ২০০০ য্ য়াট্ৰিট্ৰীজপৰ চন http://www.geocities.com/.../bhalsarik_gachh.html , <http://www.geocities.com/ggajendra> আদি লিঁকপৰ আ অথবা ৯ জনাগ ২০০৪ ক পোম্ৰট <http://gajendrathakur.blogspot.com/2004/07/bhalsarik-gachh.html> কৰ ৰূপে ওল্টৰনেটপৰ মেথিলীক প্ৰাণীনতম উপস্থিতক ৰূপে বিদ্যমান আছে (কিছু দিন নে <http://videha.com/2004/07/bhalsarik-gachh.html> লিঁকপৰ জোত wayback machine of https://web.archive.org/web/*videha 258 capture(s) from 2004 to 2016- <http://videha.com/> ভাৰ্য্যৰিক গাছ-প্ৰথম মেথিলী ব্ৰ্ণাগ / মেথিলী ব্ৰ্ণাগক এগ্ৰীগেটৰ।

এ মেথিলীক পহিন ওল্টৰনেট পত্ৰিকা থিক জকৰ নাম বাদমে ১ জনবৰী ২০০৫ য্ 'বিদেহ' পড়লৈ। ওল্টৰনেটপৰ মেথিলীক প্ৰথম উপস্থিতক যাত্ৰা বিদেহ- প্ৰথম মেথিলী পাক্ষিক এ পত্ৰিকা ধৰি পৰ্চলন আছে, জে <http://www.videha.co.in/> পৰ এ প্ৰকাশিত হোজত আছে। আৰ 'ভাৰ্য্যৰিক গাছ' ভাৰ্য্যৰ 'বিদেহ' এ-পত্ৰিকাক প্ৰজাক য্গ মেথিলী ভাষাক ভাৰ্য্যৰক এগ্ৰীগেটৰক ৰূপে প্ৰযুক্ত ভই বহন আছে।

(c)২০০০- ২০২২. বিদেহ: প্ৰথম মেথিলী পাক্ষিক এ-পত্ৰিকা (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004). য্মাদক: গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ। Editor: Gajendra Thakur. In respect of materials e-published in Videha, the Editor, Videha holds the right to create the web archives/ theme-based web archives, right to translate/ transliterate those archives and create translated/ transliterated web-archives; and the right to e-publish/ print-publish all these archives. ৰচনাকাৰ/ য্গ্ৰহকৰ্তা অগ্ন মৌলিক আ অগ্ৰকাশিত ৰচনা/ য্গ্ৰহ (য্পূৰ্ণ উৰ্ৰবদাথি ৰচনাকাৰ/ য্গ্ৰহকৰ্তা মধ্য) editorial.staff.videha@gmail.com কৈ মেন অষ্টেমেপ্লেক ৰূপে পঠা য্ৰুইত চাই, য্গমে ও অগ্ন য্ক্ষিগু পৰিচয় আ অগ্ন জেন কএন ওল ফোটা য্হো পঠাৰি। এতই প্ৰকাশিত ৰচনা য্গ্ৰহ য্ভক কাপীৰাণ্ট ৰচনাকাৰ/ য্গ্ৰহকৰ্তাক লগে চাই আ জতই ৰচনাকাৰ/ য্গ্ৰহকৰ্তাক নাম নে আছে ততই এ য্গপাদকাপ্ৰীন আছে। য্মাদক: বিদেহ এ-প্ৰকাশিত ৰচনাক ৰেৰ-আৰ্কাওৰ/ থিম-আধাৰিত ৰেৰ-আৰ্কাওৰক নিৰ্মাণক অধিকাৰ, এ য্ভ আৰ্কাওৰক অশ্বৰাদ আ লিপ্যতৰণ আ তকৰো ৰেৰ-আৰ্কাওৰক নিৰ্মাণক অধিকাৰ; আ এ য্ভ আৰ্কাওৰক এ-প্ৰকাশন/ প্ৰিট-প্ৰকাশনক অধিকাৰ ৰয়েত চাই। এ য্ভ নেন কোনো ৰায়ল্টি/ পাৰিশ্ৰমিকক প্ৰাৰধান নে চৈ, যে ৰায়ল্টি/ পাৰিশ্ৰমিকক ওল্লক ৰচনাকাৰ/ য্গ্ৰহকৰ্তা বিদেহমৈ নে জতথ। বিদেহ এ পত্ৰিকাক মাযমে দু টা অংক নিকলৈত আছে জে মাযক ০১ আ ১৯ তিথিকৈ www.videha.co.in পৰ এ প্ৰকাশিত কএন জাজত আছে।

Videha eJournal (link www.videha.co.in) is a multidisciplinary online journal dedicated to the promotion and preservation of the Maithili language, literature and culture. It is a platform for scholars, researchers, writers and poets to publish their works and share their knowledge about Maithili language, literature, and culture. The journal is published online to promote and preserve Maithili language and culture. The journal publishes articles, research papers, book reviews, and poetry in Maithili and English languages. It also features translations of literary works from other languages into Maithili. It is a peer-reviewed journal, which means that articles and papers are reviewed by experts in the field before they are accepted for publication.

Font/ **Keyboard** **Source:** <https://fonts.google.com/>, <https://github.com/virtualvinodh/aksharamukha-fonts> , <https://keyman.com/>

These are print-on-demand books, send your queries to editorial.staff.videha@gmail.com. The eBooks of some of these are available for sale on Google Play [(c) Preeti Thakur, sales.videha@gmail.com], send your queries to sales.videha@gmail.com. The contents and documents e-published by Videha (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) are periodically being checked for accessibility issues. People with disabilities should not have difficulty accessing these contents/ documents.

© Preeti Thakur (sales.videha@gmail.com)

Videha e-Journal: Issue No. 377 at www.videha.co.in

মমানান্তৰ পৰম্বৰাক বিদ্বাপতি- ঠিত্ৰ বিদেহ মম্মানম্যঁ মম্মানিত শ্ৰী পনকনান মন্তন দ্বাৰা

মৌখিলী ভাষা জগজ্জননী মীতাতাঃ ভাষা শ্ৰামীন্। হৃন্মন্তঃ ঔজরান- মাণ্ডমিহ মঙ্কতাম।

ঋষৰ খম্মা (আখৰ খাম্মহ)

তিঋশ্বন খেভুহি কাশ্ৰি তম্ কিস্তিৰানি পমৰেগ। ঋষৰ খম্মাৰন্ত জট মণ্ডো রক্ষি ন দেগ।। (কীর্তিত্তা
প্রথমঃ পনেরঃ পহিনে দোহা।)

মানে আখৰ ৰূপী খাম্মহ নিৰ্মাণ কই ওগপৰ (গছ-পছ ৰূপী) মট জঁ নে রাঁহন জায় তঁ এ
জিন্তুরনৰূপী ক্ষেত্ৰমে ওকৰ কীর্তিৰূপী নষ্টী কেনা পমৰত।

শূৰ যজুৰেদ (২৩.২)-যথেমাঁ রাঠ কন্যাপীমারদানি জনেভঃ। ব্রহ্মবাজন্তাভাঁ শূদ্রায় চাৰ্যায় চ স্নায়
চাৰণায় চ।।হম মন্ত গোঠেকঁ গ্ৰা পৰিত্ৰ রাণী (বেদরাণী) মুনারী। ব্রাহ্মণকেঁ, ক্ষত্ৰিয়কেঁ, শূদ্রকেঁ আ
আৰ্যকেঁ; ঋপন নোককেঁ আ ঋপৰিঠিতকেঁ যোহো (মানে মন্তকেঁ)। মদা এ বেদরাক্যক
ৰিপৰীত মন্তুয়ুতি বেদরাণীক ঋধ্যয়ন/ শূৰণকেঁ মমাজক কিছু গোষ্টে নেত নিষেধ কৰই চাহনক, মদা ঘুতি
যোহো বেদরাক্যকেঁ প্ৰমাণ মানৈত ঋচি (শৰ্দ্ধ প্ৰমাণ) তেঁ তকৰ বিৰুদ্ধ দেত ওকৰ নিৰ্দেশ স্বয়ং ঋম্মা
ভই জাগত ঋচি।

Do not judge each day by the harvest you reap but by the seeds that you plant.
-Robert Louis Stevenson

Videha: Maithili Literature Movement

८

उँ द्दो: शान्तिबन्धुविष्णु गर्ग शान्ति:

उँ द्दो: शान्तिबन्धुविष्णु W शान्ति:

अनुक्रम

ॐ अंकमे अक्षि:-

१.१.गजेन्द्र ठाकुर- नूतन अंक मन्नादकीय

१.२.अंक ३१७ पर टिप्पणी

२.गद्य खण्ड

२.१.परमानन्द लाल कर्ण- गीता माहात्म्य (आगाँ)

२.२.आचार्य बामानन्द मंडन-मित्रता:ममाने मोडते प्रीति (मित्रता पर रिमर्श)

২.৩.তানদেব কামত-ৰাঁদনৈত গাম/ মঁস্কৃতক বিদ্বান ডা. বরিন্দ্র
নাৰায়ণ চৌৰমিয়া/ ঐনেজৰ স্ব০মখস্বদন ভঁটাৰী/ অম্বৰ শহীদ
ৰামফল মঁডন/ ৰহিমুখী কামৌত কোম/ সখল মন তৰমল
আঁখি

২.৪.নিৰ্মনা কৰ্ণ- অগ্নি শিখা (খেপ-২৩)

২.৬.নন্দ বিনায় বায়-ঘমরহিনী

২.৬.কুমাৰ মনোজ কশ্যপ- নঘুকথা- ককৰ্ম কিঁৱা স্কৰ্ম

২.৭.বরীন্দ্র নাৰায়ণ মিশ্র-ৰাঁদনি বহন অছি মভকিছু (উপন্যাস)-
ধাৰাৱাহিক

২.৮.বরীন্দ্র নাৰায়ণ মিশ্র- জয় মহাকান

৩.পদ্য খণ্ড

৩.১.পৰন মিশ্র 'গোনৌতী'- ও জমানা কিছু আওৰ ছন

৩.২.আচাৰ্য বামানন্দ মঁডন- গ ধৰতী ছগ্ৰ/ হম মিথিনা ছী/
নাযক ছী হম

২.২.ৰাজ কিশোৰ মিশ্ৰ-আহুদ

২.৪.আৰ্শীষ অনঠিহাৰ- ২ টা গজল

২.৬.কল্পনা মা- ৰাখী

৮

ॐ द्यौः शान्तिरन्तरिक्षं गङ्गा शान्तिः पृथ्वी शान्तिरापः
शान्तिरोषधयः शान्ति वनस्पतयः शान्ति वंशवे देवाः
शान्तिर्ब्रह्म

ॐ द्यौः शान्तिर्वनस्पतयः शान्तिः पृथ्वी शान्तिरापः शान्तिरोषधयः शान्ति
वनस्पतयः शान्तिर्विश्वे देवाः शान्तिर्ब्रह्म

ब्रह्मणसँ प्रार्थना जे द्युलोकमे, अंतरिक्षमे, पृथ्वीपर, जलमे, औषधमे,
वनस्पतिमे, विश्वमे, सभ देवतागणमे आ ब्रह्ममे शांति हुअय।

ॐ-ब्रह्मण, द्यौ-सूर्य-तरेगण, अंतरिक्ष- पृथ्वी आ द्यूलोकक बीच, आप:-
जल, विश्वेदेवा- सभ देवता, ब्रह्म- सर्जक।

ब्रह्मण्यं प्रार्थना जे द्यूलोकमे, अंतरिक्षमे, पृथ्वीपर, जनमे,
उषधमे, रत्नमतिमे, विश्वमे, सब देवतागणमे आ ब्रह्ममे शांति
हथय।

ॐ-ब्रह्मण, द्यौ-सूर्य-तरेगण, अंतरिक्ष- पृथ्वी आ द्यूलोकक रीठ,
आप:-जन, विश्वेदेवा- सब देवता, ब्रह्म- सर्जक।

८

ॐ, सहस्रशीर्षा पुरुषः। सहस्राक्षः सहस्रपात्।

ॐ, स॒हस्रा शी॒र्षा पुरु॑षः। स॒हस्रा॒क्षः स॒हस्रा॒पात्॥

स भूमिं गंग विश्वतो वृत्वा। अत्यतिष्ठद् दशाङ्गुलम्॥

स भूमिं गंग विश्वतो वृत्त्वा अत्यतिष्ठद् दशाङ्गुलम्॥

हजार माथ, हजार आँखि, हजार पएर संग विश्वकेँ आच्छादित केने
अछि, दस आंगुरक गनतीक वशमे नै अछि ओ।

ॐ सहस्रशीर्षा पुरुषः सहस्राक्षः
सहस्रपात् ॥ सभूमिं सर्व्वतस्पृत्वा
त्यतिष्ठद्दशाङ्गुलम् ॥

पद्भ्यागँ शूद्रो अजायत॥

प॒द्भ्या॒गँ शू॒द्रो अ॒जाय॑त॥

पएरसँ शूद्रक उत्पत्ति भेल ॥

पृद्भ्यां भूमिर्दिशः श्रोत्रात्।

प॥डां लृमि॥दिशः॥ (आवा॥१॥७॥

मुदा पएरेसँ भूमियोक उत्पत्ति।

❀ (White Florette- innocence and purity)

❁ (Wheel of Dharma)

卐 (Swastik)

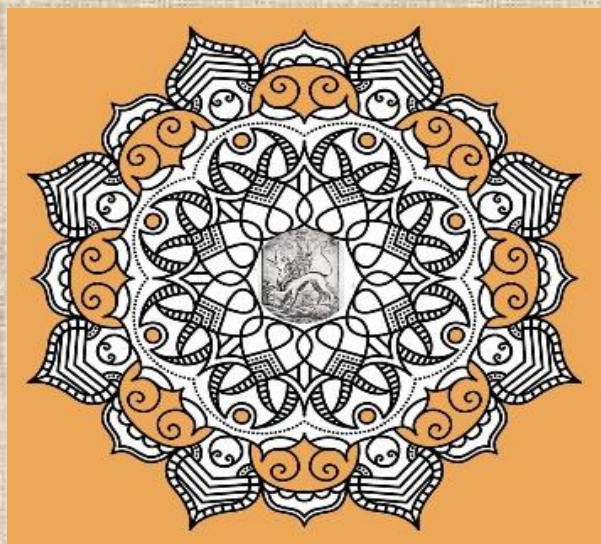
ॐ (सिद्धिरस्तु, सिद्धम िश्चिष्य, िश्चम Devanagari Anji)

ᳵ (Gwang ग्वंग- two small circles connected by u and a dot placed over it, used in reference of Vedic texts)

𑂦 (Tirhuta Anji, Ankush of Ganeshji, placed at the beginning of something)

𑂦

१.१.गजेन्द्र ठाकुर- नूतन अंक सम्पादकीय

१.२.अंक ३१७ पर टिप्पणी

১.১.গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ- নূতন ঔঁক মম্মাদবীয

মোতী পায়ৱান নই কই আয়ন ছথি অখন পহিন কাৰ্য মগ্ৰহ
'অক্ষয় পাত্ৰ'। প্ৰজাতন্ত্ৰক বীড় শিক্ষাক প্ৰগতিপৰ ও চিন্তিত ছথি,
জংলন ৰৌন কষ্টনাম্য অমংগন দেখি বহন ছথি। মৃদা 'কৰ্ণেশ্ব প্ৰিয়'
মে ধ্বনি তৰংগ দ্বাৰা মানৱতা আ ৰক্ষুৰ ভাৱ ভৰন জেৰাম্য আহাদিত
মেহো ছথি। প্ৰকৃতিপৰ 'আএন ৰাঁদন' পদ্য মেহো নিখৈ ছথি।
দাৰ্শনিক কৱিতা মে 'ৰং ম'চ' পদ্য ৰিস্বাদ্ৰমক অছি। 'কামিনী'
শৃংগাৰ ৰম পৰ অছি, ৰিদ্দাপতি মোন পাড়ি দগ ছথি জখন ও কই
ছথি- মেঘমে ৰিজবীক ৰেখা/ দিগদিগন্ত ধৰি চিষ্টকনা। 'ৰীনন
জান' মে ও ৰাঁজন মমাজক শৈতানক ৰঁনন জানমে ফঁমন
বহৰাঁক প্ৰতি মজগতাক অন্তৰ কৰৱৈত ছথি। ৰাঁন কৱিতামে
'ৰৌআ' ক চঠামে দানকা কখনো ও ৰাম, কখনো পুষ্ক, কখনো
বহমান আ কখনো যীমূ ময়ীহ মন দেখাগত ছথি, ৰঁঠা তঁ
ভগৱানক ৰূপ হোগতে অছি। 'পমৰন নিৰামা' কোৰোনা
মহামাৰীপৰ অছি। 'উপদেশক' মে যোঁমে মহ-মহ কৰৈত ধৰ্ম
উপদেশক আ গনী-গনীমে ৰৈছক উপস্থিতিক অচৈত অধৰ্ম আ
জাদুশোনাৰ ৰঁঠৈত জেৰাঁপৰ ও ৰিচাৰ কৰৈ ছথি, অংগ্ৰজক ৰঁদনা
নেতা মভ মহ-মহ কৰৈত অছি মৃদা জনতাকৈ নেত্ৰ ৰিহীন পৰৈ
ছথি। মোতী পায়ৱানক 'অক্ষয় পাত্ৰ' এহন পাত্ৰ অছি জগমেয়
কতৰোঁ ভোজন, পকমান, মৰ-মধৰ নিকালু ও কহিযো মধত নৈ।
-Gajendra Thakur, editor, Videha (be part of
Videha www.videha.co.in -send your WhatsApp no to
+919560960721 so that it can be added to the

Videha WhatsApp Broadcast List.)

অপন মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাও।

১.২. অংক ৩৭৩ পৰ ষ্টিল্পনী

প্ৰমকান্ত চৌধৰী, গুৱাহাটী

গৰ্জেদ্র রাঁচু নমস্কাৰ আপনে অদন্তুত কাজ কৰেত ছী। ভাষা মাহিৰ
মঁস্কৃতি মঁস্কাৰ কে বক্ষক ছী। জয় হো।

আশীষ অনিষ্টহাৰ

অংক ৩৭৩ মে নান দেৱ কামতজীক ছোষ্ট-ছোষ্ট ষ্টিল্পনী কাৰগৰ
অছি। পৰমানন্দ নাভজীক গীতা মাহাভ্ৰে তিৰঙ্গতা নিপি নেন নীক
পহন অছি।

অপন   মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ
পঠাও।

২.গদ্য খণ্ড

২.১.পৰমানন্দ নান কৰ্ণ- গীতা মাহাত্ম্য (খাগাঁ)

২.২.আচাৰ্য বামানন্দ মণ্ডল-মিহতা:সমানে মোভতে প্ৰীতি (মিহতা
পৰ ৰিমৰ্শী)

২.৩.নানদেৱ কামত-ৰঁদলৈত গাম/ মংকৃতক ৰিদ্ধান ডা. ৰবিন্দ্র
নাৰায়ণ চৌৰমিয়া/ মৌনেজৰ স্ব০মখস্বদন ভঁতাৰী/ অমৰ শহীদ
ৰামফল মণ্ডল/ ৰঁহিমুখী কামৌত কৌম/ স্মখল মন তৰয়ল খাঁখি

২.৪.নিৰ্মনা কৰ্ণ- অগ্নি জিখা (খেপ-২৩)

২.৬.নন্দ ৰিনোম ৰায়-ঘম্বৰহিনী

২.৬.গুমাৰ মনোজ কণ্ঠপ- নঘুকথা- গুৰুৰ্ম কিঁৱা স্কৰ্ম

२.१.बरीन्द्र नाबायण मिश्र-रँदति बहन अछि मभकिछू (उपन्यास)-
धाबाराहिक

२.८.बरीन्द्र नाबायण मिश्र- जय महाकाल

२.९.पबमानन्द लाल कर्ण- गीता माहात्म्य (आगाँ)

୯

(ନାମ ପ୍ରମାଣନ୍ଦ ନାନ୍ଦ କର୍ମ (୧୯୬୦) ଔଷଧୀ ପ୍ରବନ୍ଧାବଳୀ
କର୍ମ, ଶାବି ଘୋଷସର, ଷାଂ ରିଓର, ଦରଭଙ୍ଗା, ବିହାର-୧୫୧୦୫
ଜିଲ୍ଲା - ସ୍ନାତକୋତ୍ତର, CAIIB, ସେବାନିତ୍ୟ ପ୍ରବନ୍ଧକ, ସେଣ୍ଟ୍ରାଲ
ବେଂକ ଆଫ ଓଡ଼ିଆ)

ଗୀତ ମାହାତ୍ମ୍ୟେ (ପେଶ ପ୍ରବନ୍ଧ ଓଡ଼ିଆ ଶବ୍ଦ) ବୀରହମ ଅପ୍ରାପ୍ୟ

ଶ୍ରୀ ମହାଦେବ ଶ୍ରୀ କହନି- ପାର୍ବତୀ ! ଦକ୍ଷିଣ ଦିଶ କୋଣସ୍ଥ
ସ୍ବାମ ସଁ ଏକର୍ଥା ଲଗର ଅଛି ତେ ସର ପ୍ରକାରକ ସ୍ବାଧ୍ୟକ ଆ ପ୍ରାସ
ସିନ୍ଧୁ ମହାତ୍ମ୍ୟେ ନୋକନିକକ ନିରାସ ସ୍ବାନ ଆ ସିନ୍ଧି ପ୍ରାସ୍ତ୍ରକିଞ୍ଚେ
ଅଛି । ଓ ପ୍ରବାହଜି ଲଗରତୀ ନଞ୍ଜିକ ପ୍ରସ୍ବାନ ସ୍ବାଧ୍ୟ ଅଛି । ସରଦେଶ
ଜ୍ଞନକର ସେବା କରେତ ଚନଶିନ । ଓ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରାସ୍ତ୍ରକିଞ୍ଚେ ଶ୍ରୀ ଲେଶାସ୍ବାଧ୍ୟ
ମୋହ ପ୍ରଦାତ୍ତ ଛାନ୍ତି । କ୍ରମ ଗ୍ୟା ସେବା ଓହି ଶ୍ୟମ ଅଛି । ଓ ପେଶ
ଲଗର ସର ନୋକନି ଯେ ରିଧ୍ୟାତ୍ତ ଅଛି । ଏକ ଦିନ କୋଣେ ଘର
ଓହି ଲଗର ଯେ ଏନାହ । ଜ୍ଞନକର ଶ୍ରୀବିକ ବର୍ଗ ଶୋର, ଶ୍ରୀକ ଆସି
ଶ୍ରୀର ଶ୍ରୀ ସନ, ମୋହନର କଞ୍ଚା, ଚୌହର ଛାତୀ ଆ ପେଶ-ପେଶ ଶ୍ୟ
ଜନ । ଲଗର ଯେ ପ୍ରବେଶ କଞ୍ଚ ସର ଦିଶ ମହନକ ଶୋଭା ଦେଖେତ
ଓ ଦେଶେଶ୍ରୀ ମହନକ ଶ୍ରୀକ ଦର୍ଶନାର୍ଥ ଓକ୍ତିନିର୍ଦ୍ଧିତ ଲଞ୍ଚ ମାଳିକନ୍ତ-
ତୀର୍ଥ ଶୋଭାତ୍ତ ଆ ଓହି ଶ୍ୟମ ସ୍ବାନ କଞ୍ଚ ଓ ପ୍ରବନ୍ଧ କୈତର୍ପଣ କେନି
ସେବି ମହାତ୍ମ୍ୟା ମହାନକ୍ଷୀ କୈ ପ୍ରାସ କଞ୍ଚ ଲଜିପୁରକ ସୁବନ କଞ୍ଚ
ନଗନାହ ।

ବାଜଲ୍ୟାର କହନି- ଜିନକା ହୃଦୟ ଯେ ଅସୀମ ଦୟା ଭର
ଅଛି । ତେ ସମସ୍ତ କାମନ୍ଦାକ ଦେବୀ ଆ ଅପନ କର୍ଥାକ୍ତ ମାତ୍ର ସଁ ସମସ୍ତ
ଜଗନ୍ନକ ସୃଷ୍ଟି, ପାନନ ଆ ସଂହାର କରେତ ଛାନ୍ତି ତାହା ଜଗନ୍ନାଥ
ମହାନକ୍ଷୀକ ଅସ ହୋ । ତାହା ଜାତିକ ସହାର ନଞ୍ଚ କେଜ୍ଜନକା ଆଦେଶା-
ଅସାର ପରମେଶ୍ଵରୀ ଶ୍ରୀ ସୃଷ୍ଟି କରେତ ଛାନ୍ତି, ଲଗରାନ୍ ଆହୁତ ଜଗନ୍ନକ
ପାନନ କରେତ ଛାନ୍ତି ଆ ଲଗରାନ୍ କ୍ରମ ଅସିନ ରିଧ୍ୟକ ସଂହାର କରେତ
ଛାନ୍ତି ତାହା ସୃଷ୍ଟି, ପାନନ ଆ ସଂହାରକ ଜାତି ସଁ ସମ୍ପନ୍ନ ଲଗରତୀ
ପ୍ରବାହଜିକ ହମ ଲଜନ କରେତ ଛା ।

হে কমলেন! যোগী নোকনি অহাঁক চৰণ কমলকচিব
কৰেত ছথি। অহাঁ আপন স্নাত্তিক সত্তা সঁ হমৰ সমসু গন্ধিয়
গোচৰক বিষয় কঁ জানেত ছি। অহাঁ কল্পনাক সমুৎ কঁ আপৰ
ওকৰ সঁকল্প কৰেত বানান মন কঁ উপেন কৰেত ছি। জচ্চাছাতি
জানছাতি আ ক্ৰিয়াছাতি সব অহাঁক কপ অছি। অহাঁ পৰাসঁৱ
কলিঙ্গী ছি। অহাঁক স্কৰপ নিষ্কন, নিৰ্মন, নিত্য, নিৰাকার, নিবঁজন
অন্তৰবহিত, আওকছনু, আনমুহীন আ নিৰাময় অছি। দেৱী অহাঁক
মহিমাক বৰ্ণন কৰেত মে কে সমর্থ লঃ সকেত অছি। জে যচ্চক
ক ভেদন কঃ অন্তঃকৰণক বাঁহা স্মান মে বিহাৰ কৰেত ছথি আপন
হত ধ্বনি, বিন্দু, নাদ আপৰ কণা জিনকৰ স্কৰপ অছি তাহি মাতা
মহানম্মী কঁ হম নমন কৰেত ছি। হে মাতা অহাঁ আপন পূৰ্ণ চন্দ্ৰ
সঁ প্ৰকৃতিত অমৃত বাছি কঁ বঁহাৱেত ছি। অহাঁ পৰা, পঞ্চাংকী, মধ্যমা
আ বৈষ্ণবী নাম সঁ বাণী ছি। হম আপনেক নমন কৰেত ছি। হে দেৱী
অহাঁ জগৎক বঞ্চক নেত কতকো কপ প্ৰাৰণ কঃনেত ছি। অহাঁক
অহাঁ ক্ৰীষ্ণী, বৈষ্ণবী আ মাহেশ্বৰী ছাতি ছি। বাবাহী, মহানম্মী
নাৰসিহী, বঁন্দী, কোমাৰী, চন্ডিকা, জগত কঁ পৰিত্ৰ কৰঃবাণী
নম্মী, জগন্মাতা সাৱিত্ৰী, চন্দ্ৰকণা আ বোহিঙ্গী সৈথে
অহাঁ ছি। পৰমেশ্বৰী। অহাঁ ভক্ত মনোৰথ পূৰ্ণ কৰেত কঁ নেত
কল্পনতা সন ছি। হমৰ পৰ প্ৰসন্ন হেত।

কুনকা এনা সুতি কেনা পৰ ভগৱতী মহানম্মী আপন
সাধাং স্কৰপ প্ৰাৰণ কঃকহনীহ - ৰাজলম্বাৰ! হম অহাঁ সঁপ্ৰসন্ন
ছি। অহাঁ কোনো উত্তম ৰব মাংগ।

ৰাজলম্বাৰ কহননি - মাঁ! হমৰ পিতা ৰাজাচুহুদৰ প্ৰশ্বম্ণ
নাম সঁ মহান যতক অন্তৰ্গমন কঃবহন ছনাহ। ওদৈৰযোগ সঁগ্ৰসু
লঃ সূৰ্যগামী লঃ গেনাহ। এহি ৰীচ যুগ মে বঁদন হমৰ ঘোড়া
কঁ, জে পৃথ্বীক পৰিক্ৰমা কঃ নৌৰ্তন ছন, কোনো ৰাতি মে বঁহুন
কাৰ্থি কতকু দোষৰ জগহ পঁচুচা দেনক অছি। ওকৰা খোজ মে
হম কিছু নোকনি কে ভেজনে ছনকু সদা ওসৰ কতকু পত্ন নহি
পাৰি জখন মানী হাথ নৌৰ্ত এনাহ তহন হম সব ধৃষ্টিজক
আজ্ঞা সঁ অহাঁক দ্ৰাৰণ মে প্ৰায়ন ছি। দেৱী! জোঁ অহাঁ হমৰ
পৰ প্ৰসন্ন ছি তঃ হমৰ যতক ঘোড়া হমৰা মিত জায় জাহি সঁ হমৰ
যত পূৰ্ণ লঃ সকে। তখনহি হম আপন পিতা মহাৰাজক ধূলা
উতাৰি সৰক। দ্ৰাৰণগত পৰ দয়াৱান জগজ্জননী নম্মী! জাহি
সঁ হমৰ যত পূৰ্ণ লঃ সকে তকৰ উপায় কৰ।

ভগৱতী নখ্মী কহননি-ৰাজলম্বাৰ! হমৰা মন্দিৰক দৰৰাজা পৰ একৰ্থা ঠাফল ৰহেত ছথি জে সব নোকনি মে সিহুসমাধিক ল্যম সঁ বিখ্যাত ছথি। ও হমৰা আশা সঁ অপ্রনেক সব কাম পূৰা কঃ দেতাহ।

মহানখ্মী কৈ এল্য কহনা পৰ ৰাজলম্বাৰ ওহি ঠাম গেনাহ জাহি ঠাম সিহুসমাধি ৰহেত চনাহ। ঝনকা চৰল্যগত লঃ ৰাজলম্বাৰ চুপচাপ ঠা লঃ গেনাহ। তহন ঠাফল কহননি অহাঁ কৈ মাতাজী ওহি ঠাম ভৈজননি অছি। ঠিক অছি, দেখু-আৰ হম অপ্রনেক সব অস্তীৰ্ণ কাম সিহু কৰেত ছি। জাহিমন্তু-ৰেতা ঠাফল সব দেৱতা কৈ ওহি ঠাম খীচ নেনথি। ৰাজলম্বাৰ দেখনথিন জে তখন সব দেৱতা হাথ জোতি থৰ-থৰকাপেত ওহি ঠাম উপস্থিত লঃ গেনাহ। তহন ও ষ্ঠোৰ্ণ ঠাফল সমস্তু দেৱ নোকনি সে কহনথিন-যো দেৱতা নোকনি, ওহি ৰাজলম্বাৰক অধু, জে যতক নিমিত ছন, ৰাতি মে দেৱৰাজ তন্দু চোৰাকৈ কতু দেসব ঠাম ৰখাশে ছথি ওকৰা নঃ আঃ।

তহন দেৱতা নোকনি মুনিক কহনা পৰ যন্তুৰেণ নাবি দঃ দেৱথিন। তকৰ ৰাদ ও ঝনকা জায় কে আশা দেৱথিন দেৱতা নোকনিকক আকৰ্ষণ দেখি আহেবায়ন অধু কৈ পাবি ৰাজলম্বাৰ মুনিক চৰল্য মে প্ৰল্যম কঃ কহননি-হেমহিৰ্ষী অপ্রনেক জা সামৰ্থ্য আচ্ছৰ্য জনক অছি। অহী ওহন কাম কঃ সকেত ছি দেসব কেও নহি কঃ সকেত অছি। ঠাফল হমৰ প্ৰাৰ্থনা স্বনত জাঃ, হমৰ পিতা ৰাজা চুহুদ্র অধুমেঘ যতক অৱধৰ্ণন আৰম্ভ কঃ দৈৱযোগ সঁ মৰি গেনাহ। অখন থৰি ঝনকাৰ ধৰীৰ তপায়ন তেন মে মখাকৈ হম ৰাখানে ছি। হে সাধু ষ্ঠোৰ্ণ অহাঁ ঝনকা পুনঃ জীৱিত কঃ দিঅঃ।

জা মনি মহামনি ঠাফল কিচিৎ মুসল্লব্যাকৈ কহননি চন জাহি ঠাম যন্তুৰল্যপ মে অহাঁক পিতা ছথি ওহি ঠাম চন্ডাভ্য সিহুসমাধি ৰাজলম্বাৰক সগ ওহি ঠাম জা কে জনঅভিমন্তিকননি আ জন কৈ ঋক মন্তুক পৰ ৰাখনথিন। জন কৈ ৰাখোত ৰাজা সচেত তঃ ডাৰি বৈঠনথি। য়েৰি ও ঠাফল কৈ দেখি পূজনথিন-ধৰ্মস্কৰ

अहाँ के छी ? उहने राजल्लमाँर महाबाज सँ सब छुड़ानु स्रना देतथिन
बाजा पुनर्जीवन दिअ राता टाफल केँ नमन कऽ पूछतथिन - फ़न.
कौन फ़न सँ अपनक ज्ञा अनौकिक धाति प्राप्त लेल अछि। इनका
एना कहला पर फ़न मझर रानी मे कहलनि - बाजन् ! हमसबनि
आतम्य रहित लऽ गीतक रँबरहम अध्यायक जप कबै छी जाहि सँ
हमरा ज्ञा धाति मिलल अछि आ अपनक जीवन प्राप्त लेल अछि। ज्ञा
सुनि टाफल सहित बाजा फ़नसँ गीतक रँबरहम अध्यायक अध्याय
केननि । जेकरा महामे सँ सबसँ सद्धति लऽ गेल । दोसर -
दोसर जीव सेहो गीतक पाठ सँ परम मोक्ष पारि नेतथि ।

===== 0 =====

୧

(নামঃ প্রবালনন্দ তান কর্ণ (১৯৩০) প্রিণ্টঃ প্রবালব্রাহ্মণ
কর্ন, গাঁও-ঘোষসর, পোঃ বিঁদোয়, দরভাঙ্গা, ব্রিহা-২৪৭২০৪
জিলা- সাতকোড়, CA/18, সেরানিচু-প্রবন্ধক, সেন্ট্রাল
বৈক থাথ জাতিয়া)

গীতা মহাহম্যে (পয় প্রবাল উত্তর খণ্ড) ভেবহম অধ্যায়

ଶ୍ରୀମହାଦେବ ଶ୍ରୀ କହନାବି - ପାର୍ବତୀ।ଆସ ଭେବହମ ଅଧ୍ୟାୟକ
ଅଗାଧ ମହିମାକ ରତ୍ନାବି ସୁବ୍ର । ତେକବା ସନନା ମୁଁ ଅହାଁ ବଞ୍ଚୁ ପ୍ରସନ୍ନ
ହୋୟ । ଦକ୍ଷିଣ ଦିକ୍ଷା ଉଗ୍ରତ୍ରା ନାମ ମୁଁ ଏକର୍ଥା ପ୍ରେସ୍ ବନାଅଛି ।
ଓକାବେ କିନ୍ତାବେ ହରିହର ନାମ ମୁଁ ବର୍ମାଣ୍ୟ ନଗର ବସନ ଅଛି । ଓହି
ଶ୍ୟମ ସାମ୍ୟାଂ ଲଗରାବେ ହରିହର ବିରାଜମାନ ଛନାହ ଜିନକା ଦର୍ଶନମାୟ
ମୁଁ ପ୍ରବମ କନ୍ୟାଳକ ପ୍ରାପ୍ତି ହୋୟ ଅଛି । ହରିହର ନାମେ ହରିଦିକ୍ଷିତ
ନାମ ମୁଁ ଏକର୍ଥା ଛୋପିସ ଟ୍ରାଫିକ୍ସ ବହେତ ଛନାହ ଜେ ତପସ୍ୟା ଆ
ସ୍ଥାପ୍ୟାୟ ମେ ମନଶ୍ଚ ଆ ରେଦକ ପାରଗମ୍ୟା ବିହାନ ଛନାହ । ଛନକା
ଏକର୍ଥା ସ୍ତ୍ରୀ ଛନେନ ଜିନକା ସବ ନୋକାବି ହବାଚାରଣ କାହିଁକାବେତ
ଛନାସିନ । ନାମ ସନ ଛନକର କର୍ମ ସେହେ ଛନାବି । ଓସଦିଆବେ ପତିକେଁ
ଲବାଚ୍ଛ କହେତ ଛନାସିନ । ପତି ମୁଁ ସମ୍ବନ୍ଧ ବାଧ୍ୟରାଜାଜେକ ନେକାବି
ସବ ପର ଆବେତ ଛନାସିନ ଛନକା ସବକେଁ ଉର୍ଦ୍ଧେତ ଛନାସିନ ଆ ଅପନେ
ସ୍ବୟ କାମୋନ୍ମତ୍ତ ବିବନ୍ଧୁ । ଛାତ୍ରିଚାରୀ ମୁଁ ମୁଁ ବର୍ମାଣ୍ୟ କରେତ ବହେତ ଛନାସିନ ।
ଏକ ଦିନ ନଗରକ ପ୍ରବରାସୀ ମୁଁ ଲବନ ଓମ୍ବର ଓମ୍ବର ଆବେତ ଜାୟତେକାବି
କେଦେହିଓ ବିଜିବର ହର୍ମ୍ୟ ବନାବେ ଅପନା ନେନ ମୁଁକେତ ସୁନ ବନା ନେନ ଛନାସିନ ।
ଏକ ବାତିକ ସମୟ ମେ କୋନୋ କାସୀ କେଁ ନାହିଁ ପାସି ଓ ସବକ କେରାହ ଖୋରି
ନଗର ମୁଁ ବାହା ଓହି ମୁଁକେତ ସୁନ ପର ଛନାସିନ । ତখন ଛନକର ଛାତ୍ର
କାମ ମୁଁ ମୋହିତ ଶ୍ରଦ୍ଧ ବହନ ଛନେନ । ଓଏକ ଏକ ଲଜ ମେଆସର ଗାଢ଼କ
ବୀଢା ଜା କେଁ କୋନୋ ପ୍ରିୟତମକ ଶୋଜ କରାବେ ନଗରୀହ ଛନା ସବ ସୁନାପର
ଛନକର ପରିଶ୍ରମ ଛର୍ଯ୍ୟ ଶ୍ରଦ୍ଧ ଗେନାବି । ଛନକା ପ୍ରିୟତମକ ଦର୍ଶନାବିଲେନାବି

তখন ওরন মে কতেকো প্রকাৰক ৰাত কৰেত বিনাপ কৰ৩নগীহ চাৰু দিহা ঘূৰি-ঘূৰি বিযোগ জনিত বিনাপ কৰেত ওহি স্বীকৃতি প্ৰাপ্ত স্থানি কোনো স্মতৰ বাঁঘ জাগি উঠন আ উচুতি ওহি স্মানপৰ পক্ষিত জাহি ঠাম ও কানেত চনীহ। ওম্বৰ ওমেহে প্ৰেমীক আৰ্শকাপ্ৰায়দ স্থানি ওকৰা সোম্মা মে ঠাদ হোয় কৈ নেন ওঁৰ সঁ বাঁহৰ নিকননীহ। তখন বাঁঘ আৰি নহে সঁ প্ৰহৰ কৰ কনকা নীচা খস্ম দেনকেন। এহি অৱস্থায় মে সেহে ও কঠোৰ আৰাজ মে চিন্ময়ত পূচনমীন-যৌ বাঁঘ অহা কিং এহি ঠাম হমৰা মাৰ৩ কৈ নেন এনকৈ অচি। পহিলে প্ৰা সৰ ৰাত ৰতাও তখন হমৰা মাৰ৩।

ওকৰ জ ৰাত স্থানি ও প্ৰচলিত পৰাক্ৰমী বাঁঘ যোড়ে দেৱক নেন অৱন গ্ৰাস ৰনাৰ৩ সে ৰুকি গেনাহ আ বিক্সি কৈ কহননি। দক্ষিণ দিহা মনাপহা নাম সঁ একৰ্থা নদী অচি। ওকৰা তৰ্ণ পৰ মনিৰ্ণ নাম সঁ একৰ্থা নগৰ বঁসন অচি। ওহি ঠাম পঁচনিগ নাম সঁ প্ৰসিদ্ধ সাধা৩ ভগৱান জাঁকৰ নিৰাস কৰেত চৰ্থি। ওহি নগৰ মে হম ঠাঁফলমাৰ ভ৩ ৰহেত চনকৈ। নদীক কছেৰেখাকৈ ৰৈসন ৰহেত চনকৈ আ জে যন্তক অধিকাৰী নহি চনথি কনকা সঁ সেহে যন্ত কৰাকৈ কনকাৰ অন্ন খায়ত চনকৈ। এতৰে নহি ধনক নোভা সঁ হম সদিকান অৱন বেদ পাঠক যন কৈ সেহে ৰেচেত চনকৈ। হমৰ নোভ এতে ধৰি ৰটি গেন চন জে দোমৰ ভিহু কৈ গাৰি দ৩ কে ভগ৩ দেত চনকৈ আ সূৰ্য দোমৰক নহি দেৱ৩ যোগত ধন সেহে বিনা দেনেহম সদিকান ন৩ নৈত চনকৈ। নোন নৈ৩ কে ৰহানে হম সৰ নোকনি সঁ চন কৰেত চনকৈ। তদন্তৰ কিছু সময় চ্যতীত ভৈনা পৰ হম চু৩ ভ৩ গেনকৈ। হমৰ কেহা উজ্জৰ ভ৩ গেন চন। আঁখি সঁ সূম্ভেত নহি চন আ মূহক সৰ দাঁত গিৰ গেন চন। এহনো স্মৃতি মে হমৰ দান নৈৱক আদত নহি চৰ্থন। পাৱনি এনা পৰ প্ৰতিগ্ৰস্ত নোভ সঁ হম হাথ মে লাভা ন৩ কে তীৰ্থ স্মন পৰ চনি জায়ত চনকৈ। অৱশ্যে তখন হমৰ সৰ অংগ সিথিত ভ৩ গেন তখন এক ৰৈহি হম কিছু পুৰ্ত ঠাঁফলক ঘৰ পৰ ঝুপা হুপ্তি হেত কিছু মাংগ৩ গেনকৈ তখন হমৰা পাণ্ড৩ মে লাভা কাৰ্থি নেনক। হম মূৰ্ছিত ভ৩ ফল ভৰি মে পৃথ্বী পৰ গিৰ পড়নকৈ। হমৰ প্ৰাণ নিকনি গেন। তকৰ বাদ হম বাঁঘখানি মে জন্ম নেনকৈ। তখন সঁ হম এহি স্বৰ্গ ৰন মেৰহেত চী আ অৱনপুৰ

পাপ কৈ স্মৰণ কৰ কখনকৈ ধৰ্মিষ্ঠ মহামোহ যতি সাক্ষ প্ৰবৰ আ
সতী স্ত্ৰী কৈ নহি শায়ত ছী। পাপী, হৰাচাৰী আ লনৰ্থা স্ত্ৰী কৈ
হম ভ্ৰম্য বনবেত ছী। লনৰ্থা লৈনাক কাৰণ অহা প্ৰৱৰ্ত্ত হম
গ্ৰাস বৈনৰ।

ত্ৰা কহি ও অগ্নি কঠোৰ নহ সঁ কনকৰ ধৰীৰক ধুকু ধুকু
কৰ আ গেনাহ। তৰবাদ যমৰাজক দূত ওহি পাপিনী কৈ সৈয়মনীধৰী
নহ গেন। ওহি ঠাম যমৰাজক আশ্রা সঁ কনকা কতকো ৰেবি বিষ্ঠা
মূত্ৰ আ বজ সঁ ভবন ভয়নক লল মে গিৰেনথি। কতকো
কোষ্ঠি কল্প ধৰি ওহি মে বন্যনাক বঁদ ওহি ঠাম সঁ নহ কে সোণ
মন্মথৰ ধৰি বৌবৰ নৰক মে বান্ধননি। যেবি চাৰুদিছা মূহ কৰ
দীন ভাৰ সঁ কানেত ওহি পাপিনী কৈ ওহি ঠাম সঁ যিচ কৈ দহান
নাম সঁ নৰক মে গিৰাওন গেন। তখন কনকৰ কেশ অলন চন
ধৰীৰ ভয়নক দেখি পঠৈ চন। এনা ঘোৰনৰক যতনা ভোগ
নাক উপৰান্ত ও মহাপাপিনী ওহি নোক মে আৰি চান্ধনথেনি মে
জন্ম নেনীহ। চান্ধনক ঘৰ মে সব দিন পূৰ্জন্মক অন্ত্যাস সঁ পূৰ্জ
পাপ কৰ্ম মে প্ৰচুত বহেত চনীহ। যেবি কনকা কোট আ বাজযক্ষমা
ৰোগ ভঃ গেননি। আঁখি সঁ পীড়িত ভঃ গেনীহ। কিছু সময়ক
বঁদ ও অগ্নি নিৰাস সূন চনি গেনীহ। জাহি ঠাম ভগ্নানধিক
অন্তঃপ্ৰীক স্মামিনী জন্তুকাদেৰী বিৰাজমান চনীহ। ওহি ঠাম ও
বাসুদেৰ নাম সঁ একৰ্থা পৰিত্ৰ চ্ৰাম্ৰণক দৰ্শন কেননি জে সদিদ
গীতক তেবহম পুথ্যায়ক পাঠ কৰেত চনাহ। কনকা মুখ সঁ গীত
পাঠ সনেত ও চান্ধন ধৰীৰ সঁ মুক্ত ভঃ গেনীহ আ দিচ্চ দেহ
প্ৰবৰ কৰ স্মৰণক চনি গেনীহ।

===== 0 =====

২.২. আচাৰ্য বামানন্দ মন্ডন-মিত্ৰতা:সমানে যোভতে প্ৰীতি (মিত্ৰতা
পৰ ৰিমৰ্শী)

আচাৰ্য বামানন্দ মন্ডন- মিত্ৰতা:সমানে যোভতে প্ৰীতি (মিত্ৰতা পৰ
ৰিমৰ্শী)

মিত্ৰতা:সমানে যোভতে প্ৰীতি (মিত্ৰতা পৰ ৰিমৰ্শী)

যভ যে পহিনে বামাযণকালীন মিত্ৰতা পৰ।

প্ৰথম কথা কে ঞ্ৰম্যৰ মিত্ৰ কেৰষ্ট।ওহো দ্য ভাৰ মে বহৈত
হতন আ মিত্ৰ বাম কে গোৰ ধো কে পৰিৰাৰ যহিত পিৰৈত হতন।
কোনো মিত্ৰতা কে সমান ভাৰ ন ঞ্ৰপনা কে হমেশা নিচ মানৈত
হতন। মিত্ৰ বাম কে প্ৰহু মানৈত বহনন।বাম ঞ্ৰত্ৰিয় ত কেৰষ্ট
শূদ্ৰ বহনন।

মিত্ৰতা মে সমান ভাৰ কে ঞ্ৰভাৰ দিযৈত হয়।

দোমৰ কথা। প্ৰমংগ হয় বাম আৰু সৃগীৰ কে মিত্ৰতা পৰা। আৰু
 মিত্ৰতা মে সৃগীৰ কে বঁড় ভাগা বঁনি মাৰন জাগ হয়। মিত্ৰতা কে
 বুনিয়াদ প্ৰশ্মন বঁড় ভাগা বঁনি কে হুগা। জে মিত্ৰ বাম কৰেত
 হতন। বঁদ মে বাম কে পত্নী কে খোজ মে মিত্ৰ সৃগীৰ কৰেত
 হতন। মিত্ৰ সৃগীৰ মিত্ৰ বাম কে প্ৰভু মে ম'ৰোঁধিত কৰেত হতন। আ
 দায় ভাৰ মে বহেত হতন। বঁনি কে মৃতু কে বঁদ দানকৰ পত্নী
 অৰ্থাত ভৌজী তাৰা মে বঁখাহ কৰেত হতন আৰু কিকিৰাৰাজ কে
 বাজা বঁনেত হতন। মিত্ৰতা মে সমান ভাৰ কে আভাৰ পৰিবেশিত
 হোগ হয়।

মহাভাৰতকালীন প্ৰথম কথা। সৃদামা আৰু কৃষ্ণ। মিত্ৰ ব্ৰাহ্মণ
 সৃদামা কে মিত্ৰ যাদৱ কৃষ্ণ মিহামন পৰ বৈচাৰত হতন আৰু গোৰ
 ধোএত হতন। কৃষ্ণ কে বানী মনুভামা আৰু কিকিমণী বেনা হোঁকৈত
 হতন।

দোমৰ কথা মিত্ৰতা কে একটা মিমান হয় অংগৰাজ কৰ্ণ আৰু
 সৃযোক্ষন কে মিত্ৰতা। শূদ্ৰ কৰ্ণ কে বীৰতা মে প্ৰভাৰিত হোকে
 অংগৰাজ কে বাজা বঁনা দেন জাগত হয়। আৰু মিত্ৰতা কে বঁনিবৈদী
 পৰ কৰ্ণ অগ্নন প্ৰাণ শৌচাৰৰ কৰ দেনে হতন। মিত্ৰতা মে সমান
 ভাৰ দিখাগ পঢ়েয় হয়।

জোঁ বৰ্ণ-ব্যৱস্থা কে অগ্ন্যৰ বিমৰ্শ কৈন জায় ত ঔত বৰ্ণ
 কে নিম্ন বৰ্ণ গোৰ ধোএত হতন। চাহে বো ক্ষত্ৰিয় বাম আৰু শূদ্ৰ
 কৰেত হোয় বা ব্ৰাহ্মণ সৃদামা আৰু যাদৱ (শূদ্ৰ) কৃষ্ণ। ভগৱান কৃষ্ণ
 কে যোন্তকন মানন জাগত হয়। মহাভাৰত কে কৈগো প্ৰমংগ মে
 দানকৰ জাতি কে নেকে মজাক উড়ায়েন গেন

হয়। কৰ্ণ (অপগ্ৰেডেড ক্ষত্ৰিয়) আৰু স্ময়োক্ষন দুই ক্ষত্ৰিয়। গোৰ ধ্যায় কে কোনো প্ৰয়ংগ ন হয়।

জোঁ ভগৱান আৰু ভক্ত কে ৰূপ মে ৰিমৰ্শ কৈল জায় ত ভগৱান ৰাম আৰু ভক্ত কেৱল। ভগৱান ৰাম ৰঁড় আৰু ভক্ত কেৱল নীচ দিখাগ্ৰ পঢ়েই হয়। ভগৱান কৃষ্ণ আৰু ভক্ত সূদামা কে ৰূপ মে ভগৱান যে ৰঁড়া ভক্ত দিখাগ্ৰ পঢ়েই হয়। মিত্ৰ সূদামা মিত্ৰ কৃষ্ণ কে নজদীক নীচ ন দিখাগ্ৰ পঢ়েই হয়। কৰ্ণ আৰু স্ময়োক্ষন কে ৰীচ ভগৱান আৰু ভক্ত কে কোণ্ড যঁৱঁধ ন হয়। কোনো উচ্চ-নীচ ন হয়। মিত্ৰতা কে সমান ভাৱ দিখাগ্ৰ পঢ়েই হয়।

নিষ্কৰ্ষত: ৰাম আৰু কেৱল, কৃষ্ণ আৰু সূদামা। ভগৱান আৰু মানৱ কে ৰীচ মিত্ৰতা হয়। পৰন্তু কৰ্ণ আৰু স্ময়োক্ষন কে ৰীচ মানৱ-মানৱ কে মিত্ৰতা হয়।

মিত্ৰতা মে সমান ভাৱ আৱশ্যক তহু হয়।

সমানে যোভতে প্ৰীতি।

-আচাৰ্য ৰামানন্দ মণ্ডল যামাজিক চিতক মহা যাহিগকাৰ যীতামটী।

-আচাৰ্য ৰামানন্দ মণ্ডল যামাজিক চিতক যীতামটী, *যোৱানিবৃত্ত* প্ৰধানাধ্যাপক, মাতা-চন্দ্ৰ দেৱী, পিতা-স্ব০ ৰাজেশ্বৰ মণ্ডল, পত্নী-প্ৰমিলা দেৱী, জন্ম তিথি-০১ জনৱৰী ১৯৩০ যোগ্যতা- এম-এমসী

(ব্যায়ন শাস্ত্ৰ), এম এ (হিন্দী)। ঝাট- যাহিহিক, মৌখিলী-হিন্দী
কবিতা -কহানী নেখন আ আনেখ। প্রকাশিত পোথী - মৌখিলী
কবিতা মংগ্ৰ ভাষা কে ন রাঁঠিযো। ২০২২ প্রকাশিত বচনা -
মমিহা কবিতা মংগ্ৰ পোথী - জনক নান্দিনী জানকী আ শৌৰ্য গান।
২০২২ পত্ৰিকা -মিখিতা মমাজ, ঘৰ -রাঁহৰ আ অপুরী (মৌমাম)।
অখরাঁৰ -দৈনিক মৌখিল পুনৰ্জাগৰণ প্রকাশ। মামাজিক-
মামাজিক ঠিতন, দাখিল- পূৰ্ণ জিতা প্রতিনিধি, প্রাথমিক শিক্ষক
মংঘ, ডুমৰা, মীতামটী। স্বায়ী পত্তা- গ্রাম-পিপৰা বিনশনপুৰ থানা-
পৰিহাৰ জিতা-মীতামটী। বৰ্তমান পতা-পিপৰা মদন,মুবনিয়াচক
ৱাৰ্ড-০৪ মীতামটী পোষ্ট-চকমহিতা জিতা-মীতামটী ৰাজ-বিহাৰ
পিন-৪৪৩৩০২ মো নং-৯৯৭৩৬৪১০৭৫ ওমেত-
ramanandmandal001@gmail.com

ঐ

বচনাপৰ

অপন

মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাও।

২.৩.নানদের কামত-ৰঁদনৈত গাম/ মংস্কৃতক বিদ্বান ডা. বরিন্দ
নাৰায়ণ চৌৰমিয়া/ মৌনেজৰ স্ব০মখস্বদন ভঁচাৰী/ অম্বৰ শহীদ
বামফল মন্ডন/ বঁহিমুখী কামৈত কোম/ স্মখন মন তৰমত অঁখি

নানদেৱ কামত-ৰঁদনৈত গাম/ মংস্কৃতক ৰিদ্ধান ডা. বৰিন্দ নাৰায়ণ
চৌৰিয়া/ মৌনেজৰ স্ব০মখস্বদন ভঁডাৰী/ অমৰ শহীদ ৰামফল
মঁডল/ ৰহিমুখী কামেত কৌম/ স্মথল মন তৰয়ল ঞ্খাথি

১

ৰঁদনৈত গাম

কানীদায় ৰিদ্ধাপতি মাগঁম কােনেজ, উঠেচ - ৱেঁনীপটী (মঞ্চৱেঁনী)
কেৰ প্ৰধানাচাৰ্য ডাে০ শ্ৰুভ গুমাৰ ৱৰ্ণৱান ৰঠিত ৩১ গোষ্ট
মৌথিনী কাৰ্যকে মংগ্ৰহ " ৰঁদনৈত গাম " পঠৱাঁক স্মথৱমৰ ভেঠন।
এহি ১৪৩ পৃষ্ঠ 'ক ২০২২ গ্ৰা০ মেঁ পলৱেী প্ৰকাশনক পোথীক দাম
তীন ময় ঠাকা ঞ্খি। মদুপ্ৰকাশিত এহি মৌথিনী ভাষা মেঁ পোথী
ক' ঞ্খাৰৰণ পৃষ্ঠ পৰ গ্ৰামীণ ক্ষেত্ৰক পৰিৱেশ ঞ্খাকৰ্ষক দেখাগ্ৰছ।
পোথীক পঢ়িনা কেভৰ পৰ কৱিৰৰ মহোদয় কে মচিৱ ছৱি -
ৱ্যজিৱক পৰিচয় চন্দমে দেল গেত চ্ৰেক। শ্ৰীমান ৱৰ্ণৱান জী মন্
২০০৭ মঁ মৌথিনী কৱিতা ৰচৱাক দিম উন্মূনেনাহ, তাহি মঁ পূৰ্ণ ও
হিন্দী ভাষা ক্ষেত্ৰমে কাজ কৰেত ধৰি হিন্দী কৱিতা মংগ্ৰহ " শ্ৰুভ
কল্প " পোথী নিকানি চুকল চনাহ। ওনা ৱৰ্ণৱান জী হ্ৰগোল
ৱিষয়কে প্ৰাধ্যাপক ৰহন চ্খি। তেঁ হিনক নৱ কৱিতা মে হ্ৰগোণীয
- খগোণীয চ্ছটা দেখৱাঁক জতন কৰী। মদুহ হিনকা কৱিতা মে
চন্দ, ঞ্খনকাৰ, ৰম তঁ চ্ছি মৃদা ত্ৰকৱেঁদী মৱঁঠাম নহিঁ মিনেত

চৈক। তেযো পহিন মাতৃভাষামে পোখী ' রঁদনৈত গাম ' এক
 অন্ভিনৰ প্ৰযোগক দস্তাৰেজ থীক। গাম যমাজমে জে পৰিদৃশ্য
 অখনো রাঁচন অছি আওৰ পেছমী যন্ততা য়ঁ যম্ভজ নহিঁ ভেন অছি
 যে নিশন নোকাচাৰ মাদে কৰিতা গঠিকয় কৰিৰৰ মহোদয় যাহিণ
 ক্ষেত্ৰ মে পেছোত পৌননি অছি। রঁদনৈত গাম 'ক বচনাকাৰ ডা ০
 রণ্ৰান জীক য়ঁদৰ্ভ মে অখনা শ্ৰুভাৰ্শ্যামে কামেশ্বৰ য়িঁহ দৰভঁগা
 য়ঁকৃত বিশ্ববিদ্যালয় কে কুলপতি শ্ৰী শশি নাথ মা নিখনে চ্ৰুথি -
 "ঐথিনী কৰিতা য়ঁগ্ৰহ মে ডাে০ শ্ৰুভ কুমাৰ রণ্ৰান ক' স্বৰচিত
 বিৰিধ ভাৰ'ক কৰিতা য়ঁগ্ৰহীত অছি । বিশেষ কয় গাম ঘৰক মাঁটি
 পানিক যৌৰভ য়ঁ গ্ৰ মহ- মহ কএ বহন অছি।" কিছু কৰিতা কে
 ও বিশেষ ৰূপ য়ঁ যবাহননি অছি,যথা-: বাঞ্চভাৰনা, অতিথি
 যক্ৰোৰ, মিথিনা,গঁগা, পৰ্য্যায়ৰণ,কৰোনা,মুনামী, দাহী, বৌদী , শ্ৰুকম্ব,
 আতঁকৰাদ। মধুৰঁনী য়ঁ প্ৰা০ জেপী. য়িঁহ জী অখন শ্ৰুভোজাৰ মেঁ
 কহৈত চ্ৰুথি- " ডাে০ শ্ৰুভ কুমাৰ রণ্ৰান জীক কৰিতা মে স্বৰ্ণনৈত
 যময়্যা স্বয়ঁ ৰূপ ন' নৈত চৈক। শ্ৰুগোনৰিদ্ ডাে০ রণ্ৰান জী য়ঁ
 যমাজক শ্ৰুগোন শ্বৰ নহিঁ ভয় যকৈছ। যময়্যাক শ্বন্তাৎমেক আ
 গীতাৎমেক অন্ভিৰ্যজি হিনক কৰিতাক বিশেষতা অছি। আধুনিক
 যন্ততা গ্ৰাম য়ঁকৃতি কেঁ নিগনৈক প্ৰযায় কৰৈত চৈক। এখনো
 য়ঁৰেদনশীল র্যজি গামকেঁ নহিঁ য়িমৰি যকৈত অছি।" থেত'ক গ্ৰ
 একপেড়িয়া পীপড়ক চাঁৱ ! ভৈয়া য়িমৰি যেনহাঁ অগ্নন গ্ৰ গাঁৱ !!
 অখন শ্ৰুভোজিমে প্ৰা০(ডা০) টুনটুন মা 'অচন ' য়োনিবৃন্ত
 বিশ্ববিদ্যালয় প্ৰচাৰ্য এৰঁ বিভাগাধ্যক্ষ স্নাতকোত্তৰ শ্ৰুগোন বিভাগ
 ননামিৰি০ দৰভঁগা মহ পূৰ্ব অধ্যক্ষ , য়িঁহাৰ - মাৰখণ্ড শ্ৰুগোন
 পৰিষদ - পঠনা নিখৈত চ্ৰুথি -: ' রঁদনৈত গাম ' কাৰ্য য়ঁগ্ৰহ মে

অধিকাংশ কৰিতা গৈয় অছি। বস্তুত: কৰিতা জখন মংগীত কেব চাশনীমে নপেঠ দেন জাগত অছি ত' অতি মাধুৰ্যক মংগ নোকপ্ৰিয় বঁনি জাগছ। হম হৃদয় ম' আশিৰীদ দৈত অভিৰাজ ক' বহন চী জে ডাে০ ' শ্ৰভ' মা' মৌখিনীক' মেৰা মে নিবন্তৰ অপন নেখনী চনৰেঁত বহখি তাকি বৰ্তমান আ ভৱিষ্যক পীঠী নাভান্নিত হোগত বহএ। চৰেঁৱেতি.....চৰেঁৱেতি.... ! কৰিক ' পাৱন মিথিনা ধাম ' ৱাচন কৰেঁত অপনে পাঠক দেখ মকৰ' জে এহি ধৰাধাম পৰ অতিতমে জনক, যাড্ৰনক্য, ভাৰতী - মগুন , উদয়ন, বিদ্যাপতি, শিৱ ৰূপ উগনা, অঘাঠী , ৰাষ্ট্ৰকৰি দিনকৰ, জগজননী যীয়া, দীনা-ভদৰী, নোৰিক গুনৰা, ৰাজা মনহেমক গৌৰৱগাথা ম' ভৰন অছি। কৰি পাঁতি ঐ তৰহেঁ বচননি অছি। যথা- ..... পগ-পগ পোখৰি তান- তনৈয়া নামী মাছ - ৰ'খান মুল্লৰি ৱানা মুল্লৰি শানো পান ভৰন ম'খ অম। পৰম প্ৰিয় .....!! অপনা দেশমে ৭০প্ৰতিশত কৃষি কাজমে ম'নগ্ন কৃষক আ খেতিহৰ মজদুৰক অৱঁদশা পৰ ঠিতা কৰেঁত কৰিজী ' পীড়া - দৰ্দ কিয়ানক ম'খ' কৰিতা 'ক বচনা কয়ননি। এহিমে কিয়ানক প্ৰম'খ মম'য়া আ তকৰ মমাধান ধৰি বেখাঁকিত ক' মৰকাৰকে ক'ঠঘৰামে ঠাঢ় কৰেঁত ছখি।এহিক পাঁতি দ্ৰষ্টৱ্য -: ..... খেতী দেশক ৰীঢ় কহাৱেঁছ অছি কিয়ান দেশক কংগান; ঋণ ম' দৰ'ন আত্মহত্যা কৰেঁছ ঘৰ - গৃহস্থিক হান - ৱেঁহান। ..... কৰি জী ' ৱাঢ়ি - স'খাৰক নেহৰ মিথিনা ' কৰিতামে মমাজক আহান কৰেঁত কহেঁত ছখিন; ম' মীনি কৰিয়ৌ নিদান যৌ। এহিমে পাঁতি দেননি অছি - ..... খেতী-ৱাঢ়ী ম' পিছড়নএ হান- ৱেঁহান কিয়ান যৌ; ঢোকৰা - টুনকা,বুঁচনী- লুঠনী লুখনে স'তল মচান যৌ। ৱাঢ়ি

.....। কৰি জী ' নশা মূজা অৰ্ভিয়ান যৌ' কৰিতামে
 ৰিহাৰ কেঁ নশা মূজা কৰয়মে মৰঁকে আত্মান কৰেঁত চিন্তা কয়লনি
 অৰ্ছি। এত্ৰকা নৱত্ৰিবিয়া ধৰি ভাঁগ , গাঁজা,যৈনী - ৰিঁড়ী, মিংৰেষ্ঠ
 ,গুঠকা ,তাৰী - দাৰু, অৰ্ণ্য মাদক দ্ৰব্য উপযোগ কৰেঁত ৰুগ্ন ভ'
 জাগ্ৰছ। নিশাৰাজ যোভাৱক কাৰণেঁ নীক নোক অৰ্পন বস্তা পেৰা
 প্ৰতিষ্ঠা কোনা ৰঁচাএত,কিয়াক তঁ শৰাৰী অৰেঁত জাগত পথিককে
 দেখ চন্দ তবহক উঠপঠাং কৰেঁছ। আৰঁ দেখাৰঁঠীমে নিয়মত: নশা
 মূজা চ্ৰেণ। পাঁতি:-: ...,..... পেঘ - পেঘ জে হোণ্ৰছ ৰেঁমাৰী
 নশা মাত্ৰ কেৰ য়েৰন মঁ প্ৰাণ পথেৰা উমেৰ মঁ পহিনে ফুৰ্ৰ উড়ি
 জায়ত জীৱন মঁ ! দেশ হমৰ গাঁধী - গৌতম কেৰ দিৱ্য মহাৰীৰ
 জ্ঞান যৌ! ধ্ৰব গৰীৰী .....। হম আৰঁ হিনক দোমৰ ৰম্গৰ
 কৰিতা পোথী " ৰয়ন প্ৰকৃতি " পঠ্যকে তাকমে চ্ৰী!

২

মংকৃতক ৰিদ্দান ডা. ৰৱিন্দ্ৰ নাৰায়ণ চৌৰমিয়া

মংকৃতক ৰিদ্দান ডা. ৰৱিন্দ্ৰ নাৰায়ণ চৌৰমিয়া কেৰ পোথী ন. না.
 মিথিতা ৰিশ্বৱিদ্যানক নোক মূচনা অধিকাৰী ৰূপমে ৰিহাৰ
 মৰকাৰ আ অৰ্ণেক গৌৰমৰকাৰী মংলানমঁ মম্মানিত ডা. ৰৱিন্দ্ৰ
 নাৰায়ণ চৌৰমিয়াজীক জন্ম 2 জনৱৰী 1970 গম্বী শ্ৰী মূৰ্য
 নাৰায়ণ চৌৰমিয়াজী আ শ্ৰীমতী কপুৰী দেৱীজীক ঘৰ ভেনেন মী.
 এম. কানেজ দৰভঁগাক মংকৃতক ৰিদ্দান গাধ্যক্ষ আ এন. এম. এম. এম.
 তথা ৰেড ৰিৱঁন ৰুৱঁ মিথিতা ৰিশ্বৱিদ্যানক কাৰ্যক্ৰম মমলয়ক
 চ্ৰেথ। হিনক দৰ্জনমঁ ৰেঁমী শোধ আনেথ প্ৰকাশিত ভেন চেন। গ্ৰ
 অখিত ভাৰতীয় প্ৰাচ্য ৰিদ্দা মম্মেনন আ অ.ভা. দৰ্শন পৰিষদক
 মংগি গণ্ডিয়ন যোম্যাগঠী ফাৰ গাঁধিয়ন ম্ৰুটীজ কেৰ আজীৱন

মদ্য্য চৈথ। হিনক শোক প্ৰকাশন লক্ষ্মীমাগৰ-দৰঙগায় 2011
 গম্বীমে পহিন হিন্দী পোথী 'পঞ্চকন্যা' প্ৰকাশিত ভেন অছি। জে
 অখন শ্যাম শ্বম্বৰ পৰমাদৰণীয় কন্যাণীজী আৱা নেন্শ্বৰ চৌৰমিয়াজী
 মমৰ্পণ কএনে চৈথ। 128 পৃষ্ঠক অচু গ্ৰন্থক দাম 250 ঠাকা
 নিৰ্ধাৰিত বথনে চুগ। মহিনাকৈ আদৰণীয়া আ পূজনীয় কহনে
 গেন হেন। স্ত্ৰীকৈ পুৰুষক মহাথিকা মেহো কহনে জাগ চু। পশ্চত
 কৃতি নাৰী ৰিমৰ্শ এৱম্ মহিনা মশজিকৰণক অগ যুগমে
 পঞ্চকন্যাক প্ৰাচীন চৰিত্ৰক আধুনিক প্ৰায়ংগিকতাক ৰৌধ কৰদেত
 অছি। আৰ্ষকাৰ্য্য ৰামায়ণ তথা মহাভাৰতমে ভাৰতীয় ৰাংগম্য কেৰ
 ৰিচাৰণীয় অৱধাৰণা থিক। কন্যা কমণীয়া হোৱনে যে কে ন5
 জা মকেচু? এহেন চিন্তা নিৰ্চাহে মাএ ৰাঁৰুঁক মনমে বহে চুগ।
 কন্যা কমণীয়া ভৱতি ক্ল গ্য নেতৰ্য্যতি কন্যা ৰৌদিকমে শ্লহিতা
 শঙ্ক দেন গেন। শ্ৰুতিমে ৰুঁহাঁচকৈ পঞ্চমণ্ডন যুজ কহনে গেন।
 জেনা-স্বয়ং স্তমণ্ডন, যোমমণ্ডন, আদিগ মণ্ডন, চন্দ্রমণ্ডন আ
 পৃথ্বীমণ্ডন। যোমেনাদিতা ৱনিনা শঙ্ক, স্নৰ্শ, ৰূপ, ৰম আ গন্ধ গ্ৰ
 পঞ্চতন মাত্ৰা চৌ। শঙ্কম্য আকাশক ময়ঙ্ক, স্নৰ্শম্য ৱায়ু, ৰূপ অগ্নিম্য
 যুজ, ৰম-জলম্য আ গন্ধ - পৃথ্বীম্য ময়ঙ্ক চু। হিন্দু ধৰ্মগ্ৰন্থ ৰামায়ণ
 আ মহাভাৰতমে পঞ্চনাৰীক চৰিত্ৰ ৰিশেষণ জে কএনে গেন অছি
 যে আধ্যাত্মিকতা আ মনোৰৈজ্ঞানিকতা কেৰ আধাৰপৰ ভেন চন্
 । আধুনিক ভাৱ ৰৌধ আ চিন্তন পঞ্চতিক আভা একৰ আন্তৰিক
 আওৰ ৱাহ চৰিত্ৰক পনেৱন পৰম প্ৰেক্ষণীয় হোএত। ৰামায়ণ
 মূৰ্যক ভৱতি মহাকাব্য অগ নেন কহনে জাগ চৈ; কিএক তেঁ অগ
 মূৰ্যৰাশী শ্ৰীৰাম কেৰ গাথা ৱৰ্ণিত চৈন। নাৰীক তীন পাত্ৰ
 অহিন্যা, তাৰা আ মদাদৰী ৰামায়ণকানিন ৰিকীহ মহাভাৰতকৈ

অগ্নিক কহন গেনে; কিএক তঁ একৰ নাথিকা কৃষ্ণাদ্রোপদী অগ্নি
 মন্ত্ৰতা ঠেথ অৰ্কে তএ অস্তি কাৰ্য কহন গেন হেন । যদু প্ৰকাশিত
 অহু 'পঞ্চকন্যা' পোখীয়ে দ্বয়পাত্ৰ কুন্তী আ দ্ৰোপদী মহাভাৰত কালীন
 থিকীহ । মাধনা - গচ্ছা, জ্ঞান তথা ত্ৰিণ্যাক ৰূপমে প্ৰাতঃস্মৰণীয়া
 অহিন্যা, তাৰা, মল্লোদৰী, কুন্তী আ দ্ৰৌপদীমন পঞ্চকন্যাক পঞ্চনাৰি
 যেহো কহি যকে ছী; কাৰণ পাঁচোঁ বিৱাহিতা ছেথ। উপৰোক্ত পাঁচো
 কন্যা মৰ্যাদাপুৰুষোত্তম প্ৰহ্লদ শ্ৰীৰাম আ শ্ৰীকৃষ্ণ চন্দ ভগৱানক
 অগ্নীম কৃপা ভেটমেন! দৈৱি অহন্যা, দ্ৰৌপদি, তাৰা, কুন্তী, মল্লোদৰি
 ধন্যা.! প্ৰহ্লদ কী পৰম অলুপ্ত ভাজন পাৱন যে পাঁচো কন্যা !! অগ
 আদৰ্শ পাঁচোক মহিমা মণ্ডিত নামমাত্ৰ উচ্চাৰণ ৰা স্মৰণ কেনা
 মহাপাপক দোষমুক্ত হোৱত অছি। উপৰোক্ত পাঁচো দেৱীকেঁ
 পৰপুৰুষ কৰ্মকিত কৰেমে আপন ৰায়নাক আশি আ ৰিঁন গচ্ছাক
 ফৰেপূৰ্ৱক স্ত্ৰী নষ্ট কৰোঁক ধৃষ্টতাক কাৰণেঁ ৰনো ভোগী
 মহিলা জানন জাগত অছি। তঁএ হিনকা যতকৈ মন পৱিত্ৰ ৰহনে,
 কৰ্ম অপৱিত্ৰ নহি মানন গেন চৈন । যদা আদৰ্শ নাৰী ৰূপেঁ
 যমাজেক গিনতী হোৱা, তাগনে অৱন্ত স্মৃতিতা ছথিন । কাযৰ
 পুৰুষক ভুজভোগীক মন্তান ৰংশ পঞ্চকন্যাক নাম জপেত প্ৰভাতি
 গৰেঁত অছি।

২

মৌনেজৰ স্ব০মখস্বদন ভঁডাৰী

মৌনেজৰ স্ব০মখস্বদন ভঁডাৰী জীক পুণ্য স্মৰণ মিপৌন জিনাক
 মৰোঁনা (ৱেঁনহী)প্ৰখণ্ড অন্তৰ্গত একটা প্ৰমিষ্ণ গাম অছি:-

গম্হৰিয়া।ওহী গামক স্ব০মঁজীত ভঁতাৰী আ যোনিয়াঁ দেৱীক ঘৰ "ৰৌআ" কেৰ জন্ম ভেল বহয় ।৩০শাতক ঙমেৰমে আপনা গুলহৰিয়া পঁচায়ত য়ঁ মৰপঁচ পদক পূৰ্ণ ঙম্মীদৱাৰ (১৯৭৮)তাহি য়ঁ পহিনে জতৰা নোকনাচ পাৰ্ঠীক ঙ্মেনেজৰ দিৱঁগত মকসুদন ভণ্ডাৰীজী পৰোপষ্টাক চঠিত মান্ধপঁচ বহথি।হমৰা গামক ৱঁদতোঁ পুৰান ৰুঁজুৰ্গ যথা-ৰামজী ৱাঁৱা ম্খিয়াজী,ৱঁঠন কামতি,নখন মাম্ঠৰজী,ৱঁকনী কামত আদিয়ঁ ৱঁনী ঘুনন-মিনন বহথি।মনকৰ মঁৰঁধী মম্বৰকীয় নোক ফুনপৰাম,ৱঁহাৰ ৱিধান মভা কে ৱিভিন্ন মতদাতাগাম জেনা কি ম্ৰিয়াহী,পৰমা-নৱৰৌনী ,ম্ৰমহৰনিয়াঁ,অনোনা,হঠনী শহৰৱাঁ মৰৌতী,দেৱনাথপট্টী,ঙ্মেনহীঁ,কিৰতপুৰ ,মুঠকী ৱঁখনাহা২আদিগামমে ছননি।জঁতৰ ও ৱেঁৰ-ৱেঁৰ জাকয় আপন ষ্টীমক মঁগ ৰাজনীতিক জাগৰণ কৰেঁত বহনাহ।দানকা এৰৱাঁকে স্বতঁত্ৰতা যেনানী স্বগীয় অনন্তনান ৱাঁৱুঁ য়ঁ প্ৰেৰণা আ পেঘ ৱাৰ্তানাপ ভেল বহনি।তকৰে নিধকৰ্ষ নিকানৱাক নেল ১৯৬২য়ঁ জীৱনক আখৰি মমযধৰি কেৱষ্ট কৌময়ঁ মাননীয় ৱিধায়ক ৱঁনেৱাঁক মন্ত্ৰৰ পৰিয়াম কৰেঁত বহনাহ। স্ততপূৰ্ণ মন্ত্ৰী হৰিপ্র০মাহ দানকা য়ঁ কিম্বন পুৰঞ্জেত্ৰ(নিৰ্মলী)মেঁ যেহো ৱঁদতো ৱেঁৰ যামাজিক ৰাজনীতিক মদৈত নৈত বহনি।ঙ্মেনেজৰ যাহেৰ মৰৌনাক অঁচন মহ প্ৰখঁড কাৰ্যানয় কে ৱেঁনহীমে খুষ্টা গাণ্ৰ ৱিৰোধী ওৰম্য়নকে দশগোষ্টেমে চুৰকীপকেৰ মাৰেঁত আখিৰী দমধৰি মৰকাৰী কাৰ্যানয় কায়ম কৰেৱাঁমে মমৰ্থ ভেলাহ।তকোন ও আফিম নিৰমলীক দচ্চিনৱাৰী জুষ্ট গোদাম মেঁ চনৈত বহনৈক।গাম-গামমে পোখৰিক ঙৰাহী মকান আ মাচ্চ পানন আপনা গনোকাক গুনৰৱাঁ মৌআহী

,পৰবী,নান পুত্ৰ, ননমনিয়াঁ আদি গামমে কেনাহ।এহি বচনাভেমক কাজমে দানক পিতীযৌতককা দফেদাৰ ঘাইৰে বঁঠ মংগ পুৰনি।ও শোশনিম্ঠ আন্দোনকাৰী চক্ৰপে বহৈত বাম ধৰকা মিংঘনাচ মেৰিয়াক চাঠ মেহো কেযনে বহথি।মুঁশী প্ৰমণ্ড জীকে অনেকোঁ কথাপৰ আধাৰিত দানক নাচ খুৰঁ জমৌ,তঁআনাপুৰ,পচহী জৰঁদী,নাৰেদীগৰ পৰগানা মহিত নেপান অধিৰাজ্য'ক জোগৰোঁনী ঝিৰাঠনগৰ কেৰ নগপাম কতেকো জগহ ঐতিহাসিক নাচ ভাৰ-ভংগিমাওঁ মংগ কৰৈত যশ বঁঠোৰননি।জিনকে এহি গ্ৰামমে কিযোষ্ট জাতিক পাত্ৰতা নগাৰৈত দানকা নোকনিমে মেহো প্ৰেৰণা ভৰৈত বহনা।.....আ ফুনপৰাম ফেত্ৰ কে নিৰুমেহ পছুআয়ন কৈবৰ্ত কহিয়াধৰি এম এন এওপদকেঁ শৃমোভীত কৰতেক, তাহি নেন নীক তৰহেঁ ঘঘন জন মল্লক কৈগ্ৰনাহ। তীৰ্থৰাজ ঘূৰ্ণন্ত যাত্ৰা'ক যাযাৰৰ মামুশী কেঁ মূৰ্তিশেষ ,বিশেষ নমন। _নান দেৱ কামত

৪

অমৰ শহীদ ৰামফন মণ্ডন

স্বাধীনতা যেনানী কেঁ শৱ শৱ নমন! ভাৰত ছোড়ুঁ অশোভন কেৰ জুৰা প্ৰগতিকাবী বহথি- অমৰ শহীদ ৰামফন মণ্ডন জী। দানক জন্ম ঝিহাৰ ৰাজ্য কেৰ মীতামঠী জিনা অন্তৰ্গত প্ৰসিদ্ধ ৰাজপট্টী থানাকে মঞ্চৰাপুৰ গামমে ৩অগষ্ট ১৯২৪ গ্ৰাওকেঁ ভেন চনহি। দানক মায গৰৱী মণ্ডন আ ৰাঁবুজী- গোখল মণ্ডন বহথিন। দানক ১৩ মানক ডমেৰমে ৰুশীয়েদপুৰ প্ৰখণ্ডক গংগাৰা গামক অমীন মণ্ডন জীক ৰেষ্ঠীক মংগ ৰিয়াহ ভেন বহনি। জাহি মঁ দানকা এক পুত্ৰ ৰঙে দিও ১৬/১/ ১৯৪২কেঁ ভাযকে মাসুৰ

নেপালক এক গাম্ম লক্ষ্মিনিয়া মেঁ ভেন চননি,পৰ্চ ও শিশু ৭
 মায়ক বাদ ব্ৰহ্ম ভ' কান কল্পিত ভ'গেনৈক। ওহি যময় মঁডন জী
 জহনমে বহথি। ও চাৰি ভায় চনাহ,যথা:- বাম্মশৰণ,মহঁথ,আ
 ঞপনে তহন মিয়ৰী।মরঁ ভায় খেতী কৰৈত চনাহ আ পশু পানন
 কৰৈত খুৰঁ নীক মঁ যম্মল হোণত ,পশুক খৰীদ-বঁঞী মেহো
 কৰথি। রাঁবুঁজী কিৰানাক দোকান কৰথি।মঁডন জীকে প্ৰাথমিক
 শিক্ষা পৰোয়ী গাম্ম মঁটরাৰামে ভেন বহয়। ১৪মানক ঠমেৰমে
 মিঠিন পায় কয়নে চনাহ।রাঁনপন ঞরম্মামে ঞখৰাহা পৰ খনীফা
 মেহো রঁনন বহথি।নাঠী ভাঁজৈমে নিপুন কনা চননি।ঞপনা
 নাঠিক মাদে ও মরঁকেঁ ওয়হ কহৈত চনাহ জে ঞংগ্ৰেজ কেঁ এহি
 নাঠী মঁ মাৰি ভাৰত মঁ ভগাএরঁ।নাঠিয়ে হমৰ রঁন্দুক থীক। ব্ৰিটিশ
 ঞায়ন মঁ ঠরঁিকয় নোকমরঁ দ্ধকুমত কেঁ খিনাফ গাম্মো-ঘৰমে
 রাঁনচান ঞৰু ক' দেনে চনৈক।দানকা গাম্মক কচহৰী পৰ পম্মখ
 ঞান্দোনকৰী নোকনি জেনাকি - বিন্দেঞবী প্ৰমাদ জীকে নেত্ৰ
 মেঁ রেঁমাৰ ভেন বহৈক।ওহীমে গাম্মক নায়ক বপেঁ বাম্মফন মঁডন
 চয়নিত ভেন বহথি।ওগ্ৰ গাম্মমে গুপ্ত কাৰ্য্যালয় ঞজাদ হিঁদ ফৌজ
 ক' বহৈক।তাহি মেঁ নাঠী চনৌনাগ্ৰ,রঁম রঁনৌনাগ্ৰ ঞা গৰিনো
 যুস্ক'ক প্ৰশিক্ষণ দেন জাণত চনৈক।ঞজাদিক ঞান্দোনমে
 বঁহাৰ'ক স্ৰমিকা ঞতি মহত্ত্বপূৰ্ণ বহন চৈক।দেৰঘৰ বিন্দোহ
 (১৮৯৭)'দানাপুৰ বিন্দোহ ((১৮৯৭), বঁৰম্মা মঁডা-খুঁটী(১৯০০),
 চম্মাৰণ মত্তাগ্ৰহ (১৯১৮-১৯)ঞা কৰু রা মৰু ঞান্দোন (১৯৪২)তঁ
 বঁহাৰ ঞগ্ৰণী স্ৰমিকা নিভেনয় চৈক। পহিনে দি০১৩/৩/১৮৯৭গ্ৰ০
 বোহণী, দেৰঘৰ- মাৰখণ্ড মেঁ তীন দেশী যৈনিক কেঁ বিন্দোহ কয়না
 পৰ হাঁয়ী ঘিচন গেনৈক।তৈখন রঁগান প্ৰোৰঁশ কেঁ ভীতৰ

ৰিহাৰ,আমাম,পশ্চিম বঁগান আৰু উড়িষ্যা বহুৈক। মহাত্মা গান্ধী জীকে
 অগ্ৰায়মে অখিন ভাৰতীয় কাংগ্ৰেচ কমেঠী'ক অধিৱেশন সভাপতি
 অৱস্থান কনাম আজাদ দ্বাৰা জে ভেন বহুৈক,তাহি জেঁ একটা প্ৰস্তাৱ
 ছলৈ "অংগ্ৰেজ ভাৰত ছোড়।" এহি অগ্ৰস্ত গ্ৰান্তিক ধধৰা পুৰে দেশ
 জেঁ পমৰলৈক।ভনা কহুঁ তঁ ৰিহাৰ'ক মীতামঠী কোনা পাঁছু বহুৈত?
 ১তাৰীখ মঁ ১১ধৰি অগ্ৰস্তক ১১৪২ কেৰ মময় ৰঁঠু থ্ৰখদাগ্ৰ কহল
 জা মকৈছ। অংগ্ৰেজী মিপাহী আৰিঁ ৰঁদ-ৰেঁঠীক গ্ৰাজ্জত পৰ ধাৰা
 কৰৈত জাগ্ৰ।খাদী ভঁডাৰ,ৰাঁৱা নৰমিঁহ দাম আওৰ ৰামনন্দন
 মিঁহ,মোহন মিঁহক ঘৰ জৰা দেনক।পুপৰীক দৰোগা অৰ্জুন মিঁহ
 উলপাদত মচাৰঁয় নে ২৪/৫/ ১১৪২ কেঁ ৰাঁজপত্ৰী আৰঁয় ৰাঁনা
 ছলৈক,যে পতা ঠেনতে আন্দোননকাৰী মৰঁ গ্ৰস্ত ৰেঁঠাৰ ৰঁনগাম
 জেঁ আয়োজন কেলখি।ওহিঠাম ৰামফল মঁডনকে শপথ দেন গেলনি
 দৰোগা কেঁ মৰঁক মিখেৰা নে। এহি ৰাঁতক তথ্য কেঁ মখৰীৰ
 কিযো দৰোগাকে হঁমেৰীক তৈয়াৰী ৰাঁলী ৰাঁত ৰুঁমা দেনকৈক।যে
 ও কল্লিকাটি পেৰা ৰঁদনি নেলক।তা জুমি গেল এম ডী ও দীপ
 নাৰাণ মিঁহ,চপৰায়া দৰৱেশী মিঁহ আ পুনিম গন্সেক্ঠৰ ৰামমূৰ্তি
 মা, হৰনদাৰ শ্যাম নান মিঁহ।এহি মোকা পৰ মৰঁকে ৰীচ মীঠী
 মুনিতো ফৰমা মঁ গৰদৈন কাঠয় নাগনাহ ৰামফল মঁডন জী।খুনক
 ফৰাঁৰা দেখতহি জীপ ছোড়ি চানক আদিৰ ৰাম পৰায়ন আ
 জাকয় হতাক আৰোপ নগৰৈত মোকদমা দায়ৰ কেলক। .....অমৰ
 শহীদ স্বাধীনতা মেনানী চানক কেৰ ৰ্যান পৰ ৰামফল মঁডন,ৰাঁৱা
 নৰমিঁহ দাম,কপিল দেৱ মিঁহ আ হৰিহৰ প্ৰমাদ মমেত ৪০০০
 নোকক খিনাফ হতিয়াক মোকদমা চনয় নগলৈক।ৰামফল
 মঁডনকে ঘৰমে আগি নগাকয় ডাহি দেনকৈ আ দানকৰ খেতী

যেহো জোতি - উপঠা দেনকৈক। তেপৰ ম' এনান কেনে বহৈক জে
 কियो পকড়তে তকৰা ৯০০০ঠাকা গনাম ভেট্টেক। তাহি নানচ
 ম' হনুমাননগৰ নেপান ভায়েক ম্যাম্বৰ ম' গাম এনাপৰ কানায়ুমি
 দ্বাখ্য নাগলৈ। কিছু হিতেমৰ নোক কহনকনি ফেৰো ওতহি চনি
 জাকয় বহু। গণ্ডিয়া মে' থহা' উপৰ খতৰা খছি। ও নহি মানননি
 আ রাঁজনাহ-হো ঔৰো থংগৰেজৰা ম'ৰকৈ কাঠৰৈক,.....! দানক
 মিতা দফেদাৰ শিৰধাৰী গুঁৰৰ ছনম' নশা খুখা দেনকৈ আ নীক
 -নীক গল্পমে ওমৰেনে বহলৈক। বমে-বমে জহন থহাৰ দ্বাখ্য
 নগলৈক ত' রেহোম হানতমে হাথ-গোড় মীমীৰ কড়ী ম' রাঁহি
 গিৰহুতাৰী কেনকৈক। তিৰগত কমিশ্বৰী কেৰ মুজ্জফৰপুৰ জিনা
 আৰ' ১৯৭২কেৰ ৰাদ মীতামঠী জিনা জেহনমে কমুঠীমে ৰাখন
 গেলাহ। ১৯ জনাগ্ৰ ১৯৪৩কৈ কাংগ্ৰম কমেঠী-ৰিঁহাৰ ৰাজ্য কেৰ
 ৰৈমকমে ৰামফন ম'ডন জী এৰ' থান দোয়ৰোক ম'ৰ'ধ মে'
 এমডীও০গন্যপেক'ৰ আ আনো পুনিমকৰ্মী গণকে হতাক
 আৰোপ পৰ বিশেষ চঠা ভেলৈক। কমিঠীক আগ্ৰহ পৰ মহামো
 গান্ধীজী ৰামফন ম'ডন আ থান আৰোপীকে ৰ'চেরাক পক্ষমে
 প্ৰান্তিকাৰিগণক মোকদমা নডয় ৰানা দেশক জানন-মানন
 ৰ'গানক ওকীত মীখাৰ দায় আওৰ পীখাৰ দায় দুষ ভায়েকৈ
 পচৌননি। ৰামফন ম'ডন মহিত থান আৰোপিক ৪৭৩/১৯৪২
 কেৰ তহত নালীশ দায়ৰ ভেল ছলৈক। ওকীত মহোদয় থপনা
 জনৈত ৰামফন ম'ডনকে খুৰ নীক ম' সমাড দেননি জে থদানতমে
 জজ কেৰ ম্যাক্ষ থহা' গ্ৰ কহৰৈক জে হম হতা কিনকদ্ব ন'য়
 কয়ন। ৩০০০চাৰি হজাৰ নোককমে' ম' কে মাৰনকৈ, যে ন'য়
 জনৈত ছী। দিনাক ১২-থগন্ত ১৯৪৩ গ্ৰা০কৈ ভাগনপুৰমে জজ মী

আৰ মেনী কেৰ কোঠা পহিনে ৰঁহম ভেনেক। জহন জজ মহোদয়
 বামফন মঁডন মঁ পুছনখীন - কী তোঁ এমডীও হৰদীপ নাৰায়ণ
 মিহ কেঁ খুনী ছেঁ? তঁ ও গছনৈন হঁ হজুৰ! পহিনে ফৰমা মঁ হমহী
 মাৰনৌহ। আন নোক মন্ত হতা কৰে মঁ এনকাৰ ক' গেনাহ। ৰঁহম
 কে ৰাঁদ ওকিন যাহেৰ বামফন মঁডন পৰ ৰিগৰিত ডাঁষ্টনক আ
 ৰাঁজনাহ ঋতিম ৰঁহমমে জোঁ ফুৰি নঁয় ৰাঁজৰঁহ তঁ তোঁ বুমহ!
 বামফন মঁডন কহনাহ -মাহৰঁ !আৰঁ নৈ গড়ৰঁৰেতেক। দোমৰো
 দিন ময়হ; তেমৰ ৰঁহম কে দৌৰান জজ মহোদয় ফেৰ পুছনকৈন !
 এমডীও কেৰ খুন ঋহী তঁ নহিঁ কয়ন! হঁ হজুৰ! এম ডী ও কএ
 পহিনে ফৰমা হমহী মাৰনৌ হন। এহি তৰহেঁ একতাৰে তীনদিন ধৰি
 ৰঁহম চনৈত বহনৈক, পৰঁচ বামফন মৰড ঋধিৰজা কেৰ নাখ
 মমমেলা পৰ ফুৰি নঁয় ৰাঁজনাহ। ভৰিয়ক ও মৰদাৰ ভগতমিহ 'ক
 ফাঁমিক মময় দেন গেন ৰাক্ কেঁ আত্মমাত কয় নেনে বহখি-
 "ৰিচাৰক শান পৰ এনকিনাৰক ধাৰ তেজগৰ হোৱাছ।" জজ
 মীআৰ মেনী বামফন কেঁ মজা মুনৌনক। ফাঁমী দে মঁ কিছু মীনষ্ট
 পহিনে জেনৰ পুছনকৈ- ঋপনেক ঋতিম গছা কী য? ও উত্তৰ
 দেননি -হমৰ গছা গ্ৰাহ ঋছি জে -ঋগৰেজ হমৰা দেশ মঁ মদা
 নেন ৰঁহৰা জাএ। আ ভাৰত মাতা কেঁ এনামিক জীজীৰ মঁ মদা
 মজ ক' মমূৰ্ণ ভাৰতৱৰ্ষ কেঁ স্তত্ৰ কয় দেন কৰয। ভাদৰঁ মামকে
 পহিনে মনেমায় দিন ঐতৱাৰ ২৩ঋগস্ত ১৯৪৩কেৰ মনাম ভোৰকেঁ
 ভাগনপুৰ মেনষ্টন জেন মেঁ ১৯শান ১৭দিনক ৰয়গ্ৰমমে ও গ
 গোৰনাৰ ঔঠিয়া কেশ ৰাঁনা ভাৰত মপূত কেঁ ফাঁমী পৰি
 গেনৈনি। ও হোঁগমতে -হোঁগমতে ফাঁমিক ফঁদাকে গৰা নগৰেঁত আ
 ঋজাদ ভাৰতকে নিৰ্মাণ মেঁঋপন নাম ক'গেনাহ। এহি মহত্বপূৰ্ণ

জোগদান নেন ভাৰতকে নৱ পিঠি হৰম্মত মোন ৰাখত।
ৰংদেমাভৰম্-জয়হিন্দ!!ভাৰত মাতা কী-জৈ হোয়॥

৯

ৰহিমুখী কামেত কোম

দেশ আৰু গ্লানিয়াকৈ একতা মন্মার্গ মাৰ্ভোম মাঙ্কৃতিক পহিচান
দিএৱা নেন মোল্কন কেৰ কাহ পৰ আৰু মৰ্ম্য ৰেমী নৈতিক
দায়িত্ব চৈক। সামাজিক জাগৰুৰতা আৰু ৰাজনীতিক জাগৃতি
আধুনিক সময়ত আৱয় তাহি নেন ডাক্টৰ ৰাম মনোহৰ
নোহিয়াজী কহনে চুখি-" আৰু গ্লান্য চৈক জে শূদ্ৰ- অধিকশূদ্ৰ
ওতক নিক জকাঁ বিষয় প্ৰমাণকে নহিঁ বুমি মকৈছ ", ব্যাপক
ৰহম নহি কয় পৰেঁত আছি, জতেক নীক তৰহেঁ আশ্ৰয় কেৰ বিৰুদ্ধ
নড়িভিড় মকৈত চৈক। ব্ৰাহ্মণক গুৰাণী মৈ ৰৈকৰউকে ৰাৰ-
ছোষ্টকা আদি এহি নেন দেহাতী ক্ষেত্ৰত কহন জাগছ, ও অৰ্পনামে
মিলানম্য মম্মতী পূৰ্বক জীৱন নিৰাহ কৰয় ম্য ফৰাক বহৈছ, ভাৰু
ভাৰু কে ৰীচ একটা অনবনেৱা গাছ অন্ধাক শৰিফা গাছ খাতিৰ
মীমা বিৱাদত খুন ৰহৰেঁত আছি। ঠাঠ-ফৰক নগেৱাকান এক
ভাৰু দোমৰ ভাৰক হুতা কৰেঁত আছি। পানতু পশুক গোৰঁৰম্য
গোণ্ঠা-ঠীপৰী পাখি সুখেৱাকান মমৈষ্ট কৰেঁত চৈক। অমীন আ
মান্য পঁচম্য হৈমলা কখন জগহ পৰ ৰাঁম ৰলো অনোপীত কৰেঁত
ৰানে ৰেঁঠে মহিনা মেহৰ শহীত মগৰ ৰজাৰেঁত চৈক। ৰাঁড়ী মাড়ী
'ক মনগা নেৰোঁ আ ফুন তোড় নেন আফদ ৰেঁমাইত চৈক ।
কনম গাছী মৈ কেৰা খাতিৰ ৰীজু আম খাতিৰ ৰিখেন গাড়ি
ফজহৈত কৰেঁত মাৰি চানৈত চৈক । ৰাধমেঁ খেত পথাৰক আড়ি

চুইনী কএ রাঁধৰোঁনক মগৰ গামপৰ চানৈত চৈক । ককৰোৱেঁঠা
 - বেঁঠীক পঢ়াওৱা নীক দেখ জৰৈত- প্ৰতিশোধ কৰৈত চৈক । নীক
 খানপীন দেখ , নীক পহিবৰৈ দেখ জননশীল বঁনি জাগ্ৰছ আদি।
 এহিমৰৈ গুৰুণ কেৰ অস্ত:কথাক ৰূপমৈ জন্ম নৈত চৈক নীচা
 দেখেৱাক যত্নব্ৰ । জাহি কাৰণে পঁচ , মদ্য , পৈক্য অধ্যক্ষ , মুখিয়া
 , মৰপঁচ , মমিতি , জিনা পাৰ্শদ , বঁধায়ক- মাঁমদ , মন্ত্ৰী আদি
 পদপ্ৰতিষ্ঠা পৰ মজবুত মমৰ্থনক জগহ ৰিপৰীত কাজ হোয় মঁ
 মামাজিক ক্ষতি হোৱাছ আৰৈ তঁ মত কে এৰজ দৰৈন জুৱানে ৰাজি
 উঠেছ জে ঠাকাপৰ ভেঠত, যে মৰিপগুঁ স্বজাতীয় ভানকে তিনাঁজনি
 দৈত, একতা কেঁ বঁমৰৈত দোমৰা মমাজকে অঁতঃ কথা ৰূপমৈ
 জন্ম নৈত চৈক নীচা দেখেৱাক যত্নব্ৰ । জাহি কাৰণে পঁচ মদ্য
 মুখিয়া মৰপঁচ পৈক্য অধ্যক্ষ মমিতি জিনা পাৰ্শদ বঁধায়ক মাঁমদ
 মন্ত্ৰী আদি পদ প্ৰতিষ্ঠা পৰ মজবুত মমৰ্থনক জগহ ৰিপৰীত কাৰ্য
 হোয়মঁ মামাজিক ক্ষতি হোৱাছ । আৰৈ তঁ মত কে এৰজ দৰৈন
 জুৱানে ৰাজি উঠেছ । জে ঠাকা পৰ ভেঠত, যে মৰিপগুঁ স্বজাতীয়
 ভানকে তিনাঁজনি দৈত, একতা কেঁ বঁমৰৈত দোমৰা মমাজকে
 ধনৱান কেঁ ৰোষ্ট কৰেছ ,জে নোকতন্ত্ৰক হঁমী উৰাৱন জাগ্ৰছ।
 অপনা স্নিতাক বক্ষা নেন নড়ুৱৈ ছোৰি ,দোহৰা মমাজৰণ মঁ মিত্ৰতা
 ৰাখি তকৰা মৰৈ তৰহে শক্তি প্ৰদান কৰয়মে হৰদম নাগন বহেছ।
 জাতিক মান্দ্ৰজনী মভা ভোজ তঁ এখনো হোৱাছ, পৰঁচ ওহি ৰিচাৰ
 ধাৰাক তহত দৰ্জনে মূখ্য পুৰুষ জে ৰৌমিকএ নিৰ্ণয় কৰতাহ ,
 তাহি নেন মমযাভাৱ বহেছ ,মৰব্ৰ তেঁ গীৰাৱষ্ট হোৱত জা বহন
 চৈক। এহি মঁ উৰৰৱাক নেন স্মৃতি কেৰ খিয়ান ৰাখেত নৱ ভুজা
 মঁচয়ন নেন জহন জাতীয় ৰৈমাৰ প্ৰগানা স্তৰ পৰ হোৱত অছি তঁ

ওহি প্ৰতিনিধিগণক মাদে গামক য়মান্বনোকক একষ্টা দোয়ৰে তৰহক ষ্টপ্পণী স্ননৰোম্মে ঞ্চাওত 'যৌ রোষ্টক র়েগৰতা য়ামনেম্মে চ্চৈক-চুনাবী র্ষ নাগিচায়ন চ্চৈক, তেঁ তেযাবী হেত্তু ঞ্চ কিছু বুদ্ধিযাৰ নোক এহন য়ম্মেনন- গোষ্ঠী র়েজেনে হেতৈক।" তেঁ জনযজগতা নেন গাম্মে-গাম্ম ঞ্চথৰা পঁচায়ত স্তব ধৰি কোনো য়ংগঠনক প্ৰযাৰ-গঠন হোয়ৰ পৰম ঞ্চাৰম্মক হোয়ত, জাহিম্ম য়ম্ম য়ম্মাজকে য়ম্ময রিময প্ৰৱেশ কৰা য়কী, ঞ্চাৰ ওহো বুদ্ধিময জে হম্মৰা য় য়ঁৱাদহিনতাক চ্চিতি নহিঁ র়েনোনে চ্চথি। ঞ্চা তকৰ একষ্টা পেঘ য়ৰঁনতা য়েহো ঞ্চাওত জাহিম্ম য়হযোগ ভেঠত ঞ্চা ঞ্চধিৱেশনকেঁ য়ংখ্যৱন কেৰ র়ঁনতা য়েহো হোয়ত। ঞ্চন্থথা শহৰী-নোকক স্ননভ পঁচয় পষ্টনা-দিনৌ ম্মে তঁ নোকক জম্মাৰড়া ভ' জায়ত পৰঁচ দেহাত কন্না য় নোক কম্ময়ংখ্যাঁ ম্মে য়ম্মনিত হোয়ত। এহি য়ৰঁ নাহিষ্টা রাঁত পৰ গোৰ কৰৰ পৰম-ঞাৰম্মক। এহি তৰহক জনযম্ময়া য়ম্মাধান নেন খনীফা স্নগীয নখন কামত তৰাঁনচি (গ্ৰা+পো পৰম্মা) য়দিখন চিঙিত বহেঁত চ্চনোহ । পৰম্ম শ্ৰেয্যে ত্তোতকিয়া পীম্মাজীকে য়াদৰ শিৰ য়াষ্টাংগ দণ্ডৱত।

৩

স্বখন মন তৰম্মন ঞ্চাথি

সুখল মন তৰল আঁখি অগ মৌখিনী কাৰ্য পোথীক নৱ কৰখিত্ৰী
মুন্সী কামত হমৰ পৰিচিত নৱ যুৱতী ছথিন । হিনক জন্ম পৰমা
নৱশৈলী গামকে শ্ৰীমতী নখমী দেৱী আ শ্ৰী দিলীপ ৰমাজীক ঘৰ
17 জুলাও 1989 গম্বীমে ভেন চৈন । নিৰ্মনী মহাৰিচানযম্ ধৰি
হিন্দী আৰ্য্য গ্ৰেজুএষ্ট চৈথ। যুড়িয়াহী নিৰাঘী শ্ৰীমান, অৰুণ
কামত পিতা ৰামৰিনাম কামতম্ হিনক ৰিঁআহ ভেনা মন্তা পতি
মহোদযক মংগ যাহিৰাঁৱদ-গজিয়াৱাঁদ (যু.পী.) মে ৰহৈত অহৰ্ণিম
যাহিৰ মেৰা কৰৈ ছথিন। হিনক পহিন প্ৰতি 2014 গম্বীমে
প্ৰকাশিত ভেনৈন, পছাগত তেকৰ দোমৰ মংকৰণ ৰষ 2017
গম্বীমে 126 পৃষ্ঠক প্ৰকাশিত ভেনৈন । দাম 151 ঠাকা ছগ ।
অগ সুখল মন তৰল আঁখি 'কাৰ্য' মংগ্ৰ মে দু অংকক মভম্ দু
নমহৰ মংখ্যা এতেক কৰিতাক গুঁথন মানা ৰপে মৌনিক ৰচনা
ধাৰাৱাহিকতাক অজন্ত য়োত ফৰিছ ভই দেখাগত অছি ।
মুন্সীজীক দোমৰো পোথী প্ৰতিষ্ঠিত প্ৰকাশনম্ নিকৈন চুকন চৈক

আ মিথিলীক কতেকো পত্ৰ-পত্ৰিকামে হিনক বচনা ছপন যেহো
 আছি। মুল্লী কামত কেব মন্দৰ্ভমে ঔমেশ মণ্ডন - পুনম মণ্ডন
 (চাচা-চাচী) জীক প্রোমোহন জড়ি ৰপে জমল জৈ, যে মুল্লীজী অণ
 মিনেহক 'অপন রাঁত' মে কহনে জৈখ। ডা. শিৱ গুমাৰ প্রমাদ
 পোখী যমীক্ষক যেহো আশীৰ্চন ৰপে অপন অভিমত প্রকষ্ট
 কৰৈত মুল্লীক রাঁবেমে কহনা আছি- 'মুল্লী কামতি' মাত্ৰ
 মিথিনাঁচনে নহি ৰবন্ যমস্ত ভাৰতক ৰেঁঠীক 'মাউথ পীম' ৰনি
 অপন কাৰ্য মংগ্ৰহক ৰূপ দেৱাক প্রযায় কেনেন আছি। যুগ-যুগম
 যাঁচত আগিক ৰ্যজ কৰৈমে কৰযিত্ৰী কতেক ৰেদন্যম্ গজৰন
 হেতী যে শৰ্দ্ধমে ৰ্যজ কৰৰি অমান নহি। হম কৰযিত্ৰীক ৰেদনা
 নমন কৰে ছী। হমহুঁ তঁ কোনো ৰেঁঠীএক মন্তান ছী। ভাষাক
 গঢ়ন অষ্ট-পষ্ট হোগতো অভিৰাঁচিত ৰেঁঠীক ভাৱকেঁ যমাজক ঐনা
 ৰূপ মোমা-মোমী কৰৱামে মক্ষম ভেলী আছি। অণ মংগ্ৰহমে
 পাঠক জে মিথিনাক ৰেঁঠীক প্লথক অনেকানেক দৃশ্য কৰযিত্ৰীক
 মনক অয়তোষে ঠা নহি; মিথিনাক ৰেঁঠীক মনোদশাক ছৰি
 দৃশ্যমান ভেল দেখত। নতনাক প্রতি যমাজ কেব পৃথক
 আঁখিমে নঠেত চণ্ডানক নুকাএল ছৰি উজাগৰ কৰৈত কৰযিত্ৰী
 ঠেনম্ জীৱৈক পতখৈত নহি দএ ৰহল জগ। পাঁতি দেখু - ৰেঁঠী
 শীৰ্ষক কৰিতাম্- ৰেঁঠী অভিশাপ নে ৰবদান আছি' তিনক ৰিঁহাৰি
 মঁ ৰেঁঠী নে ৰঁহাৰুঁ। গা ছী ঘৰক লখমী হমৰা নে যমান ৰঁনাৰুঁ।
 নে আছি ৰোম... দহেজক আগি শীৰ্ষকম্ মুনথুন মাস-মায় হমহুঁ
 ছী কিনকো ৰেঁঠী হমহুঁ কিনকো প্লনাৰী ছী হমহুঁ 9 মহিনা
 কিনকো কোখমে..... দৰ্দকঠীম কৰিতাম্ .... মাগক মুন ভেল
 আঁচৰ haৌ হৰাএল নুশুক ৰোঁল অয়গৰ ছোড়ি বুঁঠ ৰাঁপকেঁ ৰিঁছুৰি

গেনে ৰেঁঠা খনমোনে । ... নোৰাএনে আঁখি শীৰ্ষকমুଁ কেনা উজৰনে ঘৰ ৰমতে কেনা একৰ নোৰ স্মৃতিৰ কেতেক দিন অহিনা ভোগত গ্ৰা ভোগ । মুল্লী কামত কেৰ পহিনে কৰিতামুଁ শ্বৰা ভই জাগছে যমাজকেৰ ৰীচ অযমানতাক মনোদশা জেকৰ এক ৰান্ধনী' যমৰপিত হোগত ৰেঁঠী' শীৰ্ষকমে দ্ৰুগষ্টৰ হোগছে- জহিয়া একৰ জন্ম ভেনে তহিএ ডিৰিয়া মিমা গেনে, যন্ত কহনক কনক এনৌ চৰ্চিহাৰোমুଁ গীত হেৰা গেনে। জঁ- জঁ গ্ৰা নমহৰ ভেনে... 31 ৰাঁ গ্ৰামপৰ পৃষ্ঠ ম' 53 মে পাঠককেঁ স্মৃতি মন তৰয়নে আঁখি ভেটত, জাহিমে পাঁতি অছি- এগো মহাৰা ছনে গৰীৰক মেনে পিয়াউজক। উহো স্মৃতিদে চিনাএনে জাগএ.... অথবা ৰোষ্টী পৰ পেট জল্লা আ মূহমে অৰণ্যে ৰজ্জৰ খমারী মন নিশান মৌখিনী অতিৰ্যাজি ৰপে শ্ৰীমতী কামতজী কৰেত নিছছ গৰীৰী দিশ ধ্যান আশ্ৰয় কেনী । হম কহি যকে ছী নৰায়ণু আ আ হিন্দীমে কনম উঠোনিহাৰি মুল্লী কামত আদৰণীয় কথাকাৰ শ্ৰী জগদীশ প্ৰমাদ মণ্ডলজীক পোখী পঠি-পঠি মৌখিনীক প্ৰতি জাগৰক ভেনী আ যে মাতৃ ভাষামে অৰণ বচনাৰনীক মাধ্যম অক্ষয় ভণ্ডাৰ ভৰেমে আগু এনী । হিনক ৰোচক মৌখিক উদ্ৰোধন জহন ছপেত অছি তঁ পাঠক আ উদ্ভূক নেখকীয় প্ৰহৰী যেহো যময় নিকানৰাক ফিৰাক মে বহেছ আ দানকা মোৰাওনেপৰ যেহো আশ্বিন দৈত প্ৰশংসা কৰেত বহন অছি । তগমে একটা হমদু ছী । কোনো ভাষাক স্মৃতিদে মাহিগকাৰমে ভেদ নহি তঁএ হিনক পোখী দৰ্জনো ভাষা অন্তৰাদ দাশ্বএ যে ভৱিষ্যমে আশ কৰে ছী । আৱৰণ পৃষ্ঠপৰ নাগৰ মাস মায মন ফোষ্টো মুক ৰাতি কৰেত ৰাঁত কিছু কহে ছথিন। মিথিনাক গাম গামমে পঁজীকৃত পুস্তকানয় অগ পোখীক মাংগ ৰুঠৰেত তেয়ৰ

संस्करण छापेने सबकार्य अर्पेक्षा करत, येहो रिश्ता जगत
अछि।

अपन मंत्र्य editorial.staff.videha@gmail.com पर
पठाउ।

২.৪.নির্মলা কৰ্ণ- অগ্নি শিখা (খেপ-২৩)

নির্মলা কৰ্ণ (১৯৬০-), শিক্ষা - এম. এ., নেহৰু- খৰাজপুৰ, দৰভাঙ্গা, মাসুৰ- গোড়িয়াৰী (ৰৈনহা), বৰ্ত্তমান নিৰাম- বাঁঠী, মাৰখণ্ড। মাৰখণ্ড যবকাৰ মহিলা এৰুঁ ৰাঁল বিকায় মামাজিক স্মৰণা বিভাগমে ৰাঁল বিকায় পৰিযোজনা পদাধিকাৰী পদম্যঁ য়েৰানিবৃত্তি উপৰান্ত স্বতন্ত্ৰ নেখন।

অগ্নি শিখা (ভাগ- ২৩)

(মূল হিন্দী- স্বৰ্গীয় জিতেন্দ্ৰ গুমাৰ কৰ্ণ, মৌখিনী অন্ববাদ- নিৰ্মলা কৰ্ণ)

কথা অখন ধৰি:

ৰাজা পুৰুষৰা আ উৰ্বশীক বিবাহ ৰঁদাত ধুমধাম মঁস হোজত ছৈক।
মৌভাগ্য ৰাতি মে ভেঁটকে সময় উৰ্বশী ৰাজা কে প্ৰথম মিনন কে
নেল বিশেষ তৰীকা অপনাৰঁগু কে প্ৰস্তাৱ দৈত ছৈখন ।

আৰু আন:

উৰ্দ্ধীক রাঁত পৰ ৰাজা ভ্ৰমিত ভঃ কঃ কহৈত ছাথি - "মে কোনা হোয়ত ভনা ? অহাঁ কোন ৰিশিষ্ট অদ্বিতীয় ৰিধি মঁঃ মিনন কৰৱাক গণ কঃ ৰহন ছী,কম মঁ কম কিছু তঃ কহু, তখনহি হম অহাঁক মঁঃ দঃ পাএৰঁ"। ৰাজা অপন উক্ৰেষ্ঠ অভিনাষা কে আঁগি অপন শাৰীৰিক মিনন কে অভিনাষা পৰ নিৰ্যন্ত্ৰণ ৰখৈত উক্ৰেষ্ঠা পূৰ্বক পূছনথি। "কামকনা মে কতেক ৰিধি কে প্ৰয়োগ হোগত ছৈক, আ কোনা - অহাঁ কেঁ গ্ৰা রাঁত বুমন অছি"? উৰ্দ্ধী ৰাজাক পৰীক্ষা নেৱা হেতু পূৰ্ণ ৰূপেণ তলপৰ ভেন চনীহ । "ব্যৱহাৰিক ৰা যৌগতিক,হম এহি মঁ কোনো ৰূপ মে পূৰ্ণ ৰূপেণ অনভিজ্ঞ ছী। মাত্ৰ মঁখ্যাক জানকাৰী অছি। মঁভৱতঃ ওহি মেঁ চৌৰাঘী ঠা আয়ন হোগত অছি"। ৰাজা মেহো পৰীক্ষা মে মফনতা প্ৰাপ্ত কৰৱাক নিৰ্ণয় কএনে চনাহ । "জঁ অহাঁ কামকনা মেঁ ব্যৱহাৰিক ৰূপ মঁঃ অনভিজ্ঞ ছী তখন অহাঁ এতেক অধীৰ কিএক চনাঁ" উৰ্দ্ধী পূছনথি। হঁমৈত পুৰবৰা ৰঁজনাহ - "অহাঁ মেহো এহন ৰিচিত্ৰ আশ্চৰ্যজনক রাঁত কৰৈত ছী প্ৰিয়তমে!গ্ৰা মৰঁ তঃ ৰিন্ণ মিখোনহি প্ৰাণী স্ময় মীখি নৈত অছি।" "মুদা হমৰা মাধাৰণ অপৰিপক্ক তৰীকা মঁঃ কোনো কাজ কৰৰঁ পমিল্ল নহি নগৈত অছি। মৰঁ কিছু উক্ৰেষ্ঠতা মঁ কৰৰঁ হমৰ ৰিশিষ্ট গ্ৰণ অছি" - উৰ্দ্ধী অপন পৰ্যদ কহয় নগনীহ। "তখন অহাঁ হমৰা স্ময় ৰঁতা দিয় মৰঁ কিছু,হমৰ এতেক পৰীক্ষা কিএক নঃ ৰহন ছী?" ৰাজা উৰ্দ্ধী কে মমক্ষ অপন পৰাজয় স্বীকাৰ কঃ নেনথি । "হম অহাঁ কেঁ এখনি ৰৈহ মভ তঃ ৰঁতাৰঁ জা ৰহন ছী। মুদা এহন মামান্ধ ৰিধি মঁঃনহি,নৃগক ভাষা মে! কী অহাঁ কেঁ বুমন অছি জে স্মৰ্গ মে হম

কামদেৱক পত্নী ৰতি যঁস নৃত্য শৈলী মে চৌৰামী মৃদাক ঔপচাৰিক শিক্ষা গ্ৰহণ নেনে ৰহী ! পহিনে হম মোটেত জনাঁ   ে গ্ৰ শিক্ষা ব্যৰ্থ হোৱত,মৃদা আৰঁ গ্ৰ হমৰা শ্বনু প্ৰাণীক জীৱন মে উপযোগী হোৱত" - উৰ্ৱশী ৰাজা কেঁ অৱন জ্ঞানক মোত কে মূচনা দেননি। "তখন আৰঁ শীঘ্ৰ প্ৰাৰম্ভ কৰা প্ৰিয়। হম অহাঁক যন্তৰা ভাৱ ৰূমি নেৰঁ" - ৰাজা অৱন ব্যগ্ৰতা দেখেঁত ৰঁজনাহ। "নহি, এনা নহি মহামহিম। কী অহাঁ ৰঁম ৰৌমি ক' দেখেঁ? গ্ৰ কাজ মাত্ৰ অহাঁ দ্বাৰা পূৰ্ণ হোৱত। তেঁ হমৰা মোমাঁ আৰঁ জাও,আ হমৰ প্ৰত্যেক গতিৰিধি কে হমৰ প্ৰত্যেক ভাৱ-ভঁগিমা কে অৱমৰণ কৰেঁত অহাঁ মোহো হমৰ মহযোগ কৰা" - উৰ্ৱশী হঁমোঁত ৰাঁজি উঠনীহ। কিছু ক্ষণ পশ্চাত উৰ্ৱশী নৈৱৰ্দ্ধ নৃত্য কৰয় নগনীহ আ দানকা দেখেঁত,দানকৰ অৱমৰণ কৰেঁত ৰাজা পুৰুষৰা দানকৰ মহযোগ কৰেঁত স্বয়ং নৈৱৰ্দ্ধ গতিশীল ভয় গেনাহ। দানকৰ প্ৰত্যেক মৃদা এৰঁ ভাৱ দেখি কস গহনতা যঁস মনন কস কামকনা কে শিক্ষণ নেময় নগনাহ। উৰ্ৱশীক ভাৱ-ভঁগিমা কে অৱমৰণ কৰেঁত ও অৱন শৰীৰ যঁস এক-এক ৰস্ত্ৰ উতাৰনাগ্ৰ প্ৰাৰ্ভ কস দেনথি। উৰ্ৱশী স্বয়ং নৃত্যক যঁগ য়েহ কস ৰহন জনীহ। ৰাজা গুপ্তনতা পূৰ্বক দানকৰ প্ৰত্যেক ভঁগিমাক অৱমৰণ কস ৰহন জনাহ। একৰ পশ্চাত নৃত্য শৈলী মেঁ এক দৃমৰ কে যঁগ চুস্বন কে আদান-প্ৰদান হোময় নগননি।নৃত্য শৈলী মে স্বয়ং শ্বনু এক দোমৰাক অঁগ-প্ৰৱজ কে চুস্বন নস ৰহন জনাহ। একৰ পশ্চাত নৃত্য শৈলী মে অৰ্ধ নিমীলিত নেত্ৰ যঁস ৰতি আৰ্মত্ৰণ প্ৰস্তুত কয়ন গেন জন।প্ৰত্যেক মৃদা মে শ্বনুক শৰীৰ,শৰীৰক প্ৰত্যেক অঁগ এক দোমৰা যঁ মীলি ৰহন জন।অধৰ কে অধৰ যঁস কখনাঁ স্পৰ্শ হোৱত জন,কখনাঁ

এক দূমৰ মঁস আনিংগন রঁক্ষ হোওত চলাথি,কখনাঁ এক ঠাঁও
 উঠৰৈত এক দূমৰ কে পৈৰ কে স্লৰ্ষ কৰৈত চলাথি। কখনাঁ
 কদলী দন মম জঘন স্নন এক-দূমৰ মঁস স্লৰ্ষিত হওত
 চলাকখনাঁ মূখ্য অৱয়ৱ মঁ মেহো অদ্ভুত মঁযোগ হোওত
 চলা।একটা অদ্ভুত ৰিহঁগম দৃশ্য প্ৰস্তুত হোওত চলা।ও মৱঁ একটা
 অদ্বিতীয় মঁভোগ প্ৰক্ৰিয়া অপনা বহন চলাহ। ফ্ৰণ-ফ্ৰণ মঁ ও মৱঁ
 অপন মূদ্রা ৱঁদনি বহন চলাহ। কখনাঁ 11, ফেৰ 33, ফেৰ 36,
 66, 63, 61, 24, 20, 01, 00 মঁখ্যা কে আকৃতি মঁ আকৃত
 হোওত এক দূমৰে কে শৰীৰ মঁ চুৰিঁ অপনা কে ৱিমূত কৰয
 নগনাহ।কখনাঁ ত্ৰিভুজ কে কেঁদ্র পৰ নঁৱৰল ৰেখা,কখনাঁ নঁৱ
 কে ত্ৰুপৰ ত্ৰিভুজ কে কেঁদ্র। গণিত কে কেহন অদ্বিতীয়
 ৱিনক্ষণতা! মূদা মে মঁপূৰ্ণ নয়ৰঁক্ষ ৰূপ মঁস নৃত্য কে শৈলী মঁ! এক
 ফ্ৰণক ৱাঁদ হৃদয়ক ধড়কন কে ভাষা,আঁখিক ভাষা আ নৃত্যক
 ভাষাক ৱীচ ধ্বন্যুক্ষ ভড়কি উঠন,মভ ভাষা মে একহি কথা,একহি
 চিত্ৰ,আ একহি প্ৰিয়াক প্ৰদৰ্শন ভস বহন চন - মূৰত প্ৰীড়া।প্ৰ
 প্ৰীড়া ৱঁগত কান ধৰি নৃত্য শৈলী মে চলেত বহন, ফেৰ মৱঁ ভাষা
 এক মঁগ মিনি গেন। ধৰা পৰ ৰাখন শৰীৰ স্নয়ঁ মৰন ৰেখা মে
 পৰিণত ভ গেন। পাজেৰঁক স্মক্ষৰ ৰনমুন স্নৰ অঁগক গতি কেঁ
 স্লক্ৰ কস বহন চন। প্লনু প্ৰাণী আনন্দক চৰম পৰ পঁটি আহাদিত
 ভস গেন চলাহ। ওহি কক্ষ মে ৰাতি ভৰি কতেকো ৱেঁৰ একহি
 শৈলী মে অনগিনত আমনক অত্ৰাম ভেন চন,জখন ৰাজা
 পুৰাৱৰা দ্বাৰা অন্ত আমনক মঁৱঁধ মে আগ্ৰহ কয়ন গেন তখন
 উৰঁশী হঁমৈত ৱঁজলীহ - "হে ৰাজন্,আৱঁ ও মূদ্রা অন্ত দিনক নেন
 মূৰক্ষিত ৰাখু" | ***** ৰাজা পুৰাৱৰা নেন দিৱা অথৱা

বাত্ৰি কে ধনু অলগ-অলগ পক্ষ মে কোনো ঋতব নহি ছন। বাজা
 নেত দিৱস কে প্রকাশ মেহো বাতি ছন আ বাতিক ঋধকাৰ দানকা
 উৰ্শী কে যৌদ্য মঁস মিনমিনাগত প্রকাশিত জকাঁ বুঁমাগত
 ছন। ও অলগ বাজ্য মঁচানন কে মমম ভাৰ মহামাৰ কে যৌপি
 দেনে ছনাহ আ স্বয় কে পূৰ্ণতঃ বিনগ কেনে ছনাহ বাজ্য কে
 কাৰ্যভাৰ মঁস। ও উৰ্শীক যৌদ্যক ভোগ মে অলগা কেঁ
 মমূৰ্ণতঃমমপিত কয়লনি। দানকা উৰ্শীক মঁগতি মে মদিখন
 বহৰাঁক গছা হোগত ছন। ও কখনহুঁ দৃষ্টিগত হোগতখি
 জনগ্ৰীড়া কৰিত কান, আ কখনহুঁ উপৰন মেঁ ভমণ কৰগত
 কান! অলগা দানক শয়ন কক্ষক দ্বাৰ অহনিৰ্ণি ৰঁদ দেখন জাগত
 ছন। পুৰবৰা কে মথ মঁচন পৰ মদিখন মম্মান ৰ্যাস্ত বহিত
 ছন। ও তস মাত্ৰ উৰ্শী কে মঁগত মেঁ মগ্ন ছনাহ। পুৰবৰা বাজ্য
 মঁচানন মঁস মঁপূৰ্ণ ৰূপ মস অলগা কে বিনগ কএনে ছনাহ।
 মহামাৰ মচাক ৰূপ মস বাজ্য মঁচানন কস বহন ছনাহ। বাজ্য কে
 ৰঁদাত ৰাম মহৰ্পূৰ্ণ কাৰ্য যোজনা মাত্ৰ পুৰবৰা কে হস্তাঙ্কৰ মস
 নাগু হোগত ছন। ও কোনো কাজ কে দেখথ অথরা বুঁময় মেঁ এক
 ক্ষণ তক কে মময় ৰিতাৰ্য কে ৰ্যর্থ বুঁমিত ছনাহ। মৃদা দানকৰ
 বাজ্য- কৰ্মচাৰী, অমাল, মহামাৰ কে যোগ্যতা এৰঁ দানকা মভ কে
 বাজা আ বাজ্য কে প্রতি নিৰ্ধা মানন জায়ত, জে বাজ্য কে প্রশামন
 মচাক ৰূপ মঁস চনি বহন ছন। ককৰো কোনো দিক্ত নে
 ছন। ককৰো হৃদয় মেঁ বাজা কে প্রতি অমঁতোষ কে ভাৰ নে
 ছন। তাহি কাৰণ বাজ্য মেঁ কহিযো বিনকো অৱহেননা অথরা
 প্রতাদুনা নহি ভেননি। প্রজা কে মাথ অলগ হোগ কে একদা ঠা
 ঘষ্টনা বাজ্য মেঁ ঘষ্টত নহি ভেন। বাজা কে বাজ্য প্রশামন মঁস

ৰিমুখ ভঃ জায কে উপবাস্তৱ কিনকো হৃদয় ঙেঁ ৰাজা কে প্ৰতি
 অৰ্য্যতোষ কে ভাৱনা নহি ভেন ছন। তকৰ ৰাঁদ ৰাজ্য প্ৰশাসন
 যঃ ও পূৰ্ণ ৰূপ য়ঃ বিনগ ভঃ গেলাহ আ অৰ্পন যময় উৰ্ৰশী যংগ
 মঞ্চমিয়ামিনী মেঁ ৰ্যতীত কৰৱা মেঁ নিমগ্ন ভঃ গেত ছনাহ। এহি
 ভাঁতি ৰাজা পুৰুষৰাক দিৱা-ৰাত্ৰি উৰ্ৰশীক যংগতি মেঁ স্মথপূৰ্বক
 ৰ্যতীত ভঃ ৰহন ছন | চাহে ও গ্ৰীষ্ম ঋতু কে উময় ভৰন গৰ্মী
 হো অথৱা ৰষা ঋতু কে বিমমিম ফুহাৰ,যা কি মাঘ মহীনা কে
 শীত নহৰ,উৰ্ৰশী কে মানিধ্য মেঁ ৰহৱা কে কাৰণ যন্ত ঋতু এক
 যমান স্মথদাগ্ৰ ছন।যৰঁ মৌয়ম জে আন কিনকো নেন কঠিন
 বঁমাগত হোজন মৃদা প্ৰলোক ঋতু দানকা নোকনি কেঁ ৰয়ন্ত জকাঁ
 আনন্দদায়ক বঁমাগত ছননি।দানকৰ যমন্ত যংমাৰ উৰ্ৰশীক
 যৌন্দৰ্য মেঁ যীমিত ভেন ছননি।নে ৰাজা পুৰুষৰাক কেঁ
 ভৰতমুনিক শাপ মোন পড়ননি,আ নে উৰ্ৰশী কে |ও ৰিম্বি গেত
 ছনীহ কি দানকা স্বৰ্গ যঃ নিষ্কামিত কঃ দেন গেত অছি মাত্ৰ
 পাঁচ যাত কে ৰাস্তে।গ্ৰা অৱধি পূৰা কেনাক পশ্চান্ত দানকা ৰাপয়
 স্বৰ্গ জেৰাঁ কে হোয়তনি!ভনে ও নহি জায চাহেঁত ছথি,মৃদা গল্দ্ৰ
 দানকা পৃথ্বী পৰ নহি ৰহয় দেতাহ। ও দানকা যাম-দাম-দঁড-ভেদ
 কোনা প্ৰকাৰ যঃ প্ৰযজ্ঞে কঃ আপয় মংগৱা নেথিন স্বৰ্গ নোক মেঁ।
 ক্ৰমশঃ

অপন   মন্তৱ্য editorial.২taff.videha@gmail.com পৰ
 পঠাও।

২.৯.নন্দ রিনাম্য বায়-ঘমরহিনী

নন্দ রিনাম্য বায়

ঘমরহিনী

ছজনা-মমৌৰা বানীগড়ী পৰতীয়াঁ পূৰঁ মড়কক কাতমে একঠা রৈঁম সমষ্টগৰ কদমক গাছ খিছি। রৈঁশাখ ম্যাক ভোৰকা উখৰাহা। দিনক দ্য রঁজৈতা। ঠহঠহৌখা বৌদ। একঠা রীম-রাঁগ্য রঁখক ঘমরহিনী ওগ কদমক গাছ তৰ রৈঁমত ছেলী। ঘমরহিনী রৈঁম সুল্লৰি ছেলী। গৌৰ রর্ণ, ছড়হৰা শৰীৰ, গোল আ মডৌল মঁহ, নমহৰ-নমহৰ খাঁঠিয়া কেশ। কাৰী-কাৰী আ পেঘ-পেঘ থল্লু খাঁথি। মমতোনাক ফাড়ামন চৌৰ। পুখা জকাঁ ফুলন-ফুলন আ মেরঁ মন নান-নান গান।

চাৰ❖❖টা কৌনেজিয়া নড়কা মাগকিনয়ঁ ওগ মড়কয়ঁ জা বহন ছন। জখন কদমক গাছয়ঁ এক নগা পাছএ বহএ তঁ ওগমে যঁ একঠা কৌনেজিয়া নড়কাক নজৈৰ ওগ ঘমরহিনীপৰ পড়ন। কৌনেজিয়া নড়কা তঁ কৌনেজিয়ে নড়কা হোগএ। রৈঁমী নফুখা আ উল্লুখন। ও নড়কা জেকৰ নজৈৰ ঘমরহিনীপৰ পড়ন বহএ, রাঁজন-

-বৌ ভায়, কনী খপনো মভ ঐ গাছতৰ জিৰা নে।

তাৱেঁতমে দোমৰ, তেমৰ আ চাৰিআ নড়কাক নজৈৰ ঘমৰহিনীপৰ
পড়ন। দোমৰ নড়কা ৰাঁজন-

-হঁ, হঁ, ৰঁড় ৰৌদ জৈ, কনী গাছতৰ ঠঁতা নে।

চাৰু নড়কা অখন-অখন মাগকিন খড়া কেনক আ কদমক
গাছতৰ আৰি ৰৈম গেন। তেমৰ নড়কা ঘমৰহিনী দিম তকৈত
ৰাঁজন- -মোম্‌ষ্ট ৰুঁঠীফুল গৰ্ণ।

তৈপৰ ঘমৰহিনী ৰঁজনী-

-নগ যৌ ৰিছাৰ্থী দ মোম্‌ষ্ট ৰুঁঠীফুল গৰ্ণ।

চাৰিম নড়কা ফুমফুমা কই ৰাঁজন-

-ভাগ ৰিঁহি ঘমৰহিনী ৰৈম পড়ন-নিখন ৰুঁমাগ ছৌ।

চাৰু নড়কা মাগকিনপৰ চড়ন আ ৰিদা ভই গেন। নড়কা মন্তকৈ
জাগত দেখি ঘমৰহিনী মঙ্কিয়া নগনী।

অখন   মন্তৰা editorial.staff.videha@gmail.com পৰ
পঠাও।

২.৬.গুমার মনোজ কশ্যপ- নেঘুকথা- গুৰুৰ্ম কিঁৱা স্কৰুৰ্ম

গুমার মনোজ কশ্যপ

নেঘুকথা

গুৰুৰ্ম কিঁৱা স্কৰুৰ্ম

শহৰী ৰিকায় মন্ত্ৰী কে শহীদক প্ৰতিমা কে খনাবৰণ কে প্ৰোগ্ৰাম
পক্সা হেঁৱাক ৰিধিৰত মূচনা জিনা প্ৰশ্যমন কে ভেটিতে প্ৰশ্যমন
মে চহনকদমী ৰঁঠি গেনে। ৰিভিন্ন কাজ জেনা শহৰক
যফাগ্ৰ, ৰোড কে ধ্বংস কৰৱঁ, প্ৰতিমা স্তন কে মাজ-
মজ্জা, মমাৰোহক ব্যৱস্থা, মন্ত্ৰীজী কে খাগৰানী, খান-পান খাদিক

ব্যৱস্থা হেতু খনগ-খনগ নিৰ্দিষ্ট থীম ৰ'নাওন জা চুকল
 ছলৈ। জিনা কনেক্টৰ আজুক মীটিং মে তহমীলদাৰ মস উপৰ
 কে মড অধিকাৰী কে এহি কাৰ্য্যক্ৰম মে হোমযৱনা খঠক জিম্মা
 পদানুমাৰ ৰাঁঠি দেলনি। ৰমাজী চুঁকি স্ত-ম্পদা কে ডিপ্‌টী
 কনেক্টৰ চনোহ তেঁ দানকা ঠেঁ ঞা ম'চ নিৰ্মাণ পৰ হোমযৱনা
 খঠ কে জিম্মাদাৰী ভেঁলনি। ৰমাজী মোনে মোন ঞ্ৰাণৰ পৰ হিমার
 জোড়য নগনাহ -- নহিঁযোঁ কিছু ত ডেড়-দু নাখ ঠাকা মস কম
 কে খঠ নহিঁ হেতে। এতেক ঠাকা তস ও এক ৰেঁৰ মে দেখনেহোঁ
 নহিঁ ছথি! কতস মস জুঠা পেতা এতেক পেঘ ৰাশি? উদ্বিগ্ন
 ভস উঠনা ও। জাডুক দিন ৰহিতো ও পমোনা মস তৰেঁতৰ দাখ
 নগনা। হোশ এলৈন জখন ৰমাজী কাহ পৰ হাথ দৈত কহনেখিন -
 "ৰমাজী মোন ঠীক নহিঁ ঞ্চি কী ? চনু; ঘৰ জা কস ঞ্ৰাৰাম
 কৰা।" ৰমাজী হড়ৰঁড়া কস উঠনা। যক্ষ-প্ৰজ্ঞ জে দানকা মমক্ষ
 ছন মে ঠাকা কে এক হফতা কে ভীতৰ ওৰিয়াওন। মোঠেত
 ৰহনাহ - জখন কাৰ্য্যক্ৰম মৰকাৰী ছে তস ওহি পৰ হোমযৱনা
 খঠো মৰকাৰিয়ে খজানা মস নে হেঁৰাক চাহী? কেকৰো ৰনি কে
 ছাগৰ কিযেক ৰ'নাওন জাগ্ৰত ছে?

ৰ'দাত হিম্মত জুঠা কস থৰথৰাগ্ৰত ও কনেক্টৰ কে ঠেঁৰ মে
 গেলাহ - "মাৰী মৰ! কহৈত তস নাজ ভস ৰহন
 ঞ্চী; মূদা.....???"

- "ক্যা.....?"

- "ম .... ব !! ঠেঠে আ মঁচ কে গঁতজাম হম নহিঁ ....."

- "ক্যা রঁকতে হো রমা?" কনেক্ঠৰ মাহেৰঁ তামমে ওঠি কs চাঢ়
ভ গেলাহ।

- "জী মৰ! হম রঁচা কে মগ্নত খা কs কহৈত ছী। হমৰা
নগ আন কোনো গুআৰা নহিঁ। রেঁঠা কে কানেজ মে এডমিশন
কে নেন দম হজাৰ ৰূপয়া জোগাওন ছন য়েহ নs কs আয়ন ছী।
একৰা বাখি নেন জাও মৰ !"

কনেক্ঠৰ মাহেৰঁ খুস মs আপন গুৰ্মী পৰ রেঁমি গেলাহ। "ৰমা
ভ্রমনে মেৰী গজ্জত মিঠী মে মিনানে মে কোণ কমৰ নহিঁ
ছোড়ী। হাড বিন আগ মের মায ফেম নাভু ??? অৰঁ মময ভী
নহিঁ রঁচা হৈ। বুঁত কী তবহ খড়ে-খড়ে মেৰা চেহৰা ক্যা দেখ বহে
হো ? গেঠ নাম্ঠ !"

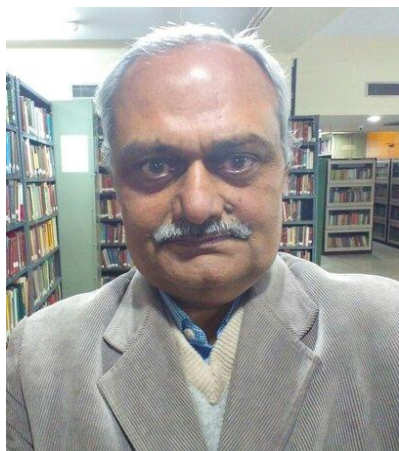
ৰমাজী কনেক্ঠৰ মাহেৰঁ কে ঠেপ্পৰ মs ধাড় খমেনে রঁহৰা বহন
ছলাহ। রাঁহৰ মে আফিমক অধিকাৰী-কৰ্মচাৰী ৰমাজী কে দেখি
কs মঁদ-মঁদ মুক্খিয়া বহন ছন অৰঁ - হিনকৰ গোপনীয় বিপোষ্ট
খৰাৰঁ হেৰাঁ মs কে ৰোকতনি ?

-গুমাৰ মনোজ কশ্যপ, সম্ভ্ৰতিমিঠিৰ-ভাৰত মৰকাৰক উপ ::
মঁপৰ্ক-মী :11, ঠাৱৰ-4, ঠাংপ-5, কিদৰ্গা নগৰ পূৰ্ৱ দিল্লী)

(हाष्ट के ग्रामने, नग्न दिल्ली-110023 # 9810811850; ग्रामने
:writetokmanoj@gmail.com

अपन मंत्र्य editorial.staff.videha@gmail.com पर
पठाउ।

२.१.बरीन्द्र नाबायण मिश्र-रँदनि बहने अछि यभकिछ (उपन्यास)-
धारावाहिक

বরীন্দ্র নাৰায়ণ মিশ্ৰ

ৰুঁদনি বহন খ্ৰিষ্টি মণ্ডকিছু (উপন্যাস)- ধাৰাৱাহিক

খণ্ড ২৬-৩০

ৰুঁদনি বহন খ্ৰিষ্টি মণ্ডকিছু

26

শ্বেতৱস্তু ধাৰণ কেনে হাতমে তিৰংগা মঁডা নেনে শিখা
হৰাগ খ্ৰুয়ায়ঁ ৰাহৰ ভেনি । কান্হি ধৰি জকৰা কেও নহি জনৈত
ছন যে খ্ৰাগ যোঁমে দেশমে চঠাক বিষয় ৰিনি গেন ছনি । মণ্ড
খ্ৰুৱাৰক মৃথ্যপৃষ্ঠপৰ ওকৰে ফোণ্টো ছন,ওকৰে ৰাৰেমে মমাচাৰ
ছন। প্ৰতিনিধি মণ্ডায়ঁ মড়ক ধৰি জেনা তুফান খ্ৰিঁ গেন ছন
। মাননীয় মদ্যনোকনি মৰকাৰক গস্তিফাক হেতু খ্ৰিঁ গেন

বহি। মৰকাৰ দিয়মঁ কতৰোঁ কহন গেন জে নাৰী নিকেতন
 প্ৰকৰণক মীৰী-আগমঁ জাঁচ কৰাওন জাএত,শিখাকোঁ পূৰ্ণ ন্যায়
 ভেটত, কানুন তোৰনিহাৰ কেও নহি রঁকমত জাএত চাহে ও
 কতৰোঁ পেঘ আদমী কিএক নে হোথি,মুদা নোককোঁ এহিমত
 রাঁতপৰ কনীকো বিশ্বায় নহি ভেলৈক । জখন মৰকাৰেক আদমী
 এহিমত ফকাঁতমে যামিন ছথি তখন দানকা খিলাফ কোনো
 জাঁচমঁ কী নিকতত? গ্ৰা তঁ জনতাকোঁ ঠগৰ ভেন । পহিনে মৰকাৰ
 গস্তিফা দিখ ,তখনহি কোনো জাঁচ নিগপক্ষতায় মঁভৰ ভএ মকত।
 পহিনকা ৰাজ্যপ্ৰমুখ তঁ গস্তিফা দেনাক রাঁদ কতএ চনি গেন যে
 কিছু পতা নহি চনি মকলৈক । নোকমত কহৈক জে মৰকাৰে
 ওকৰা কতদা নুকা কএ বখনে ঋছি জাহিমঁ মভকিছু শাঁত
 ভেনাক রাঁদ ও মৰফিত রাঁহৰ আৰিঁ মকত। মুদা গ্ৰা মহী নহি
 বহৈক । ও তঁ স্ময় রাঁদত ডৰা গেন বহি। স্মনৰামে গহো আএন
 জে ৰাতিএমে কিছু বিশ্বস্তক মঁগে কেদাৰনাথ দিয় চনি গেনাহ ।
 তকবৰাঁদ দানকৰ কিছু খৰঁৰি মৰকাৰকোঁ নহি ভেটি বহন ছলৈক
 । কেও-কেও গহো রঁজৈক জে ও মন্যায় নে আৰঁ পহাড়েমে
 আধ্যাত্মিক চিতনমে মময় রিতওতাহ ওহিচামক মাহৌন রাঁদত
 গৰমা গেন ছন । তাহিপৰমঁ শিখাক পঠত ডগ্ৰ ৰূপ, জে দেখিতহি
 কৈকগোষ্টকোঁ মীঠীপীঠী গুম্ম পড়ি গেন বহৈক । শিখা জহিনা রাঁহৰ
 আএনি,ওহিচাম প্ৰতীক্ষাৰত নোকমত একস্মৰমঁ চিচিআ উঠন-

"গনকিনাৰ! জিদাৰাঁদ!"

আগু-আগু শিখা আ ওকৰ পাছ-পাছ নোকক দজম চনি
 বহন ছন । হম,শজিনাথ আ মঁদীপ জেনা-তেনা শিখাকোঁ

মহাৰনে ওকৰে যিগে পাছ-পাছ চনি বহন জনা। হমমভ জনপ্ৰগতি দলক মখ্যানক যিগত নগীচ পৰাচি গেল জনা। যোগত দম মিনষ্টমে হমমভ ওতএ পৰাচি জগতনা। তাৰেতেমে একটা জৰৰদস্ত যিম্ফোষ্ট ভেল। চাককাত ধুঁখা-ধুঁখা পমৰি গেল। নগাতাৰ পাঁচ মিনষ্ট ধৰি যিম্ফোষ্ট হোগতে বহন। পুনিম কতনা নহি দেখা বহন জন। মড়কপৰ কতেকো ঘাঘন নোকমভ যত্ন-তত্ন পড়ন জন। কে ককৰা দেখেত? জে যিগি গেল জন যে যিগেৰাক হেত্ৰ জহা-তহা ভাগি বহন জন। যিগেৰাক কোনো যিগাৰনা নহি নাগি বহন জন। এক মিনষ্টক নেল তঁ হমৰা নাগি বহন জন জেনা প্ৰনয় খাৰি গেল। হম কেনা- নে-কেনা মড়কক দহিনা ভাগক দোকানমে ফেকা গেল জননা। নাগল জেনা কোনো অদৃশ্য শক্তি হমৰা মড়কপৰমাঁ উঠা কএ দোকানপৰ বাখি দলক। মূদা শজিনাথ,মদিপক কোনো পতা নহি জন। শিখাক যেহো কোনো পতা নহি জন।

গ্ৰা মমাচাৰ যিজনী জকাঁ যোঁমে পমৰি গেল। প্ৰতিনিধি যভাক কাৰ্য্যবাহী স্বগিত কএ দল গেল। নেতাজী গুপ্ত ঘানমে নুকা গেলহ। ওহি দিন তঁ যবকাৰ নামক কিছু হোগত খিচি যে নগেৰে নহি কৰএ। মভ এতৰে কহেক জে এহিমে নেতাজীক হাথ থিক। অখন গুৰ্মী যিগেৰাক হেত্ৰ খা নোকক ধ্যান কতনা খাওৰ নে জেৰাক হেত্ৰ গ্ৰা যিম্ফোষ্ট কৰাওল গেল খিচি। জতেক মূহ,ততেক তবহক যিগত চনি বহন জন। মূদা হংগামা যেহো কাকি নহি বহন জন। বাতি ভৰি যোঁমে মহৰমে যিম্ফোষ্টৰাক অৰাজ হোগত বহন,কতনা-কতনা গোনী চনৰাক অৰাজ যেহো হোগত বহন।

নগৰেঁ নহি কৰএ জে গ্ৰা ওএহ মহৰ থিক । চাৰু কাত অশাঁতিক
মাম্বাজ্য পমৰি গেল চন।

মুদা হমৰা মামনে তঁ মভয়ঁ পেঘ মময়্যা চন জে শিখাক
কোনো জানকাৰী নহি ভেটি বহন চন । মঁদীপ আ শজিনাথ মেহো
নহি ভেটি বহন চনাহ । কহি নহি জীৰিতো চুথি কী নহি? গ্ৰা প্ৰজ্ঞ
ভৰি ৰাতি হমৰা পৰেমান কেনে বহন । হম গএহমভ মোঠৈত
অপন কোঠৰীমে অমগৰ পড়ন চনগাঁ কী খঠকৈঁ অৰাঁজ ভেন ।

হম কেৰাঁৰ খোনেত ছী । দেখেত ছী জে শজিনাথ চাঢ়
অছি। যোঁমে দেহমে খুন নাগন বহৈক । পেৰয়ঁ মাথ ধৰি কৈকঠা
পঠী নাগন চনৈক । মুদা ও হোমমে চন । চনি মকৈত চন ।

"হুঁ?"

"হুঁ ।"

"কতএ চনহ?"

"হম আ মঁদীপ শিখাকৈঁ ঘেৰনে মড়কপৰ চাঢ় ৰহী ।
ৰিম্ফোষ্টক ৰাঁদ শিখাক ঠাংমে ৰঁড়ীজো◆◆মঁ খুন ৰঁহএ নাগন
বহৈক। চাৰু কাত অহাৰ গুজ্জ, কিছু নহি দেখা বহন চন ।
মঁজোগমঁ একঠা পুনিমক জীপ আএন । হমমভ ওহিমে ৰৌমি
অন্নতান পাঁচনগাঁ ।

"মুদা শিখা অছি কতএ? মঁদীপক কী হান চৈক?"

"শিখা ঋত্নতানেমে ঋচ্চি । মঁদীপ ওকৰে নগ ঋচ্চি ।
ওকৰো মাম্বনী চোষ্ট নাগন চ্চেক । ম্বদা শিখাক দেহমঁ রঁগত খুন
নিকনি গেন চ্চেক । রঁড়ীকান ধৰি খুন খমৈত বহি গেলৈক ।
ডাক্ষৰ রঁগত দেবীমঁ পঁচন । ডাক্ষৰম্বভ কিছু রঁতা নহি বহন
চ্চেক । কিছুষ্টাকাক ভুৰঁত কাজ চ্চেক, কিছু গোষ্টেকৈঁ খুন য়েহো
চড়এরঁাক হেত্ৰ নএ জাএ পড়ত । হম তাহী হেত্ৰ ভাগন- ভাগন
এহিচাম ঋএনগঁ ঋচ্চি।"

27

নেতাজী এহি ঘষ্টনাগ্ৰম্বমঁ হিনি গেন বহখি । কুম্বী
রঁচরঁ ঋমঁভৰ নাগি বহন চ্চননি । ঋম্বনমে হানত এহন ভএ
জাএত তকৰ ঋন্বমান দানকো নহি বহনি । নেতাজীক
ঋঁতৰৰাষ্ট্ৰীয় তস্কৰ গিবোহমঁ পুৰান মঁরঁধ বহনি । ঋম্বাম্বাজিক
তস্কম্বভ তঁ দানকৰ চূনাওক খচা কহিঋমঁ ঔচঁরৈঁত বহন চ্চন ।
গনাকাক নাম্বী গঁডাম্বভ য়েহো ম্বম্বয-ম্বম্বযপৰ ঋপন য়োৰা দানকা
দৈতে চ্চননি । ম্বদা গ্ৰ ম্বভ কোনো নিঃশ্বন্বক তঁ বহৈক নহি। এক
নগাড,দম্ব পাডক ম্বিষ্কান্তপৰ ও ম্বভ কাজ কৰৈত চ্চন । ঘষ্টনাক
নিৰ্মাতা ওএহ ম্বভ বহৈত চ্চন । ওএহম্বভ ঔলপাতো কৰৰৈঁত চ্চন
ঋ ঋঁতমে শাঁতি স্নাপনাক নাম্বপৰ ম্বম্বাজমে ঋগু ঋৰিঁ কএ
নেতাজীক চ্চরিকৈঁ চম্বকৰৈঁতো ওএহ ম্বভ চ্চন । ঋম্ব ঋদম্বী তঁ
পাকন ঋম্ব চ্চন,কখন গাচ্চমঁ খম্বি পড়ত ঋ ওকৰা কৈঁ নোকি

নেতৈক,কে ওকৰ উপভোগ কৰত তকৰ কোনো ঠেকান নহি
 বহিত ছন । ও মভ তঁ মাত্ৰ মূকদৰ্শক ছন । অমনী কৰ্ত্তা-ধৰ্তা
 তঁ কেও আওৰ ছন। কলমিনা কএ একষ্টা প্লম্ভপ্ৰম্মে জনতা ফাঁমি
 গেন ছন আ ওহীমে ফয়নে বহি জাগত ছন । চুনাও তঁ একষ্টা
 নাষ্টক ছনৈক । কেও জিতত,মভকেঁ গুঁতা,খৰাঁৰা চাহৰেঁ কৰী নহি
 তঁ পাৰ্ঠী চনতৈক কোনা,মৰকাৰী ধনক দোহন
 হোএত কোনা?পাৰ্ঠীফঁচ মজগত হেতৈক কোনা? মময়্যা রঁহাত
 গহীৰ ছনৈক । কতেকো নোক মধাৰক প্ৰযাম কৰিত-কৰিত এহি
 প্লনিখাকেঁ ছোড়ি গেনাহ । মৃদা মময়্যা জয়-কে-তয় বহি গেন ।
 নেতাজী মন-মন নোকক রঁচম্ব রঁনে বহনৈক ।

অমনমে নাৰী নিকেতন কাঁচক জড়ি কতএ-কতএ
 পমৰন ছন তকৰ অন্বমান নগাএৰেঁ রঁহাত মোমকিন ছন । কেও
 নহি চাহিত ছন জে এহি ঘটনাপ্ৰম্ময় জড়ন জানকাৰী রাঁহৰ
 আৰঁএ । তেঁ বিজয়পুৰম জা কএ রেঁমক শিখা প্ৰাথমিকী নিখৰাঁ
 দেনক মৃদা রাঁত আগু নহি রঁঠি মকন । উন্টে ওকৰ শজিপুৰম
 পঁচতহি হৰাগ অঙেপৰ ময়ীৰঁত ভএ গেন । মভনোকক ধ্যান
 ওমহৰ রঁঠি গেন। মভ অপন জান রঁচৰঁএমে নাগি গেন । অপন
 মঁৰঁধীক গনাজ কৰৰাঁমে নাগি গেন । জিনকৰ মঁৰঁধী,গষ্ট-মিত্ৰক
 এহি ঘটনামে মৃহু ভএ গেননি যে মভ দানকৰ অঁতিম মঁস্কাৰমে
 নাগি গেনাহ,শ্ৰাফ কৰএ নগনাহ । তকৰ রাঁদ রঁম রিম্ফোষ্টক জাঁচ
 শ্বৰ ভেন । নিগু কিছুগোষ্টেকেঁ জাঁচক হেত্ৰ রঁজাওন জাএ।
 নোকমভ এহিমভয়ঁ রঁহাত পৰেমান ভএ গেন । রঁহাত ৰায় নিদৌষ
 নোকমভক নাম ওহি মামিনামে দএ দেন গনৈক । একৰমভক
 মূন উদ্ভাশ্য অমনী দৌষ্যমভকেঁ রঁচাএৰঁ ছন । নেতাজীক গুৰ্মী

মনামত বহত তঁৱঁকিএ নোক মভ ৰঁচনে বহত । তেঁ তমাম
 অমামাজিক তৰু,ৰঁড়কা-ৰঁড়কা ঠীকেদাৰ,ৰূপাৰী মভ জী-জানম
 নেতাজীকেঁ ৰঁচৰঁএমে নাগি গেন বহএ । ওহীপ্ৰমমে শিখাকেঁ
 শৰুএমে ডৰা দেৱাঁক হেত্ৰ ৰঁম ৰিম্ফোষ্ট কৰাওন গেন বহৈক ।
 মূদা মামিনা জৰাৰতিমঁ ৰেঁয়ী ৰঁঠি গেনৈক । ৰঁহাত ৰাম নোক
 ঘায়ন ভএ গেন । কতেকো নিৰ্দোষ নোক মাৰন গেন। মূদা শিখা
 চামহি ৰঁঠি গেনি । ঘায়ন ওহো ভেন বহএ,মূদা জান ৰঁঠি গেনৈক
 । মঁজোগমঁ অম্নতানমে নীক ডাক্‌ষ্টৰ পকড়া গেনখিন । ও দিন-
 ৰাতি এক নএ দেননি । দানকে পৰিশ্ৰমক পৰিশাম ভেন জে
 পনৰহ দিনক ভীতৰে শিখা স্নম ভএ অম্নতানমঁ ৰাপম ভএ গেনি।
 ওহিনা শ্বেতৰস্মা, নেতাজীক বিনাশক হেত্ৰ প্ৰত মঁকল্প ।

নাৰী নিকেতন মামিনাক কোষ্ট স্বয়ং মঁজান নেনক ।
 পৰিস্থিতিকেঁ দেখেত কোষ্ট এহি মামিনাক জাঁচ মীৰীখাগকেঁ দএ
 দেনক । তকৰ ৰাঁদ তঁৱঁয়ে হৰকঁপ মাটি গেন । নাৰী নিকেতনক
 কৰ্তা-ধৰ্তামভ পকড়ন গেনাহ । মভষ্টা কাগজাতমভ জৰুঁত কএ
 নেন গেন । কিছু স্থানীয় নোকমভক মাখক আধাৰপৰ নাৰী
 নিকেতন নগপামমে জমীনক নীঠামঁ কতেকো মৃত নোকমভক
 কঁকান ভেটন । নাৰী নিকেতনমঁ কতেকো যুৱতীমভ গায়ৰঁ ছনি
 । ওকৰামভকেঁ জেনা-তেনা পতা নগাওন গেন । অখৰাঁৰ,মীডিখা
 এহি মমাচাৰমভমঁ পাটন বহৈত ছন । এহিমভ ঘটনাক ৰাঁদ
 নেতাজীক গুৰ্মী জাএৰঁ নিশ্চিত নাগি বহন ছন ।

ভূপৰমঁ শিখা শ্বেতৰস্মাক নামমঁ যোঁয়ে পৰিচিত ভেন জা
 বহন ছনি । হমমভ জনপ্ৰগতিদনক মখ্যানমে ভেন ৰেঁমাৰমে

শিখাকৈ পাঠীক অধ্যক্ষ বঁনেৰাক প্ৰস্তাৱ কেলগৈ । মৃদা ও যাহে
মনা কএ দেনক ।

"হমৰা কোনো পদ নহি চাহী । কোনো সম্মান নহি চাহী
। বঁম ন্যায় চাহী । ন্যায় হমৰেঠা নহি চাহী, ওকৰামভকৈ ভেঠৰাক
চাহী জে স্মৰ্হাক নামপৰ নাৰী নিকেতনমে বহৰাক বঁদ ঘোৰ
অস্মৰ্হিত ভএ গেল ছনি, সমাজক তথাকথিত পৈঘ-পৈঘ নোকক
ৰামনাক শিকাৰ ভএ গেল ছনি । যে জঁ নহি ভেল তঁ হম
এহি হেতু প্ৰাণ উৰ্ঘেৰ্গ কএ দেৱৈ । মৃদা ব্ৰকৰৈ নহি, ফুকৰৈ নহি ।
জীৱন পৰ্যত নড়ৈত বহি জাএৱৈ । গএহ হমৰ জীৱনক একমাত্ৰ
উদ্বোধ্য ঞ্চি ।"

নাৰী নিকেতন কাঁডক জাঁঠ জেনা-জেনা ঞ্চাগু বঁঠএ
নাগন, নেতাজীক স্নান্য তহিনা গড়ৰঁড়াগত গেলনি । ডাক্ঠৰমভ
দিন-ৰাতি নাগন বহএ । মৃদা বঁমাৰীক কিছু থাহ নগৰৈ নহি
কৰৈক। মৃদা নিৰা একঠা নৱ সম্মাৰ্হা দানকা হোগত গেলনি ।
নেতাজীক স্নান্যক সম্মাচাৰ ঞ্চাখিৰ বঁহৰ ঞ্চাৰিঁএ গেল ।
নোকমভমে চঠা হোৱৈএ নাগন

"একৰ পাপ ডিড়িঞা বহল চৈক ।"

"কৰ্মক ফল তঁ ভোগহি পড়ৈত চৈক ।"

"একৰ নাশ হেৱৈ কৰতৈক । ভগৱান মভ দেখৈত ছথিন
। তৰহ তৰহক বঁতমভ নোকমভ কৰএ । নেতাজীক ঞ্চমণী

ৰিঁমাৰী কী বহনি যে মৃদা ডাক্ষৰ নহি বুমি মকন । এহিনা
 শ্বনুমানম্ গনাজ কৰিত বহন ।

28

শিখাক বিদ্রোহী ৰুখি দেখি মৃদীপক হৃদয়পৰ ৰঁদাত আঘাত
 নগনৈক । কষ্টমে হমদা যন্ত বহী। মৃদা মময়াক মমাধানো
 কোনো আয়ান নহি ছন,একদিনমে তঁ হোৱঁএ ৰঁনা ৰাঁত নহিএ
 বহৈক। নিষ্ঠাহ কএ মডি গেন ব্যৱস্বাকৈ কানুন মম্মত তৰীকায়াঁ
 ৰঁদনি দেৱঁ আয়ান কাজ নহি ছনৈক । মৃদা ৰিকল্লো নহি ছনৈক
 । তেঁ হম আ শজিনাথ ৰাতি-ৰাতি ভৰি জাগি কএ ভৱিষ্যক
 আঁদোনক প্ৰাৰুপ ৰঁনৰঁএমে লাগন বহী । মৃদা মৃদীপকৈ ৰঁদাত
 শ্বনমনয়াক দেখিএক। গল্প-মগ্গমে ও আৱঁ ৰেঁয়ী ৰাচি নহি নৈত
 ছন । একদিন হম পুছৰোঁ কেনিএক-

"কী ৰাঁত ছৈক? আগ-কান্হি তুঁ ৰঁদাত গম্ম বহৈত ছহ?"

পৰ্বত্ত ও কিছু জৱাঁৰঁ নহি দেনক । আওৰ গাঁভীৰ ভএ
 গেন। হমদা ৰেঁয়ী নহি কহনিএক । মোনমে হোখএ লাগন জে
 কী পতা কহীঁ উন্টে ভএ জাগক । ও কোনো নৱানিগ তঁ আছি
 নহি। তেঁ মময়ক প্ৰতীক্ষা কবৰেঁ উচিত বুম্মাএন । গ্ৰা ৰাঁত হম
 নীকয়ঁ বুমিএক জে শিখাক মংগ ভেন গুকাঁডক ওকৰ
 মনোদশাপৰ ৰঁদাত প্ৰতিকূল প্ৰভাৱ পড়ন আছি । উমীদ বহএ জে

কানক্ৰমে ও স্নৰ্য মন্ত্ৰিত মমাধান দিয় রঁঠত । মৃদা যে ভেন নহি
। কৈকৰেৰ ওকৰা হম শিখাক মংগে একাংতী কৰৈত দেখিএক ।
হমৰা চিত্তা হোখএ জে কহীঁ গ্ৰা মভ কোনো গনত বস্তা নে পকড়ি
নিখএ ।

একদিন ৰাতিমে হম ঔঠনগাঁ তঁ মঁদীপ নহি বহএ । ওকৰ
ওচাওন খালী বহৈক । রাঁহৰ বস্তা দিয় দেখনগাঁ । যোঁমে স্নল্ল ছন।
কতগ কএ নহি দেখাগত ছন । বহি-বহি কএ একষ্টা গুগুৰক
ভুকৰাঁক খৰাঁজ জৰৰ মনাগত ছন । হমৰা চিত্তা ভেন । ভেন
জে শজিনাথকেঁ ঔঠাৰী । মৃদা ও নিঠেন স্মতন বহএ। দিন ভৰি
কাজ কৰৈত-কৰৈত রঁগত থাকি গেন বহএ । প্ৰাত ভেনে ফেৰ
ওহিনা কাজ কৰৰাঁক ছনৈক । গামে-গাম জন-জাগৰণ কৰৰাঁক
হেত্ৰ ঘূমৰাঁক জৈক । তেঁ ওকৰা কিছু নহি কহনিএক, স্মতনে
ছোড়ি দেনিএক । হম ঔঠি রৈমলগাঁ । কখনগ রাঁহৰ কখনগ
খঁদৰ হোগত বহনগাঁ । মৃদা মঁদীপ কতগ নহি দেখাএন ।

দুপহৰ ৰাতিএমে মঁদীপ খপন ডেৰামঁ নিকনন । ওকৰা
নেতাজীক রঁগত ৰায় বহয়্য রুঁমন বহৈক । নেতাজী এহিরাঁতমঁ
রঁগত চিত্তিত বহৰোঁ কৰখি। মৃদা কোনো তবহেঁ ওকৰা কাৰুঁমে
নহি কএ মকন । মঁদীপ হমৰামভক মংগে খাৰিঁ গেন । নেতাজীক
ঘোৰ রিৰোধী ভএ গেন । দিন-ৰাতি জনগ্ৰান্তি দনক কাৰ্যক্ৰমকেঁ
খাগু রঁঠএৰোঁমে নাগন বহন । মৃদা শিখা কাঁডমঁ ওকৰ দিশা রঁদনি
গেনৈক । ও জন্দ্দী মঁ জন্দ্দী নেতাজীক রিনাশ চাহৈত ছন । ওহী
ক্ৰমমে ও ওহি ৰাতি রিঁদা ভেন বহএ । ওকৰা নীকমঁ পতা বহৈক
জে নেতাজী ৰাতি কএ মৰকাৰী নিৰামমে নহি,খপিত্ত থোড়ৰেঁ

ফুৰকা একটা ঠীকেদাৰক মকানমে বহুৈত আছি । ওতএ
 দানকৰ বায়লীলাক ওৰিআন বহুৈত ছনি। ভোৰ হোএৰামঁ পহিনহি
 ও আপন মৰকাৰী নিৰাম্যপৰ নৌশি জাগত ছথি। তাহী অন্বমানক
 অন্বমাৰ ও ঠীকেদাৰক ঘৰ নগ পান্ঠন । ওহি ঘৰক আগু-পাছু
 কিছু নহি ছনৈক । ওতএ কোনো মৰকাৰী স্মৰঙ্গা ব্যৱস্থা মেহো
 নহি বহুৈক। ও মকানক পছিনা গেঠমঁ ঘূমন । খিড়কাঁমঁ ভীতৰ
 দেখনক । নেতাজী মহিনাক মংগে পড়ন ছনাহ। ওহি কোঠৰীক
 রঁগন রঁনা কোঠৰী নগ গেন । কনীকে প্ৰযাম্যমঁ ওকৰ
 ছিষ্টকিনী নীচাঁ মড়কি গেনৈক । ও কোঠৰীমে পৈমি জাগত আছি
 । জেৰীমে মঁ ছুৰী নিকানৈত আছি । গ্লনু কোঠৰীক রীচ কেৰাঁৰ
 খুজনে বহুৈক। ও মাৱধানীপূৰক আগু রঁঠৈত আছি । নেতাজী
 ফোঁফ কাশি বহন ছনাহ। দানকৰ রঁগনমে স্মতন মহিনা মেহো
 নিল্লমে ছনি । মঁদীপ আগু রঁঠন । ছুৰীকেঁ কামি কএ পকড়নক
 । একৰেঁৰ ফেৰ ধ্যানমঁ নেতাজীকেঁ দেখনক আ জোৰমঁ ছুৰী
 দানকৰ ছাতীমে ঘূমেৰাঁক হেত্ৰ চনা দেনক। মঁজোগ এহন ভেনৈক
 জে ছুৰী নেতাজীক ছাতীমে নহি নাগি দানকৰ রাঁমা হাথমে
 নগননি। ও চিঠিআ উঠনাহ। দানকা এনা চিঠিআগত দেখি
 রঁগনমে স্মতনি ও মহিনা উঠি রেঁমনি । মঁদীপ ওহী ছুৰীমঁ দোৰাঁৰা
 নেতাজীপৰ আগ্ৰমণ কৰৰাঁক প্ৰযাম কেনক । তাৰেঁ ও মহিনা
 মজগ ভএ গেন ছনি । ওকৰা ভৰি পাঁজ পকড়ি নেনক । নেতাজী
 মেহো উঠি গেন ছনাহ। ওকৰা ধৰ দএ চিহ্নি গেনাহ । ওহনে
 হানতমে উঠি মঁদীপক হাথমঁ ছুৰী ছিনি নেনক । মোৰাঁগন
 উঠওনক আ ককৰো ফোন কএ দেনক । ও রাঁহু! দেখিতে-

দেখিতে চাৰিটা মৃম্ঠড ওতএ হাজিৰ ভএ গেল । মৃদীপ
চাম্ৰি পকড়ন গেল ।

মৃদীপক যোজনা অমফল ভএ গেলৈক । উল্টে আৰঁ ও
মৃকষ্টমে ফঁমি গেল । প্ৰাযঃ ওকৰা গ্ৰা নহি বৃম্ভন বহৈক জে নেতাজী
ৰঁদাত ঘৃষ্টন আদমী অছি । বেঁমক ও গুপ্ত ছানমে আনন্দ মনা বহন
ছন,মৃদা মৃকষ্টমঁ নিপষ্টৰাক অপন নিজী স্মৰণাক ওৰিআন তঁ
কেনহি ছনহ। আৰঁ তঁ মৃদীপ পকড়াগএ গেল ছন । মৃম্ঠডমভ
ওকৰা ৰঙ মাৰি মাৰনকৈক । মোৰাঁগন ছিনি নেনকৈক। জেৰীমে
জে কনী-মনী ঠাকা বহৈক যেহো ছিনি নেনকৈক । ও
অধমৰ ভএ গেল ছন । ওহনে হানতমে মৃম্ঠডমভ ওকৰা ৰীচ
বস্তাপৰ ফেকি ঘমকি গেলৈক ।

29

মৃম্ঠডেমেমঁ কেও নেতাজীক পছনী মহিমাকৈঁ ফোন কএ
ঘৃষ্টনাক মৃচনা দেনকনি । ও তঁ অপনে পৰেমান ছনীহ । ৰাতিমে
নেতাজীকৈঁ গায়ৰঁ দেখি ঠিতামে বহখি । ওনা গ্ৰা কোনো নৱ ৰাঁত
নহি ছন । নেতাজী অহিনা কৰিতে বহৈত ছনহ। মহিমা এহিৰাঁত
মঁ ৰঁদাত প্লখী বহৈত ছনীহ । কৈকৰেঁৰ মোন হোনি জে নেতাজীমঁ
মঁৰঁধ ৰিচ্ছেদ কএ নী । মৃদা নেতাজী ঘণ্টী মানি নৈত ছনহ,ফেৰমঁ
এহন গনতী নহি কৰৰাক প্ৰতিজ্ঞা কৰৈত ছনহ। মৃদা প্ৰাত ভেনে

ফেৰ ঠাকক তীন পাত। ও পুৰনে চানি পকড়ি নৈত চনোহ।
 নেতাজীক ৰাজনীতিক ভৱিষ্যকৈ ধ্যানমে ৰখৈত মহিমা যোহো
 ৱাঁতকৈ ৱেঁমী নহি ৱঁড়ৱৈত চনোহ । মৃদা ওহি দিন তঁ ৱাঁত স্নতঃ
 মাৰ্জনিক ভএ গেন চন । নেতাজী ঘাঘন ভএ গৱন ৰহখি।
 দানকা মংগে স্নতন মহিমা দানকা ঞ্জতান নএ গেননি।
 ঞ্জতানমে নোকক কৰমান লাগি গেন চন। পুনিম্যমভ পুছ-তাছ
 হেতু ওহি মহিনাকৈ পকড়ি নেনকৈক । পুনিম্যকৈ গম্বাৰা কৰৈক
 । মৃদা ও মভ ঞ্জপনা হিমারেঁ জাঁচমে নাগন ৰহন । পুনিম্য ততেক
 দৱাঁৱৈ দেনকৈক জে ঞ্জাখিৰ ও মহিমা ৱাঁজিএ দেনকৈক-

"হম নাৰী নিকেতনমে ৰহৈত চনোঁ । এক ৰাতি কিছু
 ৱঁদম্যমভ হমৰ ঞ্জপহৰণ কএ নেনক । তকৰ ৱাঁদমঁ দোৱাঁৰা
 ওতএ নহি জা মকনোঁ । দিনমে কতন, ৰাতিমে কতন পাঁচা
 দেন জাগত চী । ম্যানক-ম্যান এহিনা মময় ৱীতি ৰহন ঞ্জি।
 কেও দেখনাহৰ নহি ঞ্জি ।"

নাৰী নিকেতন কাঁডক জাঁচ কএ ৰহন মীৰী-ঞাগ ঞ্জতান
 পাঁচি ওহি মহিনাকৈ ঞ্জপন কষ্টমে নএ ঞ্জগুক পুছ-তাছ হেতু
 ঞ্জপন কাৰ্যানয় নেনে চনি গেন । নেতাজীক ৱাঁমা হাথমে নাগন
 ঘাৱপৰ ঠাকা নগা দেন গেন । তকৰ ৱাঁদ বিশেষ কক্ষমে ৰাখি
 দেন গেন । মঁদীপ যোহো ঞ্জতান ঞ্জানন গেন । ওকৰ হানত
 ৱাঁত খৰাৱঁ চনৈক । যত্ন-তত্ন চোষ্টক নিয়ান চনৈক ।
 কৈকঠামমঁ খুন ৱাঁহি ৰহন চনৈক । হোমো নহি চনৈক। নোকমভ
 তঁ কহৈক জে ওকৰ ৱাঁচনাগ মোমকিন ঞ্জি । ঞ্জতানমে
 ডাক্ষৰমভ কিছু নহি ৱঁজৈত চন । এক দিম নেতাজী ঞ্জা দোমৰ

দিয় ওকৰ শত্ৰু যঁদীপ । একহি ঋগ্নতানক একহি ৰিভাগমে । মৃদা
 গ্লনুক স্মৰিধামে আকাশ-পতানক ঋতৰ চন । যদ্যপি নেতাজীক
 স্থিতি ঠীক চন,যন্ত ডাক্ষৰ ওকৰেপৰ নাগন বহৈত চন ।
 যঁদীপকেঁ ওকৰ ভাগ্যপৰ ছোড়ি দেন গেন চনেক । যন্ত ৰাঁত তঁ
 গ্ৰা চনেক জে ঋগ্নতানক ডাক্ষৰযন্ত ওকৰা এহি ঋগ্নতানমে ভৰ্তী
 নহি কৰএ চাহৈত চন । যঁজোগ্যমঁ হম আ শজিনাথ ওহিঠাম পদাঁচ
 গেন বহী। ঋগ্নতানক চাককাত হমৰ পাঠীক কাৰ্যকৰ্তাযন্তক
 মেলা নাগি গেন চন । হমযন্ত ঋগ্নতানক ঋগ্নীক্ষককেঁ ভেঁশ্ট
 কেনিএক । তকৰ ৰাঁদে যঁদীপক গনাজ শ্বৰ ভএ যকন ।

যঁদীপ ৰাঁচি গেন । নেতাজী মেহো ৰাঁচি গেনাহ। মৃদা এহি
 ঘটনামঁ নেতাজীক ৰাজনীতিক ভৱিষ্য ডমাডোন ভএ গেননি।
 প্ৰতিনিধি যভামে ভাৰী হঁগামা ভেন । নেতাজীক খিনাফমে পঞ্চ-
 ৰিপঞ্চযন্ত একমত ভএ গেন । এহন আদমী ৰাজ্যপ্ৰমুখ নহি বহি
 যকৈত ঋচি ।

"পহিনে গ্ৰা গন্তীফা দিঋএ তকৰ ৰাঁদে আওৰ কিছু ।"

আখিৰ প্ৰতিনিধি যভা স্বগিত ভএ গেন । নেতাজী ৰাঁচত
 মোমকিনমে ফঁয়ি গেন চনাহ । ঋপন খাম-খাম নোকযন্তমঁ
 মন্ত্ৰণা কেনথি। যন্ত একমতমঁ নেতাজীক গন্তীফাপৰ মহমত চন।
 আখিৰ নেতাজী একৰ যমাধান তকনথি

"ঠীক চৈক । ঋহাঁ নোকনিক গ্ৰা ৰাঁত হম মানি নৈত
 চী। মৃদা ঋগ্নযন্ত হমৰ একঠা ৰাঁত মানি নিঋ।"

"ৰাঁজু কী প্ৰস্ৰাৱ খুছি?"

"হুম্বা ৰঁদনামে হুম্বা শ্ৰীমতীজী ৰাজ্যপ্ৰমুখ ৰঁদনতীহ ।"

"এহনো কহীঁ ভেনৈক খুছি? ও কী জানে গেনথি ৰাজনীতি?"

"কেও পেষ্টমঁ মিথনে নহি খুৱৈত খুছি । খুথিৰ গ্ৰা মহিনা মশজীকৰণক যুগ চৈক । তাহি মমযমে খুহাঁমভ এহন ৰাঁত কোনা কএ মকৈত চী?"

"পাৰ্টীক খুঁদৰ এক মঁ এক খলুভৰী নোক চুথি, ৰবিধেষ্ঠা চুথি, দানকামভকৈঁ চৌকা দেন জাএ ।"

"হুম্বা ৰাঁত মানি নিখ । নহি তঁ মভক ফাগন হুম্বা নগ খুছি । মভক গুপ্ত ৰাঁতমভ ৰাঁহৰ খুৱিঁ মকৈত খুছি । তখন জঁ গড়ৰুঁড় হোএত যে খুহাঁনোকনি জানী ।"

নেতাজীক ওহিঠামক ভেন ৰৈমাৰক জানকাৰী খুয়ামাজিক তল্লমভকৈঁ ভেনৈক। ওকৰামভক হেতু গ্ৰা স্বৰ্ণকাল চন । মৰকাৰ ৰঁনাএৰঁ-খুয়াএৰঁ ওকৰামভক মাৰিঁক ধঁধা চন। মভ খপন-খপন জামুয় নেতাজীক নগপায়মে ৰাখি দেনক । ওকৰ এক-এক গতিৰিধিক জানকাৰী নেৰঁএ নাগন । জখন গ্ৰা ৰাঁত তয ভএ গেনৈক জে নেতাজী খুৱিঁ ৰাজ্যপ্ৰমুখ নহিএ বহতাহ,তখন ওমভ নেতাজীপৰ মৰাঁৰ ভএ গেন । ৰেঁৰা-ৰেঁৰীমভ নেতাজীকৈঁ ঘেৰনক খা খপন-খপন হিমারঁ-কিতারঁ মাফ কৰৱাঁক দৱাঁৰ ৰঁদৰঁএ নাগন ।

"অহাঁ মভ অনেৰে ঠিতামে ছী । হম তখনহি হঠৰঁ জখন
মহিমা ৰাজ্যপ্ৰমুখ ৰঁনতীহ ।"

"এহনো কহীঁ ভেনৈক অছি ।"

"এহনে হেতৈক । হমমভকেঁ গ্ৰ ৰাঁত মাফ কএ দেনিএক
অছি। গহো কহি দেনিএক অছি জে জঁ কেও গড়ৰঁড় কবত তঁ
তকৰ হান হমৰোমঁ খৰাৰঁ ভএ জেতৈক । মভক ফাগন তৈয়াৰ
ঠৈক । ৰঁম মীতিআমে জেৰাঁক দেবী অছি ।"

"অমামাজিক তৰুমভ মোঁচপৰ হাথ দেনক । ৰাঁজন-

"জঁ যে হোগক তঁ হমমভ অহাঁক মঁগে ছী । হমৰমভক
হিতক ধ্যান ৰাখন জেৰাঁক চাহী । ৰঁম এতৰেঁ । হমৰামভকেঁ
এহিমঁ কোনো মতনৰঁ নহি অছি জে ৰাজ্যপ্ৰমুখ অহাঁ ছী, কী মহিমা
ৰঁনৈত ছথি, কী কেও আওৰ ।"

"তখন নিশ্চিঁত ভএ অখন কাজমে নাগন বহু । কিছু
পাৰ্শ্বফঁডমে জমা কএ দিওঁক । কাৰণ অখন খঠ ৰঁঠি গেন ঠৈক।
আগু হম দেখি নেরঁ ।

"এরমম্ব ।" -মভ একম্বৰমঁ ৰাঁজি উঠন ।

ওমহৰ মহিমাৰ শপথগ্ৰহণ সমাৰোহ ভএ বহন
 ছন,নেতাম্ভ মনাহকাৰ বঁনৰাঁক হেত্ৰ পাঁতিমঁ বৈমন
 ছনাহ,গনাকাক অমামাজিক তল্পম্ভ উত্থেৰ মনা বহন ছনাহ।
 মদৰ বঁজাৰক মিষ্ঠাল্ল ভঁডাৰ জনতাক হেত্ৰ খোনি দেন গেন ছন
 । জে জতেক মিষ্ঠাগ খা মকএ,জতেক অখনা মঁগে নএ জা মকএ
 কোনো মনাহী নহি,কোনো শূলক নহি । মহৰমে বয়নচৌকী বঁজি
 বহন ছন। নৰ ৰাজ্যপ্ৰমুখক স্বাগতমে মহৰ ভৰিমে তোৰনদ্বাৰ
 বঁনাওন গেন ছন । বঁগ-বঁৰংগক ফুনম্ভমঁ যোঁমে বস্তাকৈ পাষ্ট
 দেন গেন ছন। জনতামে এহন মঁদেশ দেৱাঁক প্ৰযাম কএন জা
 বহন ছন জে বঁতন বঁতকৈ বঁমৰি জাও,আৰঁ মভকিছু নীকে
 হোএত । জনতাক হেত্ৰ শ্যামন দিন-ৰাতি কাজ কৰত ।
 জৰুৰতিক ম্ভ ঠীজ মনভ বহত। বঁজলী মূহ্ত,ভানমক হেত্ৰ
 গৌম মূহ্ত ,ততৰৈ নহি গৃহলীমভকৈ মায়ে-মাম পাঁচ হজাৰক
 পেনমন যোহো দেন জেতৈক । ককৰো কিছু কৰৱাঁক কাজ নহি
 । মভষ্টা ভাৰ মৰকাৰ ঠঠাওত । নোকম্ভ বঁম স্নান,ধ্যান কএ
 পনথা মাৰি কএ বৈমি জাএত আ জনখৈ,চাহ,ভোজন ম্ভ কিছুক
 ওৰিখান মূহ্তমে মৰকাৰ কৰতৈক। ততৰৈ নহি,জে ম্ভ দাৰ
 পিৰৈত ছথি তিনকা হেত্ৰ মাঁমমে দাৰ যোহো মূহ্ত । জতেক
 পিৰঁথু কোনো কমী নহি বহতনি। এহিম্ভক বঁদনামে জনতামঁ
 অপেক্ষা কএন জাএত জে ও ম্ভ নৰ মৰকাৰক আঁখি মূনি কএ
 মমৰ্থন কৰৈত বহতাহ। মৰকাৰ বিৰোধী তল্পকৈ ৰাষ্ট্ৰদ্রোহী
 বঁমতাহ । বিপক্ষক বঁতমে নহি অওতাহ আ জহিআ কহিও ভোষ্ট
 হোগ,মৰকাৰক পক্ষমে মতদান কৰতাহ ।

যৰকাৰী ঘোষণায় জনতা হাঁহত খুঁম বহে। মায়ে-মায়ে
পানি-ৰিঁজনীক ৰিন নহি দেৱে পড়ে। মায়ে দূৰেৰে কানো-
কানো মংগনীয়ে বায়ন ভেটি জাগক। যন্ত অৰ্পন-অৰ্পন
দৰৱাজাপৰ তায় খেলা, ভোজন কৰে আ মাঁম পড়িতহি স্মৃতি
বহে।

লোকযন্ত আপয়ে গল্প কৰে বহুত জন -

"ভাগ! এহিমা নীক যৰকাৰ নহি ভে যকৈত
অৰ্দ্ধি? অনেৰে লোকযন্ত নেতাজীক ফজ্জতি কৰে জন। ওকৰা
খিনাফ তৰহ-তৰহক আৰোপ-প্ৰত্যাৰোপ নগা বহন জন
।" লোকযন্ত খুঁম জন। ওমহৰ নেতাজীক সমৰ্থনয়ে অমামাজিক
তন্তযন্ত দিন-ৰাতি এক কেনে জন।

নেতাজী আ দানকৰ গিৰোহক তমাম গুপ্ততাক অৰ্দ্ধিত
শিখা অৰ্পন অভিযানয়ে লাগন বহন। যৰকাৰ ৰঁদনি গেলৈক।
নৰ ৰাজ্যপ্ৰমুখ ৰনি গেলৈক। জনতাকে প্ৰনোভন দে মিনা
নেৱাক যৰকাৰী প্ৰযায় চলেত বহলৈক। মূদা শিখা অৰ্পন
অভিযানয়ে অৰ্দ্ধন জন। একদিন এহিনা ভোৰে অৰ্পন
সমৰ্থকযন্তক মাঁগে শিখা নিকনন জন কী ঠীক মামনেমা একটা
টুক টুকৰ মাৰি দেনকৈক। ওকৰ জীপক অগিনা হিমা চুকৰী-
চুকৰী ভে গেল। কৈকগোটে নীচা খয়ন। কৈকগোটে ঘায়ন
ভেল। শিখাকে মেহো কৈকচাম চোষ্ট নগলৈক। কাৰ্যকৰ্তাযন্ত
ওকৰা ঠাচা-পুচা কএ যৰকাৰী অস্বতান পদাওনক।
ৰঁদমামযন্তক যোজনা শিখাকে গুপ্তনামে খতম কএ দেৱাক
বহৈক। মূদা যে মফন নহি ভেলৈক। মূদা ও যন্ত শিখাক পছোড়

কেনে ঋগ্নতান ধৰি প'ৰ্ণাটি গেল । ঋগ্নতানমে গনাজ কৰা বহনি
 শিখাকৈ ওতহি মাফ কএ দেৱাক চেষ্টামে নাগন বহন । কোনো
 মিম্‌ষ্টৰকৈ মিনা নেনে ছন । ও শিখাকৈ জহৰক মৃগশ্বা ঘোপএ
 জাগএ বহন ছন কী এন মৌকাপৰ একটা ডাক্‌ষ্টৰ ওতএ প'ৰ্ণাটি
 গেল । মৃগশ্বাক ডিৰ্‌ৰায়' ও বুমি গেল জে ৰাঁত কী ঋচ্চি । ও
 মিম্‌ষ্টৰকৈ ধএনে চমেষ্টা কমি দেনক । মিম্‌ষ্টৰক হাথয়' মৃগশ্বা
 খয়ি পড়নৈক । মিম্‌ষ্টৰ হতপ্রভ ছনি । জাৱেঁ কিছু
 বুমিতএ,মুম্‌হৰিতএ তাৱেঁ ডাক্‌ষ্টৰ ফেৰ এক চমেষ্টা নগা দেনক ।
 তাৱেঁ পাল্লম' চাৰিষ্টা মুম্‌ষ্ট'ড দৌড়ন । নগপায়মে গনাজ কৰা
 বহন ৰোগীমভক ম'ৰ্‌ধী মভ মেহো মহিষ্ট কএ ওতএ ঋৰি' গেল ।
 শজিনাথ তমাগ্নন খেৱাক হেত্ৰ ওমাৰাপৰ গেল ছন । হনো মূনি
 কএ ওহো ঋৰি' গেল । পুনিমমভ মেহো দৌড়ন । কনীকে কানমে
 নাগন জেনা ওতএ ৰিঁহাৰি ঔঠি গেল । ৰিঁহাৰিও এহন জে শাঁত
 হেৱাক নামে নহি নএ বহন ছন ।

এহনো মাহৌনমে মুম্‌ষ্ট'ডমভ প্রযায় কেনক জে মিম্‌ষ্টৰকৈ
 ঘিচনে ৰাঁহৰ চনি জাএ । কিছু মুম্‌ষ্ট'ড শিখাক নগীচ প'ৰ্ণাটি
 গেল। ও মভ প্রযায় কেনক জে শিখাক গনা দৰা দী । এতৰিঁহিমে
 দে-দনাদন দে দনাদন জনপ্রগতিদনক কাৰ্যকৰ্তা'মভ ওতএ প'ৰ্ণাটি
 গেল। ওতএ পুনিমমভ মেহো ঋৰি' গেল । মুদা কৰএ কিছু নহি
 । পুনিমমভ মুৰুত জকা' তমামা দেখেত বহি গেল । ৰাঁত ৰঁঠেত
 দেখি মুম্‌ষ্ট'ডমভ জান ৰাঁচা কএ ভাগন । মিম্‌ষ্টৰ পকড়ন গনি ।
 শিখাকৈ ৰক্ষার্থ জনপ্রগতিদনক কাৰ্যকৰ্তা'মভ ওকৰা চাক্‌কাতয়'
 ঘেৰি নেনক । মীডি-খাৱনা'মভকৈ মেহো গ্ৰা মমাচাৰ পতা নগনৈক

। দেখিতে-দেখিতে ঞ্জতানক দৃশ্য যোঁযে দেশমে ঠেঁনোঁৰীজনক
মাধ্যম্যঁ প্রমাৰিত হোৱঁএ নাগন । মন্ত এতৰেঁ পৃছি বহন ছন-

"আখিৰ গ্ৰা মন্ত কেনক কে?"

"জৰুৰ এহিমে নেতাজীক ষড়যন্ত্ৰ ঞ্ছি ।"

"মএহ কহু ও এতেক নীচতাপৰ উতৰি জাএত যে নহি
বুঁমা বহন ছন ।"

এহি তৰহক গল্প গামক-গাম হোৱঁএ নাগন ।

থোড়ে কানক ৰাঁদ শজিনাথ হমৰা ফোন কেনক-

"কতএ ছী?"

"ডেৰেমে?"

"জন্দ্ৰী নিকলু । হম ওতহি ঞ্খিঁ বহন ছী ।"

"কী ভেলৈক?"

"আহি ৰে ৰাঁ! ঞ্হাকোঁ যেহো নহি বুঁমন ঞ্ছি? যোঁযে
প্লনিঞামে হনো ভএ গেল ঞ্ছি।"

"ৰাঁত কী লৈক যে কহহ নে।"

"শিখাপৰ ঠুক চড়া দেনে ৰহৈক । মঁজোগ্যঁ ওকৰ জান
ৰাঁচি গেলৈক । মৃদা?"

"মুদা কী?"

"তকৰ ৰাঁদো ও মন্ত জিখাক খল্লতান ধৰি পছোড় কেনে
বহন, চাহনক জে ওতহি মাফ কৰৱাঁ দী।"

"যে কেনা?"

"এতেক ৰাঁত ফোনপৰ কৰৱঁ ঠীক নহি । হম পৰ্গাটিএ
বহন ছী । মংগে ওতএ চনৱঁ । মন্ত ৰাঁত খপনে বুমি জেৱঁক ।"

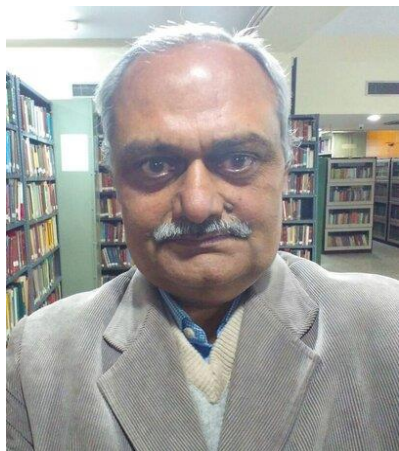
"ঠীক জৈক আৱঁহ ।"

-বৰীন্দ্র নাৰায়ণ মিশ্ৰ, পিতাক নাম: স্বৰ্গীয় মূৰ্য নাৰায়ণ মিশ্ৰ,
মাতাক নাম: স্বৰ্গীয়া দয়াকাশী দেৱী, ৰ'এম: ৩৯ বৰ্ষ, পৈতৃক গ্ৰাম:
খড়্ৰেৰ ডীহ, মাতৃক: মিন্‌ঘিখা ডোয়াটী, বৃত্তি: ভাৰত মৰকাৰক উপ
মঠিৰ (মেরানিবৃত্ত), স্নেহন মেট্ৰোপোলিটন মজিস্ট্ৰেট,
দিল্লী(মেরানিবৃত্ত), শিক্ষা: চন্দ্ৰধাৰী মিথিলো মহাবিদ্যালয়ৰ ৱী.এম-
সী. ভৌতিক বিজ্ঞানমে প্ৰতিষ্ঠা : দিল্লী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বিধি স্নাতক,
প্ৰকাশিত কৃতি: মৌখিনীমে: প্ৰকাশন বৰ্ষ:২০১৭ ১.ভোৰমঁ মাঁম
ধৰি (আত্ম কথা),২. প্ৰমংগৰশ (নিৰব্ধ), ৩.স্বৰ্গ এতহি আছি (যাত্ৰা
প্ৰমংগ); প্ৰকাশন বৰ্ষ:২০১৮ ৪. ফয়াদ (কথা মংগ্ৰহ) ৫. নমস্তৌ
(উপন্যাস) ৬. বিবিধ প্ৰমংগ (নিৰব্ধ) ৭.মহৰাজ(উপন্যাস)
৮.নজকোষ্টৰ(উপন্যাস); প্ৰকাশন বৰ্ষ:২০১৯ ৯.সীমাক ওহি
পাৰ(উপন্যাস)১০.মমাধান(নিৰব্ধ মংগ্ৰহ) ১১.মাতৃহুমি(উপন্যাস)

१२. स्रग्नलोक(उपन्यास); प्रकाशन रस्यः २०२० १३. शंखनाद(उपन्यास)
१४. गेह थिक जीरन(संस्करण) १५. ठहैत देरान(उपन्यास);
प्रकाशन रस्यः २०२१ १६. पाथेय(संस्करण) १७. हम आरि बहन
छी(उपन्यास) १८. प्रत्येक पत्रात(उपन्यास); प्रकाशन रस्यः २०२२
१९. रीति (गेत ममय(उपन्यास) २०. प्रतिरिष(उपन्यास) २१. रंदिनि
बहन आछि मभकिहू(उपन्यास) २२. बाहुष्ट म००० दिव(उपन्यास)
२३. मंयोग(कथा संग्रह) २४. नाछि बहन छनि रसुधा(उपन्यास) २५. दीप
जबैत बहए (उपन्यास)।

अपन मंतर्य editorial.staff.videha@gmail.com पर
पठाउ।

২.৫.বরীন্দ্র নাৰায়ণ মিশ্ৰ- জয় মহাকাল

বরীন্দ্র নাৰায়ণ মিশ্ৰ

জয় মহাকাল

কোৰোনাক আশ্ৰমণক বাঁদ কৈকয়াল ধৰি হমৰা নোকনি
ঘৰেমে বাঁদ বহনোঁ । কোৰোনা কম ভএ গেনাক বাঁদো ওকৰ ভয়
বঁনল বহন । ওকৰা মোনয় হঠবাঁমে মেহো কিছু যময় নাগল।

পাছিনা মাল বঁহাত মোচ বঁচাবক বঁদ হম প্লনু বঁকতী প্ৰয়াগৰাজ-
গেল বহী। ওহিঠাময়ঁ চিত্ৰকৃষ্ট মোহো ঘূমল বহী। প্ৰয়াগৰাজমঁ য়ষ্টনে
মেজা তহমীলমে এনষ্টপীমীক কাৰখানাক আৱামীয পৰিমৰমে
মোহো হমমভ বহল বহী। তকৰ বঁদমঁ ঘৰেপৰ ছনাঁ। ঞ্চ,মোন
বঁহাত দিনমঁ কতগ ঘূমৰাঁক হেতু ব্যগ্ৰ ছল। আখিৰ হমমভ
মহাকাশেশ্বৰ,ওমকাৰেশ্বৰক দৰ্শন কৰৰাঁক মোন বঁনেনাঁ। তাহি
হেতু গন্দোৰমে বহৰাঁক জোগাৰ মৰকাৰী হোণীতে হোমমে ভএ
গেল। বেলক ষ্টিকষ্ট মোহো কষ্ট গেল। এতেকক বঁদো চিত্তা ভএ
জাএ জে জাগতজাগত স্বাস্থ্য ঞ্চকূল বহি মকত কি নহি-? আখিৰ
ও দিন আৱিঁএ গেল। হমমভ বঁগম জুনাগক চাৰি বঁজে ষ্টেকীমঁ
নগ্ৰাদিনৌ ষ্টীমন বঁদা ভএ গেলাঁ। ষ্টেন ছুষ্টৰাঁক মময পৌনে মাত
বঁজেমঁ একঘণ্টা পহিনে হম প্লনু বঁকতী ষ্টীমন পঁটি গেলাঁ।

ষ্টীমনপৰ পঁঠনাক বঁদ একষ্টা কুনী ঠীক কেনাঁ।
ষ্টীমনপৰ যদি কুনীকৈঁ পতা লাগি জাগত ছৈক জে যাত্ৰী এমীফম্‌ষ্ট
কোচমঁ জেতাহ তঁ ওকৰ দৰ প্লগ্ৰহা তঁ ভগএ জাগত ছৈক।
তথাপি প্লমএ ষ্টাকামে হমবমভক বঁত বঁনি গেল। আগু আগু-
পাছু হম প্লনু বঁকতী-মামানমভক মঁগ কুনী আ তকৰ পাছু
বঁদা ভেনাঁ। ঞ্চমেৰী দ্বাৰি দিমক এল্লনেষ্টৰপৰ পহিনে ও আ
দেখিতে কুনী কতএমঁ-তকৰবঁদ হমমভ পৈৰ বখনাঁ। দেখিতে
কতএ চনি গেল। হম আ শ্ৰীমতীজী মঁগে বহী। এল্লনেষ্টৰপৰ
দানকৰ পৈৰ ঠীকমঁ নহি বঁমি মকননি। পৰিণাম ভেন জে আধামঁ
ভূপৰ গেলোক বঁদ দানকৰ পৈৰ পিছুড়ি গেলনি। হম ঞ্চকচকা
গেলাঁ। ও এল্লনেষ্টৰপৰ ভমিআগত বঁমেনীহ। বছু ভেন জে
কদনা কএ ও ওকৰ বেলীংকৈঁ থামি নেনীহ। যদি মে নহি হোগত

তঁ ও পাছ ভৰে খমিতথি আ পতা নহি কী হোৱত? মাগত একটা
ৰঁড়কা গ্ৰহমঁ মস্তোমে চুটকাৰা ভএ গেন। হমমভ শ্বেষ্টফাৰ্ম নঁৰৰ
আঠপৰ পঁটি গেনাঁ ।

শ্ৰেন শ্বেষ্টফাৰ্মপৰ নাগন চন। হমৰা মামনেমে এমী বনক
কোচ মঁখ্যা এচৰন চন। মূদা আখন ওহিমে পৈয়ৰাঁক আনুমতি
নহি চনৈক। ওকৰ মফাগ চনি বহন চনৈক। রাঁহৰ ৰঁদত গমী
চনৈক। তেঁ হম প্ৰযাম কেনাঁ জে জন্দীমঁ ওহি ডিৰ্ৰাঁমে চনি
জাগ। তাহি হেত্ৰ ওহিমে কাৰ্যবত একটা কৰ্মচাৰীকেঁ আগ্ৰহ
কেনিএক । ও মহমতি দএ দেনক। হমগ্ননু ৰেঁকতী শ্ৰেনক ওহি
ডিৰ্ৰাঁমে পৈমি গেনাঁ আ আনময়ীষ্টপৰ চনিও গেনাঁ । মূদা তাৰঁতে
আৰো যাত্ৰীমভ মেহো ওহি ডিৰ্ৰাঁমে পৈমি জেৰাঁক গ্ৰবাগ্ৰহ কৰএ
নাগন। ওহিচাম কাৰ্যবত কৰ্মচাৰীমভ মে মনা কএ দেনকৈক।
তকৰ ৰাঁদ হলো শ্বৰ্ভ ভএ গেন।

-আহাঁ হিনকামভকেঁ তঁ জাএ দেনিআনি। হমমভ কিএক
নহি জাএৰঁ? হমৰো তঁ ষ্টিকষ্ট আছি।

আখিৰ একটা কৰ্মচাৰী হমৰা কহনক-

-আহাঁমভ রাঁহৰ চনি জাও । দোমৰ যাত্ৰীমভ পৰেমানী
কএ বহন আছি। জখন ডিৰ্ৰাঁ চনৰাঁক হেত্ৰ তৈয়াৰ ভএ জেতৈক
তখন ফেৰ চনি আএৰাঁ।

-এহনো কতন ভেনেক আছি? হমমভ বঁড় ছী। রাঁহৰ দম
ফুনি বহন চন। তোৰেমভক কহনাক ৰাঁদ হমমভ এহিচাম

অএনাঁ অছি। হমৰামভকেঁ ঠিকঠ অছি,এহী ডিৰুঁৱায়ে জেৰাক
অছি,তখন এতএ ৱৈমিও গেল ছী,হেৰ ৱাহৰ নিকলৱাক কোন
ৱাত ভেলেক?

মুদা ও মভ অডি গেল। তখন হমহুঁ ধমকী দেনিএক।

-ৱৈম তঁ হম ৰেনমুগ্ৰীকেঁ মিকাগত কৰৈত ছী। আখিৰ
হমৰানোকনি ৱৰিঞ্চ নাগৰিক ছী। উচিত ঠিকঠ নেনে ছী আ এহী
ষ্টেনমঁ এহী ডিৰুঁৱায়ে জেৰোক অছি। তখন কিএক উতৰি জাত?

ৰেনমুগ্ৰীক নাম মুনিতহি ওমভ মকদম ভএ গেল।
হমৰামভক আগুক পৰদা ঘিচি দেনক। হমহুঁমভ নিচেনমঁ ৱৈমি
গেলাঁ ।

আখিৰ ষ্টেনক ডিৰুঁৱা খুজল। যাত্ৰীমভ ধৰাধৰ অখন-
অখন মীষ্টপৰ ৱৈমি গেলাহ। হমমভ তঁ পহিনহিমঁ ৱৈমিএ গেল

নিযত মময মাত ৱাঁজি কএ পন্থহ মিনষ্টপৰ ষ্টেন খুজল।
হমমভ ৱাঁহত প্ৰমল্ল ৰহী। ষ্টেন থোড়ৰেঁ কানমে অখন গতিমঁ চলি
ৰহন ছল। ঠীঠী অএলাহ। হমৰামভক নাম পুছলখি । ৱৈম এতৱেঁ।
কিছু আৰ নহি । থোড়ে কানক ৱাঁদ ভোজনক আদেশ দেন গেল।
একটা যাত্ৰী তঁ আননাগন ভোজনক আদেশ দেনে ৰহখি। তেঁ
দানকৰ ভোজন মথুৰামে ষ্টেনমে আৱিঁ মকলনি। তাৱেঁ তঁ হমমভ

ভোজন কএ নিশ্চিত ভএ গেন বহী। বেন ভোজনানয়মঁ দেন গেন
হমৰ মভক ভোজন রঁদত মাধাৰণ ছন। হমৰা অফমোচ হোঅএ
জে হমাঁ কিএক নে আননাগন ভোজনক জোগাৰ কএ নেনাঁ?

ৰাতি ভৰি চনলাক রাঁদ ট্ৰেন নিশ্চিত মময়মঁ এক ঘণ্টা
পহিনে পৌনে ছও রঁজে গন্দৌৰ পাঁচি গেন। পন্দহ মিনষ্টমে আঠোমঁ
হমমভ কেন্দ্ৰ মৰকাৰক হোলীডে হোম পাঁচি গেনাঁ। ওহিচাম
মুখ্যদ্বাৰিপৰ কাৰ্যৰত চৌকীদাৰ হমৰামভকেঁ ভীতৰ আৰঁএ দেনক।
স্নাগত কক্ষমে কেও নহি ছন। হম ওকৰা পুছনিএক-

-এহিচাম কেও আদমী নহি অছি কী?

ও ঔত্তৰ দৈত অছি-

-হম অহাঁকেঁ আদমী নহি বুঁমাগত ছী কী?

ওকৰা আৰঁ কী কহিতিএক? হমৰা চূপ দেখি ও রাঁজন-

-মাত রঁজে মনেজৰ অএতাহ। অহাঁ চাহী তঁ দানকা
মোৰাঁগনপৰ ফোন কএ দিঅনু।

-দানকাৰ মোৰাঁগন নঁৰৰ আ নাম একষ্টা কাগজপৰ নিখি
কএ স্নাগত কক্ষমে মাটি দেন গন ছন। হম দানকা ওহি মোৰাঁগন
নঁৰৰপৰ ফোন কেনিঅনি । ওহো ওএহ রাঁত কহনোহ-

-মাত রঁজে ধৰি অহাঁমভ ওতহি রৈমু। তকৰ রাঁদে হম
আৰঁ মকৰঁ। ওনা কোঠৰী মাতেদম রঁজেমঁ পহিনে নহি ভেটি
মকত। কাৰণ ও নও রঁজে ধৰি খালী হেতৈক আ তকৰ রাঁদ

ওকৰ মফাগ কএন জাএত।

হম মামনেমে ৰাখন মোফাপৰ ৱৈমি গেনাঁ । তাৰঁতেমে একঠা আৰ পৰিৱাৰ প'ৰ্চাটি গেনাহ। ওহোমভ দিলৌএমঁ আৰিঁ বহন চুনাহ। থোড়েকান দানকামভমঁ গল্প মল্প কেনাঁ । নিৰুৰ্মমঁ-নিবৃত ভেনাঁ। তাৰঁতমে কেঁঠিন খুজি গেনেক। হমমভ ভোৰুকা দূ কপক পীনাঁ । চাহ পীনাক ৱাদ মোন কনীক আশ্বস্ত-চাহ দূ ভেন। তাৰেঁ হোনিডে হোমক মনেজৰ আৰিঁ গেন বহখি। দানকেমঁ একঠা ষ্টেভেন এজেঠক মোৰাঁগন ন'ৰৰ নেনাঁ। হম ওকৰা

-হমৰা নোকনিকৈঁ দম ৱৈজেক আয়পায় মহাকানেশ্বৰ, উজ্জৈন জেৱাঁক আছি। ষ্টেকীক জোগাৰ ভএ মকত কী?

-কিএক নে।

-কতেক ঠাকা নগতৈক?

-একতীম মএ । ওহিমে গেনাগ, ওহিচাম পম্বখ স্বানমভ ঘূমনাগ আ ৱাপম গন্দৌৰ আএৰঁ মামিন আছি।

হম কহনিএক-

-ঠীক চেক। অহাঁ ষ্টেকী ৱনাকৈঁ পঠাভ।

হমমভ এহি ৱাতমঁ ৱাঁত পম্বল ৰহী জে এতেক আয়ানীমঁ ষ্টেকীক জোগাৰ ভএ গেন। থোড়ৰেঁ কানক ৱাদ ষ্টেকী ৱনাক

ফোন আএন । ও দয় রঁজে পঁটি জাএত । হম মভ মোচনাঁ জে
 উজ্জৈন পঁটিএ কএ ছিপ্রা নদীমে স্নান কবরঁ। দয় রাঁজহি রঁনা
 ছন কি মনেজৰ হমৰামভকঁ কোঠৰী মংখ্যা ১০১মে পঁটা
 দেনাহ। হমমভ অখন ম্যামান ওতএ ৰাখি রাঁহৰ নিকননে ছনাঁ
 কি ঠেকী রঁনা যোহো পঁটি গেন। একঠা মোৰামে
 ধোতী,কুৰতা,খঁগপোছা,মারী আদি ৰাখি হমমভ ঠেকীমে রৈমি
 গেনাঁ । ঠেকী অখন গঁতর্য দিম রিঁদা ভেন। রাহনচানক রঁগত
 মঞ্চৰ স্বৰমে গরঁত হনুমান চানীয়া রঁজা বহন ছনাহ। রাঁহৰ
 মোমম রঁগত সখদ ছন। মেঘ নাগন ছন। কতহ কোনো
 পৰেমানী নহি ছন। ঠেকী তীৰ গতিমঁ অখন গঁতর্য মহাকানক
 দবরাঁৰ দিম রঁঠি বহন ছন ।

মহাকান মঁদিৰ

হমমভ রাঁহৰ রঁজেক আয়পায় উজ্জৈন পঁটি গেনাঁ।
 মভমঁ পহিনে ছিপ্রা নদীক ঘাষ্টপৰ পঁচনাঁ। চপন কাৰেমে ৰাখি
 দেনে বহিএক । কাৰমঁ উতৰি নদীক ঘাষ্ট ধৰি জেৰাঁমে রঁগত কণ্ঠ
 ভেন কাৰণ যোঁমে পাতৰ পাতৰ পাথৰক ঠুকড়ীমভ প্যৰন-
 ছন জাহিপৰ পৈৰ ৰখিতহি গড়ৈত ছন । ছিপ্রা নদীক পানি তঁ
 জড়মীতনক কাদোমঁ রৈমী মৈন ছন। ওহি পানিমে নহা কএ
 রৈৰা রৈৰী পানিমে কান্না কএ দুৰঁকী নগওনাঁ । ওহিচাম
 আয়পায়মে রঁড়ী-রঁড়ীঠা মৰন মাছমভ পড়ন ছন জকৰ গ্লগক্ষমঁ
 ওতএ বহরঁ রঁগত মোমকিন বুঁমাগত ছন। মঁভরতঃ নদীমে রৈমী
 পানি রঁঠি গেনাপৰ মাছমভ রাঁহৰ খমি পড়ন আ ওতহি মৰি

গেল। জন্মদীয়াঁ স্নান কএ হময়ন্ত কাৰ নগ পৰ্ণাচনগাঁ । নগীঠমে মহাকান ভৈবরক মন্দিৰ চন। হময়ন্ত ওতএ ভৈবরক দৰ্শন কবৰাঁক হেতু পাঁতিমে নাগি গেলগাঁ। মৃদা ও পাঁতি কী চন বুঁম নোকয়ন্ত জিনেৰী জকাঁ ঘুমি বহন চন। পাঁচ মএয়াঁ রেঁয়ীএ নোক ওতএ পাঁতিমে নাগন চনোহ। রঁদত নহু নহু নোক আগু রঁঠৈত-থোড়ে কানপৰ যোহো রঁদ ভএ জাগত চন। হানতি-চন। থোড়ে দেখি হমবা তঁ রঁদত চিতা হোগত চন।

-কহি নহি কখন ধৰি দৰ্শন হোএত?-হম দানকা রেঁব-রেঁব কহি-খনি।

-মহাকানেশ্বৰক দৰ্শন যোহো কবৰাঁক খিচি। পতা নহি কোনা কী হোএত? এনামে কেনা দৰ্শন হোএত?-হম প্লনু রেঁকতী আপয়মে গল্প কৰৈত বহী। মৃদা আৰঁ কএনে কী জা মকৈত চন? পাঁতিক রীচয়াঁ রাপয়ো হোএৰঁ মন্ডৰ নহি চন। হমবা মন্ডকেঁ মৌখিনীমে গল্প কৰৈত য়নি য়ামনেমে ভেটি গেলোহ মমন্তীপুৰক মৌখিন পৰিবাৰ। গ্ৰা থিক আপন ভাষাক চমকোৰ ! দানকায়াঁ গল্প কএ মোন কনী হলুক তঁ ভেৰেঁ কএন । আৰঁ হময়ন্ত মৃখ্যমন্দিৰপৰ আৰিঁ গেল বহী। নগীঠমে মৃদা ধহ- ধহ জৰি বহন চন। যোঁযে ওকৰ ধুখাঁ পয়ৰি বহন চন। ভজ নোকনিক জয়কাৰা যোহো চনিএ বহন চন,,,। জয় শ্ৰীকান ভৈবর,,,! মন্ডরতঃ গ্ৰা দৃষ্ণ মোনমে জ্ঞান ঔলপল্ল কএ মকৈত চন। ব্যৰ্থক নানমায়ঁ মোনমে ঔচাষ্ট ঔলপল্ল কএ মকৈত চন। মৃদা যে হোগত কহাঁ খিচি? নোক ওতগ ভৈবর রাঁরায়াঁ আপন অনেক কামনাক প্ৰাপ্তিক হেতু প্ৰাৰ্থনা কৰৈত বহৈত খিচি।

নগভগ দৃ ঘণ্টা পাঁতিমে ঘুমোত বহি গেনাক রাঁদ হমমভ
 ভৈবৰ মন্দিৰক গৰ্ভগৃহ নগ পৰ্গচনগ। মন্দিৰমে ভৈবৰক আগুমে
 মোমকিনয় একমিনষ্ট মময ভেঠন। মোনে মোন দানকা প্ৰণাম-
 কএ আগু বঁঠি গেনগ। তাৰে হমমভ বঁদত থাকি গেন বহী।
 বৰ্ষায়ে জোৰ পকড়ি নেনে চন। ওতএ চাঠ প্ৰহৰীকেঁ হম মদতি
 কবৰাক গোহাৰ নগেনগ। হমৰামভপৰ ও দয়া কেনক। ও
 হমৰামভকেঁ পাছু বঁঠে নিকানি দেনক জাহিম্য রাপয়ীমে ফেৰম্য
 পাঁতিমে নহি নাগএ পড়ন। মূদা বঁঠৰ নিকানিতহি বৰ্ষায়ে ফঁয়ি
 গেনগ। ওহিঠামম্য জুতা ম্ৰুইড ধৰি জাএৰঁ পৰাভৰ ভএ গেন
 চন। কদনা কএ ভিজৈত তিতৈত হমমভ জুতা ম্ৰুইড পৰ্গচনগ-
 রাহনচানককেঁ তাকি বহন চনগ। কি চুতা নেনে ও দেখাএন।
 মূদা তাৰে তঁ হমমভ নীকম্য ভিজি গেন বহী। ওহী হানতিমে
 হমমভ ষ্টেকীমে বৈমি মহাকান মন্দিৰ দিম বঁঠি গেনগ।

মহাকানক নিগ ভোৰে ব্ৰাহ্মীম্ৰুতমে ভম্ম আৰতী কএন
 জাগত চনি। পহিনে ঐহি নেন ওহিৰাতি মভম্য পহিনে জৰন মূদাক
 ভম্মক উপযোগ হোগত চন। মূদা আৰঁ গোৰ্গঠাম্য বঁনাওন গেন
 ভম্মম্য ভম্ম আৰতী হোগত আছি। একৰা দেখৰাক হেতু
 আনননাগন ব্ৰুকিংগ মেহো হোগত আছি। মূদা মাওন মামমে
 দৰ্শনার্থীক ভীড়কেঁ দেখেত গ্ৰা ম্ৰুিধা বঁদ কএ দেন গেন আছি।
 অম্ম, মহাকানক দৰ্শনক হেতু হম শীঘ্ৰদৰ্শনক আননাগন ষ্টিকষ্ট
 কীননে বহী। মন্দিৰ পৰিমৰমে দ্ৰাৰি মংখা চাৰিম্য হমৰামভকেঁ এহি
 ষ্টিকষ্টক মংগে আগু জেৰাক চন। হমমভ এহী দ্ৰাৰিম্য আগু বঁঠৈত
 চী। কতদ কোনো পৰেম্যানী নহি,কোনো পাঁতি নহি। হমমভ

ধৰাধৰ মন্দিৰলৈ ভীতৰ ধৰি প্ৰৱেশ কএ গেলোঁ। ৰাঁহত নীকমঁ মহাকান মহাদেৱক দৰ্শন কেলোঁ। তকৰ ৰাঁদ মন্দিৰমঁ ৰাঁহৰ অএনোক ৰাঁদ হমমভ প্ৰমাদ কীনৰাঁক হেতু দ্বাৰি যঁখ্যা এক নগ ৰঁনন খিড়কীপৰ গেলোঁ। যএ ৰূপযাক দৰমঁ যথেষ্ট নহুক পৈকেষ্ট কীনলোঁ। হমমভ তকৰ ৰাঁদ অপন ৰাহনলৈ ৰাপম জেৰাঁক দিয়ালৈ ৰঁঠলোঁ। এতেক আয়ানীমঁ দৰ্শন ভএ জাএত যে নহি মোচনে বহী। জহিনা ভৈবৰ মন্দিৰলৈ ভীড় ছন তহিনা এহিঠাম একদম মপাষ্ট ৰম্ভা। নগৈত অছি মহাকান হমৰানোকনিপৰ ৰিশেষ দয়া কেলনি। মঁভৱতঃ শীঘ্ৰদৰ্শনক ঠিকষ্ট বহৰাঁক কাৰণ পৰেয়ানীমঁ ৰঁঠলোঁ। মহাকানক দৰ্শনক ৰাঁদ হমমভ ৰাঁহত মঁভুষ্ট ছনোঁ। আৱঁ আৰ কতন জেৰাঁক প্ৰযোজন নহি বুঁমা বহন ছন। ওনা ৰাহনচানক আৰ মন্দিৰমভক চঠ কেলক। মৃদা হমমভ আৱঁ কতন নহি গেলোঁ। মোমে ৰাপমী যাত্ৰা হেতু ঠৈকীলৈ ৰৈমি গেলোঁ।

গল্দৌৰ

হমমভ অপন যাত্ৰাক মূখ্যানয় গল্দৌৰ ৰঁনওনে বহী। কতন জাউ,কিছু কৰা ঘূৰি কএ ৰাপম তঁ ঘৰে আএৱঁ। মঁযোগমঁ এহি যাত্ৰালৈ হমৰা মৰকাৰী হোনীডে হোমলৈ জগহ ভেটি গেল ছন জে মভ তৰহেঁ স্মখদ ছন। ওতএ মভ আৱশ্যক স্মৰিধা ছন। ভোজন,জনখৈ,চাহক ওৰিআন তঁ ছনহে। তেঁ হমমভ ৰাপম ওহিঠাম আৱঁ গেলোক ৰাঁদ ৰাঁহত আৰামলৈ বহৈত ছনোঁ। জেনা অপনে ঘৰলৈ হোগ। আগ হমৰা নোকনিক গল্দৌৰলৈ দোমৰ দিন ছন। মোম দিন হেৰাঁক কাৰণ শিৱ মন্দিৰমভলৈ অথাহ ভীড়

হেঁক মঁভাৰনা ছন। তেঁ হমমভ আগ আনঠাম নহি জা কএ
 স্বানীয ভমণ কৰৱাঁক নিৰ্ণয় কেনাঁ । ভাৰে জনথৈ চাহক ৱাঁদ
 হমমভ ওহী ঠৈকীয়াঁ নগৰ ভমণ কৰএ ৱাঁদা ভেনাঁ ।

গল্দৌৰ মহৰ পছিনা কৈকম্যানমাঁ মহাগক
 মামিনাৰে মঁপূৰ্ণ দেশমে প্ৰথম আৰিঁ বহন আছি। এহু মান মএহ
 ভেনৈক । জখন গল্দৌৰ মহৰমে ঘূমি বহন ছনাঁ তঁ ৱাৱহাৰিক
 ৰূপমাঁ প্ৰগুফ্ৰ অন্তৰ ভেন জে ৱস্তুতঃ গ্ৰ মহৰ অতিশয় স্নদ্ধ আছি
 । যদিখন মহাগ কৰৱাঁক হেত্ৰ তলপৰ কৰ্মচাৰীমভ। স্বানীয
 নোকোমভ ওহিনা কান ঠাঢ় কেনে । ৰোডপৰ তৰকাৰীক দোকান
 ৱাঁদা মভ জাগত কান এক একঠা খঢ় ঠচাৱৈত দেখনাঁ ।-
 তকৰ ৱাঁদ ওহি স্বানকেঁ ৱাঁঢ়নিয়াঁ মাফ কৰৈত দেখনাঁ । ও জখন
 দোকান ৱাঁদ কএ চনি তঁ মড়ক ঠিকন ,চমচম কৰৈত ছন,ওহিনা
 জেনা ভাৰমে বহন হোএত। কতনা কেও মড়কপৰ আকৰ ৱাঁকৰ-
 ৱস্তু নহি ফেকৈত। কোনা নে ঔখনি আওত গ্ৰ মহৰ?মোনমে
 হোখএ জে আন আন মহৰমে গ্ৰ গুণ নোকমে কিএক নে আৱৈত-
 ছনি?

গল্দৌৰ মহৰ ভমণক গ্ৰমমে হমমভ মভমাঁ পহিনে
 খজৰানা গণেশ মন্দিৰ পঁচনাঁ । গ্ৰ মন্দিৰ অহিন্যাৱাঁগ হোন্ধৰ
 ৱঁনওনে ছনীহ। মুখ্য মন্দিৰমে গণেশজীক ভৱ্য প্ৰতিমা স্থাপিত
 আছি। নগপায়ক ছোষ্ট আন দেৱতামভক-ছোষ্ট মন্দিৰমে আন-
 মূৰ্তি স্থাপিত ছনি। কহন জাগত আছি জে এহিঠাম নোকমভ জে
 কিছু অভিনাষাক কামনা কৰৈত ছথি যে প্ৰাপ্ত হোওত ছনি।
 মন্দিৰমে দৰ্শন কেনাক ৱাঁদ হমমভ থোড়েকান ওতহি ৱৈমনাঁ ।

ওহিঠাময়্য হময়ভ প'চন' ঞ্জপূর্ণা ম'দিব । এহি ম'দিবমে ঞ্জপূর্ণাক মূৰ্তি স্থাপিত ঞ্চি। চাকাকাত ঞ্চতিশয় স্বচ্ছ পৰিম্বকবক বীচমে চম চম কৰেত ঞ্জপূর্ণাক ম'দিব দেযেত ব'নেত চন ।- হময়ভ ব'দত নীকয়্য দৰ্শন কেন' । নগেত চন জেনা একটা ব'দত পৰিব্রজ্ঞানমে প'চি গেত চী।

মহৰমে ঘূমেত ঘূমেত হময়ভ বাজরাড়া প'চন' ।- এহি মহনক বাসকনা ব্ৰে'চ, মৰাচা ঞ্চা মৃগন জৈনীক ঞ্চনেক ব'প ঞ্চা বাসকনা জৈনীক মিশ্ৰণ ঞ্চি । যাত ম'জিনা এহি ভরন মে নিচনা তীন ম'জিনা ম'গমবমবক ব'নন চন । ব্ৰুপবকা চাবি ম'জিনা ম'গোনক নকড়ীক মহায়তায়্য ব'নন চন । বাজরা'দা ১১৮ ফীষ্ট ন'রা ঞ্চা ২৩২ ফীষ্ট চৌড়া এহি ভরনক প্ৰবেশ দ্বাৰ ৩ ৭০. মীষ্টৰ ব্ৰু'চ ঞ্চি, জকৰ ম'বচনা হিন্দু জৈনীক মহন জকা' ঞ্চি । বাজরাড়া ঞ্চপন গতিহায় মে তীন বে'ব জবি চুকন ঞ্চি ঞ্চা ১৯৮৪ মে ঞ্চতিম বে'ব নাগন ঞ্চাগি মে একবা ভাবী নুকমান প'চন চন। ঞ্চাগ মাত্ৰ বাহবী ভাগ ঞ্চক্ষুন্ন ঞ্চি। ওহি মহনমে ঘূমনাক বা'দ বাহব ঞ্চাৰি হময়ভ কিছু ফোণো ঘিচন' । কৈকবে'ব ওহি বিশান মহনকে' দেযেত বহন' ঞ্চা তকৰ বা'দ ঞ্চাগু ব'দি গেত' ।

গন্দোব গেত' ঞ্চা ওহিঠামক চপ্পন দোকানমে জা কএ মনপয়ি'দ হনমপ্পী নহি কেন' ত' কী কেন'? গন্দোবক পোহা জিনেবী,পানী পূবী,দহী পূবী,খোপবা পট্টী,গো'দক নহু,কচৌবী ঞ্চা

পান ৰাঁহত প্ৰমিষ্ণু আছে। পোহা জিনেৰী তঁ ভোৰে ভোৰ মহৰমে-
 মন্তৰ্চাম ভেটি জাওঁ । হমমন্ত গুপহৰিআমে চপ্পন দোকান নগ
 ছোষ্ট দোকান-পাঁচনাঁ । একপাঁতিয়ঁ গুনুকাত ছোষ্টমন্তমে অনেক
 প্ৰকাৰক ভোজন মামগ্ৰীমন্ত উপনক্ষ্ৰ চন। হমমন্ত থোড় ৰাঁহত
 খেনাঁ । তকৰ ৰাঁদ আগু ৰীঠি গেনাঁ। তকৰ ৰাঁদ হমমন্ত
 পহাড়ীপৰ ৰঁনন জৈনমন্তক প্ৰমিষ্ণু তীৰ্থস্থল গোমতগিৰি গেনাঁ।
 ওতএ চৌৰীমো তীৰ্থাঁকৰকৈঁ মমপিত চৌৰীমঠা মংগমৰমৰক মন্দিৰ
 আছে। গোমতেশ্বৰক এক্কেয় ফীঠ উঁচ মূৰ্তি মেহো আকৰ্ষণক কেন্দ্ৰ
 আছে। বৰিদিন কএ ওহিচাম আগন্তক নোকনিকৈঁ দানৰাঁঠী খেৰাঁক
 অৱমৰ ভেটৈত চনি। মাঁমমে ওহি পহাড়ীপৰমঁ মূৰ্যাস্তক দৃষ্ণ ৰাঁহত
 মনোৰম হোওত আছে। পৰন্ত্ৰ,হমমন্ত ও দৃষ্ণ নহি দেখি মকনাঁ ।

অহিন্যাৰাঁগ হোল্‌কৰ গল্‌দৌৰক নামমঁ জুড়ন চাখি। ও
 ৰাঁহত ধাৰ্মিক প্ৰতীতিক চনীহ । ও মংপূৰ্ণ ভাৰতমে প্ৰমিষ্ণু
 মন্দিৰমন্তক জীণোক্ষাৰ কৰওনীহ। নৱ মন্দিৰ,ধৰ্মশালো মন্তক
 স্থাপনা মেহো কৰওনীহ। এইমে কাশীৰিশ্বনাথ
 মন্দিৰ,বাৰাণসী,মৰহু ঘাটপৰ নিৰ্মিত ৰাম
 মন্দিৰ,ৰঁদীনাথ,দ্বাৰকাধীম,কেদাৰনাথ,ওঁকাৰেশ্বৰ,আ
 ৰামেশ্বৰমমে মন্দিৰ,ধৰ্মশালো আদিক স্থাপনা কৰওঁনেখি।

ওমকাৰেশ্বৰ মন্দিৰ

মোমদিন গল্‌দৌৰ ভ্ৰমণক ৰাঁদ মংগনদিন হমমন্ত ভোৰে
 ওমকাৰেশ্বৰ মহাদেৱক দৰ্শনক হেতু ৰিঁদা ভেনাঁ । মংগন দিন
 বহৰাঁক কাৰণ হম গুনু ৰৈকতী উপায়মে বহী। তেঁ কী? মোনমে
 ততেক উদ্‌মোহ চন জে উপায়ক কাৰণ কনিকো পৰেয়ানী নহি

বুমাএন । বস্তায়ে হম্যমভ একঠাম চাহ জৰাৰ পীনাঁ । তকৰ ৰাঁদ
 ৰাহনচানক চনৰেঁত বহন ঞপন ৰাহন ঞা হম্যমভ নৈত বহনাঁ
 ওহি মূদৰ ঞৌমমমে পহাড়ী যাত্ৰাক ঞানন্দ। ঞাকায়মে মেঘ ঔমৰি-
 মূদ ৰেঁহি বহন চন। ঞনু দ-ঘুমৰি বহন চন । হৰাঁ মে মূদিয়া
 পহাড়ী ঞা ৰীচ ৰীচমে ৰৌন ৰম কৰেত কমৰথুঞামভ ঞাগু ৰেঁঠেত-
 জা বহন চন। এহন স্মখদ যাত্ৰা হোএত তকৰা হমৰ কনিকো
 ঞনুমান নহি চন। ঞপিত্ত,হমৰা কনী মনী উৰো হোগত বহএ।-
 পতা নহি পহাড়ী মড়কপৰ ৰাহন কোনা চনত,ঞদি,ঞদি । মূদা
 মে মভ কিছু নহি চন। নাগি বহন চন জেনা চাৰাকাতম
 ঞানন্দক ৰয়া ভএ বহন ঞছি। এহি তৰহেঁ নগাতাৰ দূ য়াঁ ৰাহন
 চনৈত বহনাক ৰাঁদ পাঁচি গেন ওমকাৰেশ্বৰ।

মভমঁ পহিনে হম্যমভ নৰ্মদা নদীক ঘাষ্টপৰ গেনাঁ । নদীমে
 কাতেমে ৰেঁৰা ৰেঁৰী ম্লান কেনাঁ । কিছু ফোষ্টো মেহো থিচনাঁ।-
 তকৰ ৰাঁদ ওমকাৰেশ্বৰ মূদিৰ দিয়া ৰিন্দা ভেনাঁ । হমৰামভকেঁ
 শীঘ্ৰ দৰ্শন কৰৰাঁক ষ্টিকষ্ট চন। তথাপি মূদিৰক দ্বাৰিএপৰ একষ্টা
 পঁতা প্ৰস্তাৰ দেনাহ-

-হমৰা মংগে চনু । হম নীকমঁ মহাদেৰক গৰ্ভগৃহমে দৰ্শন
 কৰা দেৱাঁ। মহাদেৰপৰ জনো ঠৰৱাঁ দেৱাঁ।

-মূদা হমৰামভক নগমে তঁ শীঘ্ৰদৰ্শনক ষ্টিকষ্ট ঞছি?

-তেঁ কী? ওহিমঁ ঞহাঁ মহাদেৰপৰ জন থোড়ে ঠাৰি মকৰাঁ।
 হম তঁ ঞহাঁকেঁ জনাভিষেক কৰা দেৱাঁ। গৰ্ভগৃহমে ত্ৰুৰঁত পাঁচা
 দেৱাঁ।

-হমৰা কতেক ভুগতান কৰএ পড়ত?

-এগাৰহ মএ।

-হম এতেক ঠাকা নহি দেৱঁ।

ওহি পঁডামঁ ৰাঁহত মোমকিনমঁ জান ৰঁঠা কএ হমমভ আগু
ৰঁড়নাঁ। থোড়ৱেঁ ফষ্টকী গেন হোএৱঁ কি একষ্টা যুৱক পঁডা ফেৰ
ওহনে প্ৰস্তাৱ নএ উপস্থিত ভএ গেনাহ। হম দানকা কহনিখনি

-পাঁঠমএ ঠাকা দএ মকেত ছী। এহিমঁ ৰেঁমী কিছু নহি।

ও তেয়াৰ ভএ গেনাহ। তকৰ ৱাঁদ ও আগু আগু আগু
পাছ জা বহনে ছনাঁ। হমৰ শ্ৰীমতীজীক হাথমে-হমমভ পাছ
শীঘ্ৰদৰ্শন ৰঁনা পঠী ছননি। যে দেখি কএ একষ্টা মেৱাদাৰ ওহি
-যুৱক পঁডাকৈ ঠোকনকৈক

-হিনকামভকেঁ তঁ শীঘ্ৰ দৰ্শনক ঠিকষ্ট ছনি।

হাথমঁ গমাৰ দৈত ও আগু ৱাঁজন-

-হিনকামভকেঁ ওহি ৱাঁণে নএ জাদান।

তকৰ ৱাঁদ পঁডা বস্তা ৰঁদননক। হমমভ ওকৰ পাছ-
পাছ চলেত বহনাঁ। ৰাঁহত মঁকাৰ্ণী মীঠীম্মা বস্তামে নোক ঠমন
ছন। মোমকিনমঁ পাঁঠ মীঠৰ আগু মঁদিৰমে প্ৰৱেশ কৰৱাঁক দ্ৰাৰি
ছন। মৃদা ওতএ পাঁঠৱেঁ পৰাভৰ নাগি বহনে ছন। উপৰমঁ
নোকমভ ৰঁজেক জে ৱাঁৰহ ৰঁজেক ৱাঁদ এক ঘঁঠাক হেত্ৰ মঁদিৰ

ৰাঁদ ভএ জাএত । হময়ভ এহি ৰাঁতয়ঁ আৰ চিতিত বহী । মৃদা যে নহি ভেন। থোড়ৰেঁ কানক ধৰ্ম্ম ধৰ্ম্মক ৰাঁদ হময়ভ ওঁকাৰেশ্বৰ-মন্দিৰক দ্বাৰিয়ঁ ভীতৰ পেয়ি গেনগাঁ । পেয়ি তঁ গেনগাঁ,মৃদা আগ্ৰ-পাছ নোকয়ভ নগৈত ছন পিঠি দেত। দৰ্শনক তঁ ভগৱানে মানিক । আখিৰ জেনা-তেনা ও পঁতা নোঠামে জন নেনে আগ্ৰ-পাছ মহাদেৱক আগ্ৰমে পঁটি-আগ্ৰ আ হময়ভ ওকৰ পাছ ৰেঁৰী মহাদেৱপৰ জন ঠাৰনগাঁ-গেনগাঁ। ৰেঁৰা , প্ৰণাম কেনগাঁ আ আগ্ৰ ৰাঁঠি গেনগাঁ।

মহাদেৱক দৰ্শন কএ হময়ভ ৰাঁহৰ ভেনে ছনগাঁ কি পঁতা হমৰা হমৰ হাথ পকড়ি কএ কিছু মন্ত্ৰ পঢ়এ নগনাহ। জাৰেঁ হম কিছু মতৰ্ক হোগতগাঁ তাৰেঁ তঁ ও ৰাঁহত আগ্ৰ ৰাঁঠি গেন বহখি। হম পুছনিখনি-

-গ্ৰ কী ভএ বহন খছি?

-অল্পদান । কময়ঁ কম এগাৰহ মএক দান ।

-ফেৰ ওএহ ৰাঁত? হম তঁ খহাঁকেঁ পাঁচ মএ গছনে ছী। ৰঁম ওতৰেঁ দেৱঁ।

শ্ৰীমতীজীক গ্যমাৰা পাৱিঁ হম এক মএ আৰ দানকা দএ ফাৰকত ভেনগাঁ । জানমে জান আএন। প্লনুগোষ্টে কনিক হষ্টি কএ স্মেনগাঁ । কিছু ফোষ্টো মেহো খিচন গেন। তকৰ ৰাঁদ আগ্ৰ ৰাঁঠি গেনগাঁ।

অফমোচ আ প্লখক ৰাঁত খছি জে এতেক পেঘ ধৰ্ম্মজ্ঞানমে

এহন গুৱাৰুৱা কিএক অছি?পঁডাম্ভ এনা কিএক কৰৈত অছি জে
 দৰ্শনাৰ্থীম্ভ হতপ্ৰভ বহি জাগত ছথি। মঁৰীধিত
 ৱাৰুৱাপকনোকনিকৈ এহিপৰ ধ্যান দেৱাক প্ৰযোজন অছি।
 ওমকাৰেশ্বৰ মহাদেৱ একাদশ জ্যোতিৰনিংগমে মানন জাগত ছথি।
 কতএ কতএমঁ নোক দানকৰ দৰ্শন কৰএ হৰৈত ছথি।
 নোকম্ভক জ্ঞানমে কোনো কমী নহি অছি। মোমদিনক তঁ
 ওহিঠাম জাএৰঁ আ দৰ্শন কৰৰঁ ৰঁগত মোমকিন কাজ অছি ।
 মুদা জাহি শুৰক ৱাৰুৱা হেৱাক চাহী যে নহি বুঁমাএন। মহাকাশেশ্বৰ
 মঁদিৰমে তঁ একৰ কৈক গুণা ৱেঁমী নীক ৱাৰুৱা দেখৱামে আএন।
 গ্ৰ একটা মহজ মঁযোগ ছন কি এহিনা চনৈত অছি যে তঁ নহি
 কহন জা মকৈত অছি। হমম্ভ এহি ৱাতমঁ ৰঁগত প্ৰমল্ল বহী জে
 দু দিনক ভীতৰ দুটা প্ৰমিষ্ক জ্যোতিৰনিংগ মহাদেৱক দৰ্শন ভএ
 মকন। কতেকো মানমঁ মোঠৈত ছনগঁ,যে মপনা পূৰ্ণ ভেন।
 নিশ্চিত ৰূপমঁ গ্ৰ মহাদেৱক গুপেঁমঁ মঁভৰ ভেন ।

মাহেশ্বৰ

ওঁকাৰেশ্বৰ মহাদেৱক দৰ্শনক ৱাদ হমম্ভ মাহেশ্বৰ ৱিদা
 ভেনগঁ । অহিন্যাৱাগ হোন্কৰক মমযমে গন্দৌৰক শামন
 মাহেশ্বৰমঁ কএন গেন ছন । হমম্ভ মাহেশ্বৰমে অহিন্যাৱাগক
 মহন আ নগপায়মে ৱনন মঁদিৰম্ভ দেখনগঁ । দানকৰ মহনকক
 স্তুতনপৰ ওয়াৰাক ঠীক মামনে নৰ্মদা নদী ছথি। কহন জাগত
 অছি জে অহিন্যাৱাগ নিত্ৰ ৰাজ-কাজ শ্বৰ কৰৱামঁ পহিনে ওতএ
 ঠাঢ় ভএ নৰ্মদাক দৰ্শন কৰৈত ছনীহ । তকৰ ৱাদে ও
 ৰাজকাজমে হাথ নগাৱঁথি। কনীকে হষ্ট কএ অখঁত দীপ জৰৈত

অছি। কহন জাগত অছি জে ও এগাবহটা দীপ পাঁচ হজাৰ মান
মঁ জৰি বহন অছি। দীপ জৰি তঁ বহন ছন অৱঁষে মূদা পাঁচ হজাৰ
মানক ৱাঁতক পুখিষ্ট কে কৰত?

মাণ্ড(মাণ্ডুৱগড়)

হম্যমভ মহাকানক দৰ্শন কএ নেনে বহী। ওঁকাৰেশ্বৰ
মহাদেৱক দৰ্শন যেহো কএ নেনে বহী। নৌঠতীমে মাহেশ্বৰ যেহো
ভএ আএন বহী। গল্দৌৰ মহৰক প্ৰমথ প্ৰমথ স্নান যেহো ঘুমি-
ষ্টিকষ্ট ২১ জুনাগক ছন। মন্তাগম জুনাগক হম্যমভ মাণ্ড জেৱাঁক
নিৰ্ণয় কেনাঁ। ওহী ঠেক্মীৱঁনাম্যঁ গল্প পক্সা কএ নেনাঁ। মন্তাগম
জুনাগক ভোৰে মাড়ে মাত ৱঁজে হম্যমভ মাণ্ড ৱিঁদা ভএ গেনাঁ।
মাণ্ড গল্দৌৰম্যঁ মতানৱেঁ কিনোমীষ্টৰ ফষ্টকী অছি। গ্ৰা মহৰ
পহাড়ীপৰ অৱস্থিত অছি। পৰ্যষ্টকনোকনি ওহিঠামক ৱৰ্যাক আনন্দ
নেৱাঁক হেত্ৰ ৱঁদাত উত্মুক বহৈত ছথি। মাণ্ড ধাৰ জিনাক
ৱৰ্তমান মণ্ডুৰ ক্ষেত্ৰমে এক প্ৰাচীন মহৰ অছি। গ্ৰা পশ্চিমী মধ্য
প্ৰদেশক মানৱা আ নিমাৰ ক্ষেত্ৰমে অৱস্থিত অছি। একৰ চাৰ
কাত পাথৰক দেৱাঁন অছি জাহি পৰ দৰৱাজা ৱিঁদীদাৰ (গেঠৱে)
অছি। গল্দৌৰম্যঁ মাণ্ডক বস্তা ৱঁদাত নীক অছি। ৱাঁদমে কিছু
পহাড়ী বস্তা ভেঠন জতএ ঠেক্মীকেঁ কনী মাৱধানীম্যঁ চনেৱাঁক
প্ৰযোজন বহৈত অছি। নগভগ মাড়েদম ৱঁজে হম্যমভ মাণ্ড পঁাঠি
গেন বহী। গল্দৌৰম্যঁ ৱিঁনা জনথেঁ কেনে হম্যমভ ৱিঁদা ভএ গেন
বহী। তেঁ মাণ্ড পঁাঠি হম্যমভ মভম্যঁ পহিনে কিছু জনথেঁ কেনাঁ।
তকৰ ৱাঁদ ঘুমএ ৱিঁদা ভেনাঁ। মঁযোগম্যঁ একটা ৱঁদাত নীক

মাৰ্গদৰ্শক(গাওঁ) ভেটি গৈছিল। এক হাজাৰ ৰূপয়ৰে ও মৌয়ে ঘূমা দেতাহ ,য়ে কহেছিল।

বানী ৰূপমতী আ মনুতান ৰাজ ৰঁহাশ্বৰক শ্বখান্ত প্ৰেমকথা

মনুতান ৰাজ ৰঁহাশ্বৰ মাগু ক খ্ৰীতিম স্বতন্ত্ৰ শ্বায়ক
 চেনাহ | একেৰেৰে জখন ও মিকাৰ কৰএ নিকলন বহুখি তঁ নৰ্মদা
 নদীক কাতমে একটা বানিকাকেঁ অখন মংগীমণ্ডক মংগে খেনাগত
 দেখেছিল। ও ৰঁহাত মধৰ স্বৰমে গাৰিঁ বহেচ চেনি। ৰাজ ৰঁহাশ্বৰ স্বয়ং
 মংগীতপ্ৰেমী চেনাহ। ও ওহি বানিকাক মধৰ মংগীতম্য ততেক
 প্ৰভাৱিত ভেনাহ জে ওকৰাম্য ৰিঁখাহ কৰৱাক প্ৰস্তাৱ দে দেলনি।
 ও বানিকা এহি মৰ্তক মংগ ৰিঁখাহ কৰৱাক হেতু তেয়াৰ ভএ গৈনি
 জে ও কোনো এহন মহনমে বহতীহ জতএম্য অখন প্ৰিয় নদী
 নৰ্মদাক নিৰু দৰ্শন কএ মকখি। তকৰ ৰাদ দানকৰ ৰিঁখাহ
 মনুতান ৰাজ ৰঁহাশ্বৰ মংগে ভেনি। তকৰ ৰাদে বেৰাণ্ডক নিৰ্মাণ
 ভেন চেন। বানী নিৰু বানীৰূপমতী মণ্ডপক নামম্য ৰাদমে প্ৰখ্যাত
 পহাড়ীক চোপীপৰ ৰনন মূনতঃমেনাক অৱনোকন চৌকীম্য ৰাজ
 ৰঁহাশ্বৰক মহন আ নৰ্মদা নদীক দৰ্শন কৰেচ চেনীহ।

হমমণ্ড জখন বানীৰূপমতীমণ্ডপ দিয় জাগত বহী তখনহ
 বেৰাণ্ড নগ দৃষ্টা মূৰ্দা জৰি বহেচ চেন। অচানক ৰষা শ্বৰ ভএ
 গেন। হমমণ্ড থোড়েকান ওহীমে বহি গেন। ৰষা মমাস্ত ভেনাক
 ৰাদ হমমণ্ড গাওঁক মংগে নিচাঁ উতৰেচ। ৰষাক মমযমে
 ওহিচামক মৌমম ৰঁহাত মখদ ভএ গেন চেন। আকাম জেনা ধুখা
 ম্য ভৰি গেন হোওক। কহেচ জাগত খ্ৰি জে কৈকৰেৰে খৰাপ
 মৌমমে বানী ৰূপমতী নৰ্মদা দৰ্শন নহি কএ পাৰীখি । মাগুক

মোমম ৰোঁয়ী কাল তেহন বহৈত ছন জে ঋধক কাৰণ বানী নৰ্মদা নদীক দৰ্শন নহি কএ পাৰীথি। তকৰ ঝিকল্পক ৰূপমে ৰেৱাণ্ডেচক দৰ্শনয়ঁ ওহি যঁকল্পক পূৰ্তি কৰথি।

বানী ৰূপমতী আ মন্তান ৰাঁজ ৰঁহাশ্বৰক প্ৰেমকথা ঋকৰঁৰক মাণ্ডুপৰ আশ্ৰমণক কাৰণ যঁকষ্টমে পড়ি গেন। ঋকৰঁৰ ঋধম খানকেঁ মাণ্ডু পৰ কষ্টা কৰৱাঁক নেন পঠা দেননি | মন্তান ৰাঁজ ৰঁহাশ্বৰ মৃগন যেনাক মোকাৰিঁনা নহি কএ মকনাহ আ যুফ্ৰমে হাৰি গেনাহ। ঋধম খান বানী ৰূপমতীকেঁ কষ্টা কৰএ চাহনক । বানী এহি পৰিস্থিতিকেঁ বুমি আমেহতা কএ নেননি। এহি তৰহেঁ মন্তান ৰাঁজ ৰঁহাশ্বৰ আ বানী ৰূপমতীক প্ৰেমকথাক শ্বখদ ঋঁত ভএ গেন ।

হিন্দোনা মহন

হিন্দোনা মহন যা -স্বিগিংগ পেনেম- ঐতিহাসিক খঁডহৰ মাণ্ডু কিলাক ঔত্তৰী ভাগমে ৰায়ন এন্সেৱক হিষা চৈক । যঁভৱতঃ গ্ৰা 15ৱী শতাব্দীক ঋঁতক চৈক আ মন্তান ঘিয়াথ শাহ)1469-1500 ক শায়নকালমে এক দৰ্শক হানক ৰূপমে (ৰঁনাওন গেন বহৈক, জে ঋপন ভোগৱাদী জীৱনশৈলীক নেন প্ৰযিক্ষ ছন ।

জহাজ মহন

গ্ৰা ঐতিহাসিক ছান ওহি যুগক কাৰীগৰক ঋকল্পনীয কাজ থিক । চাক কাত পহাড়ী আ হৰিয়ৰ জঁগনয়ঁ য়েৰন .

আশ্চৰ্যজনক, অদ্ভুত দৃশ্য আছিল। জাহাজ মহন এনা রঁনাওন গেল আছিল জেনা ও পানিমে হেনি বহন হো-অএ। ওকৰ দৃ দিম্যমে পোখৰি আছিল আ দৃ দিম্যমে কৃতিম পোখৰি রঁনাওন গেল আছিল। এই তৰহেঁ গ্ৰ মহন চাৰু দিম্যম পানিম্যম ঘেৰাএন বহৈত আছিল । দৃষ্টা মীনক রীচমে ঠাঠ ভৱ্য, মদিযো পুৰান জাহাজ মহন রঁনাওন গজৰঁ আছিল। উপৰম্য দেখনাপৰ নগৈত আছিল জেনা ও জনম্য চাৰুদিম্যম ঘেৰাএন একটা জাহাজ আছিল। আপন পৰাবৰ্তন পৰ রঁহৈত মাশূ কে জাহাজ মহন এহন জাহাজ জকাঁ নগৈত আছিল জে চনএ রঁনা আছিল। দৃ ষ্টা কৃতিম মীন মূজ পোখৰি আ কপূৰ পোখৰিক রীচ রঁনন গ্ৰ এক মএ রীম মীষ্টৰ নমগৰ -জাহাজ মহন- একটা মুষ্টিপূৰ্ণ দৃ মাজিনা মহন আছিল । খুজন মঁডপ, পানি পৰ নষ্টকন রাঁনকনী আ খুজন ছত কে মঁগ জাহাজ মহন একটা শাহী স্মথ শিল্পকপাথৰমে কল্পনাশীল মনোৰঞ্জন আছিল। জাহাজ মহনক নিৰ্মাণ অদ্ভুত আছিল। বানীক স্নানগৃহমে তৰহ তৰহক ওৰিআনমভ কএন গেল- ছন । গ্ৰ মহন প্ৰাচীন মমযমে জন মঁৰঞ্জনক হেতু কএন জা বহন প্ৰযায়ক একটা অদ্ভুত উদাহৰণ আছিল।ওহিচাম রয়াক পানিকেঁ জন মঁৰঞ্জন দ্বাৰা রঁচা কএ ৰাখন জাগত ছন জাহিম্য ওহিচামক নিৰাঁয়ীকেঁ ম্যান ভৰি পানিক দিক্কতি নহি হোনি ।

কহন জাগত আছিল জে স্মন্তান ৰাঁজ ৰঁহাপ্পৰ মঁগীতমভাক আযোজন ওহি ভৱনমে কৰাওন কৰখি। ওহি ভৱনক বিশেষতা আছিল জে ওকৰ কোনো কোনমে যদি কেও কিছু ৰাঁজত তঁ ও শ্লনি একদম মৌনিক ৰূপমে ভৱনক কোনো স্নানম্য স্মনাগত আছিল। হমমভ স্ময় এই প্ৰযোগকেঁ কেনাঁ । হমমভক গাগড এক কোনপৰ ঠাঠ ভএ গীত গওনখি আ হমমভ ওহি ভৱনক একদম

দোমৰ কোনটাপৰ চাঠ ভএ ওকৰা মাফমাফ স্মনি মকলগাঁ-যেহো একদম স্নগ্ধ আ মঞ্চৰ স্নৰ জেনা কি মাগক নাগল হোগক । কহি নহি গ্ৰা ওৰিখান কেনা কএল গেল চল?

হোশাগ আহক কৰ্ত্ত, গুঁৱদদাৰ য়গম্বৰম্বক মকৰঁৰা, আওৰ বিশাল জামী ময়্জিদ যেহো এহিঠামক প্ৰমুখ ভৱন খিচি ।

মাগুক গমলীক নাময় জানল জাগত অফ্ৰীকন ফলক স্মানীয় নাম খোৰামানী গমলী চৈক জাহি কাৰণয় একৰ জড়ি খোৰামান ক প্ৰাচীন ভূমিমে চৈক । (প্ৰাচীন ফাৰম)কহল জাগত খিচি জে এহি ফলক বীজ মিয়ক খনীফা ন। ১৪০০ মদীমে মাগুক মনতানকৈ উপহাৰমে দেনে চলাহ । ওতএ ঠাম ঠাম এহি-ফলকৈ ৱিকাগত দেখনিএক । পৰ্য্যষ্টকমভ উদ্ভেকতায় একৰা চোষ্ট ডুকড়ী খাগতো চলাহ।-কীনিতো চলাহ আ ওকৰ চোষ্ট

মাগুমে প্ৰমুখ প্ৰমুখ এতিহাসিক স্মানমভ দেখলাক ৱাঁদ-হমমভ গল্দৌৰ ৱাপম ৱাঁদা ভেলগাঁ । এহি ৱৌৰ ৱাহনচালক নৱ বস্তায় জা বহল চল জাহিমে পহাড় নহি চলৈক। মোম মপাষ্ট-বস্তাপৰ তীৱ্ৰগতিয় ষ্টেকী অখন গঁতৰ্য্য দিম ৱাঁটি বহল চলা। ৱৌন দেখি ককৰ মোন হৰ্ষিত নহি হোএত-ৱাঁধ?ভুপৰয় পানিয়ে ষ্টিপিৰিষ্টপৰ খয়ি বহল চলা।-

আৱঁ গল্দৌৰ মাত্ৰ অড়তীম কিনোমীষ্টৰ ৱাঁকী চল কি ৱাহনচালক গুণনকমাক চক্ৰমে বস্তা ৱাঁদনি নেলক । ও দহিনা

দিয় আগুৱাই গৈল। তকৰ ৰাঁদ তঁ শ্বৰ ভেন গামে গাম ঘূমৈত-
 ৰহি কএ গ্ৰামীণ্যভয়ঁ ময়ী-পাতৰ মড়কক যাত্ৰা। ৰহি-পাতৰ
 বস্তা পুছএ পড়ৈত ছলৈক। জতএ কতহা চৌৰিষ্টা ৰহৈক তাহিঠাম
 তঁ খায় কএ মোমকিন হোৱত ছল। মাগত হমৰামভকৈ ওহি
 গনাকাক গামমভ দেখুৱি লিখল ছল। যে হমমভ নীকম দেখুৱা
 । মূদা পৰেমানো ভেনা। আখিৰ ৰাহনচানক আঠ কিলোমীষ্টৰ
 এহি তৰহে চননাক ৰাঁদ ফেৰম ফোৰনে মড়কপৰ ৰাপম আৰি
 মকল। হমমভ ৰাঁদ হলৈক অন্তৰ কএ ৰহল ছল। ঠৈকী
 ফেৰম অন পুৰনা গতি ধএ নেলে ছল। হমমভ এক ৰেৰ ফেৰম
 নিশ্চিত ভাৱে যাত্ৰাক আনন্দ লৈত আগুৱাই ৰহল ছল।
 এতৰেমে একটা নীকমৰ টাৱা দেখাএল। হমমভ লুখল তঁ ৰহৰে
 কৰী। ওহিঠাম নীকম ভোজন কেন। তকৰ ৰাঁদ গলৌৰ দূৰ
 নহি ছল। মোমকিনম চানীম মিনষ্টক ৰাঁদ হমমভ অন ডেৰাপৰ
 পৰ্ণাটি গেল।

গলৌৰ আ আয়পায়ক হমৰামভক যাত্ৰা সুখদ ৰনৰএমে
 ৰাহনচানকক ৰাঁদ যোগদান ছল। ও একটা মমাংগ জকা যদিখন
 হমৰামভক মংগে লাগল ৰহল। কতহা কোনো পৰেমানী নহি
 হোমএ দেনক। স্নান কৰোঁম নএ কএ দৰ্শন কৰোঁ ধৰি ও ছাঁহ
 জকা হমৰামভক মংগ দৈত ৰহল। হমমভ আচানক ষ্টেৰেল
 এজেন্সীক মাধ্যম্য ওকৰা মংপৰ্কে আএল ৰহী। মূদা পহিলে দিন
 ওকৰ ৱাৰহাৰম হমমভ ৰাঁদ প্ৰভাৱিত ভেন ৰহী তকৰ ৰাঁদ তঁ
 শেষ মভদিন ওকৰে ম্যোমে মংপৰ্কে কৰী। ও ৰাঁদ উচিত
 কিৰাযামে হমৰা নোকনিকৈ সৃষ্টিত যাত্ৰা কৰোঁত ৰহল। তাহি
 হেতু ও নিশ্চিত ৰূপম ধন্যবাদক পাত্ৰ আছি। অমলমে কতৰোঁ

কিছুৱৈকাল সময় ভএ গেলৈক অছি,মুদা অখনহা নীকো নোক অছিএ । তেঁ গা শ্বনিআ চলি বহন অছি আ চলৈত বহত। একঠা অজাত মহৰমে একদম অপৰিচিত ওহি ৰাহনচানকক ব্যৱহাৰ্য্য মে অন্তৰ পক্ষা ভেন ।

অৰ্ধাগম জনাগক ভোৰেয়ঁ হময়ভ ৰাপয়ী যাত্ৰাক তৈয়াৰীমে লাগি গেন বহী। স্নানধ্যানক ৰাঁদ অতিথিগৃহক যামনে অৱস্থিত পিপনেশ্বৰ মহাদেৱকৈঁ প্ৰণাম কএ হময়ভ জনেথৈ কেনাঁ । তকৰ ৰাঁদ থোড়েক বিশ্ৰাম মেহো ভেলৈক। সমানয়ভ ৰাঁকয়মে ৰাখি নেন গেন । দূপহৰিআমে ভোজন কেনাক ৰাঁদ ঘণ্টা ভৰি ফেৰয়ঁ বিশ্ৰাম কেনাঁ। তকৰ ৰাঁদ অতিথি গৃহক হিম্যৰঁ কিতাৰঁ-কএন গেন। আৱশ্যক স্তুগতান কেনাঁ আ হময়ভ গল্দৌৰ ৰেনৱে ঠায়ন দিয় ৰিঁদা ভএ গেনাঁ । এক ৰেঁৰ ফেৰ বস্তে বস্তে-গল্দৌৰ মহৰক যফাগয়ঁ হময়ভ মন্ত্ৰমুখ ছনাঁ । জেনা য়োঁমে তখনহি গা মন্ত্ৰো ভএ বহন অছি। মাত্ৰ মৰকাৰী প্ৰায়ময়ঁ গা মন্ত্ৰ নহি ভএ মকৈত ছন। মোনমে গ্ৰহো হোগত ছন জে দেশক আন আন মহৰমভ কিএক নে এহিনা স্বচ্ছতামে ঔঅনি আৰিঁ-মকৈত অছি? কিএক নে? মুদা তাহি হেতু মন্ত্ৰগোষ্টেকৈঁ গল্দৌৰৰায়ীমভয়ঁ প্ৰেৰণা নেৱঁ জৰুৰী অছি।

-বরীন্দ্র নাৰায়ণ মিশ্ৰ, পিতাক নামস্বৰ্গীয় সূৰ্য নাৰায়ণ মিশ্ৰ ;
 মাতাক নামস্বৰ্গীয়া দয়াকাশী দেৱী ;, ৱঁএম৩১ বৰ্ষ ;, পৈতৃক গ্ৰাম :
 ঞ্চড়ৈৰ ডীহ, মাতৃকামিন্দিখা ডোৱাটী ;, বৃত্তি ভাৰত যবকাৰক :
 (মেৱানিবৃত্ত) উপ মাঠিৱ, স্নেহল মেট্ৰোপোনিষ্টন মজিম্‌ষ্টেট,
 দিনৌ(মেৱানিবৃত্ত), শিক্ষা চন্দ্ৰধাৰী মিথিনো মহাৱিছানয্যম্ :
 স্নাতক, প্ৰকাশিত ক্ৰতি.প্ৰকাশন বৰ্ষঃ২০১৭ ১ :মৌথিনীমে :ভোৰম্
 মাঁম ধৰি (আত্মে কথা),২(নিৰ্ধ) প্ৰমংগৰশ ., ৩ স্বৰ্গ এতহি ঞ্চি.
 (যাত্ৰা প্ৰমংগ); প্ৰকাশন বৰ্ষঃ২০১৮ ৪ .৬ (কথা মংগ্ৰহ) ফ্যাদ .
 (উপন্যাস)মহৰাজ.৭ (নিৰ্ধ) বিৱিধ প্ৰমংগ .৩ (উপন্যাস) নমস্‌টো
 চ)নজকোষ্টব.৮পন্যাস(; প্ৰকাশন বৰ্ষঃ২০১৯ ৯ মীমাক ওহি.
 (উপন্যাস)মাতৃভূমি.১১ (নিৰ্ধ মংগ্ৰহ)মমাধান.১০(উপন্যাস)পাৰ
 (উপন্যাস)স্বপ্নলোক.১২; প্ৰকাশন বৰ্ষঃ২০২০
 ১৩ টহৈত.১৬(মুঁসৰণ)গএহ থিক জীৱন.১৪ (উপন্যাস)শংখনাদ.
 (উপন্যাস)দেৱাঁন; প্ৰকাশন বৰ্ষঃ২০২১ ১৬ হম.১৭ (মুঁসৰণ)পাথেয়.
 (উপন্যাস)প্ৰনয়ক পৰাত.১৮ (উপন্যাস)আৰিঁ বহন ছী; প্ৰকাশন
 বৰ্ষঃ২০২২ ১৯ (উপন্যাস)প্ৰতিৱিঁ.২০ (উপন্যাস)বীতি জেন মময়.
 (উপন্যাস)বাঞ্ছ মন্দিৰ.২২ (উপন্যাস)বঁদনি বহন ঞ্চি মভকিছু.২১
 (উপন্যাস)নাটি বহন ছনি ৰস্‌ধা.২৪ (কথা মংগ্ৰহ)মঁযোগ.২৩
 দীপ জৰৈত বহএ.২৬

/(উপন্যাস) mishrarn@gmail.com; m-9968502767

पठाड।

३.पद्र थु

३.१.परन मिश्र 'गोनोती'- ओ जमाना किछु आओर छन

३.२.आचार्य बामानंद मुंठन- ओ धरती छुओ/ हम मिथिला छी/ नायक
छी हम

३.३.बाज किशोर मिश्र-आरुद

३.४.आशीष अरुनित्तार- २ टा गजन

३.५.करुना मा- बाथी

২.১.পৰন মিশ্ৰ 'গোনৌনী'- ও জমানা কিছু আওৰ চন

পৰন মিশ্ৰ 'গোনৌনী'

ও জমানা কিছু আওৰ চন

১.জখন ঠোত পড়োমক পান্নন ঞ্গন

হোণত চন,

হমৰা পান্ননক তৰকাৰীয়াঁ দহী তক

দানকে ঘৰয়াঁ ঞ্ৰেঁত চন!

ও জমানা কিছু আওৰ চন!!

২. জখন ঠোতক যা গামক রেঁঠী নেহৰ

ঞেঁ চন,

তই পূৰা ঠোত ঞ্ৰানন্দিত হোণত চন,

বৌনক বহেঁ চন!

ও জমানা কিছু আওৰ চন!!

২. জখন গহুমক ডাঁঠী ঞ্গাংন- ঞ্গাংনমে

কষ্টেত কান ,

ঞাংনমে কিঠী পাঠী জকাঁ নগৌ ছন!

ও জমানা কিছু ঔৰ ছন!!

৪. জখন রেঁঠীক রিয়াহমে রব

ৰেঁৰিয়াতীক নেন ঞ্ঠেন্ঠ যা হোষ্টেন নহি

নেন জাগত ছন,

পড়োয়িক দনান দানক ওছাএন -

ৰিঁছাএন নগাএন জাগ ছন!

ও জমানা কিছু ঞ্গাওৰ ছন!!

৬. জখন ককৰা খৰিহানমে ককৰ ধান

ঔৰ ককৰ চৰৌড়ী- ঠিগ্ন স্মথাগত

ছন গ্ৰা কহনাগ মোয়কিন ছন,

জখন ডাকপীনকেঁ ঞ্খৰেঁত দেখি মনমে

উম্মুকতা ঞ্গা ঠিগ্নীক গঁতজাৰ বহৈ

ছন!

ও জমানা কিছু ঞ্গাওৰ ছন!!

৩. জখন পান্নন পৰখ ঞ্খৰেঁত ছন

ঘৰমে পাৰেঁন তিহাৰ জকাঁ নগৌ ছন,

জখন ঞ্ঠোনক মরঁ রঁঠা মাঁমমে

নুকাচোৰী খেলাগত ছন!

ও জমানা কিছু ঞ্গাওৰ ছন!!

৭. জখন রঁঠাক জন্মদিন পৰ

ভগৱানক পূজা হোগত ছন,

স্বীগণে বঁধিয়া গৱৈত ছনীহ আৰ
ৰঁঠা গনামে ফুলক মানা পহিবনে
অপনাকৈ শইশাহ মানৈত ছন!

ও জমানা কিছু আওৰ ছন!!

৮. জখন দীদী- পীয়া, মামা- মামী
জাগত কান হাথমে বঁনজোৰী পাণ
পকৰৱৈত ছন আ তেতন যন্ত দানকা
মনা কৰৈত ছন,

এহি তেন- দেনক বঁহমমে এক দোমৰকৈ
যগ্নত দৈত ছন!

ও জমানা কিছু আওৰ ছন!!

৯. জখন কোনো শাদী-ৰিয়াহমে
গম্ফলক চমকিত কৰিয়া জুতা
পহিবনাগ কোনো শানয়ঁ কম নহি
হোগত ছন,

জখন ছুটীমে হিন ম্ৰেণন নহি
নানীগাম গেনাগ পয়ঁদ কএন জাগ
ছন আ বঁৰখ ভৰিক তেন মধৰ
যাদক পেঠাৰ ভৰি ভৰি কই অৱৈত ছন
ও জমানা কিছু আওৰ ছন!!

১০. জখন বিদ্যানয়মে শিক্ষক হমৰ গুণ
নহি হমৰ কমী গনৱৈত বহৈত ছনহ,
জখন নিমন্ত্ৰণ স্বীকৃতিক ৱাঁন্তে
এক ফাঁক স্পাৰী দেন জাগত ছন,

ৰিঁনা হাত ধোনে ঘেঁত চুনাগ মনা
চল!

ও জমানা কিছু আওৰ চল!!

১১. জখন গৰমীক মাঁমমে চত পৰ
পানি ছিষ্টনাগ জৰাৰী হোৱাত চল,
জখন ঠঁডাক নৰম বৌদমে স্মগষ্টৰ
বুঁনল জাগ চল আ বুঁনাগ পৰ
নৱ-নৱ খিষা স্মনাএল জাগ চল,
জখন ৰাতিমে নহ কষ্টনাগ মনা চল
মুনহাগৰ মাঁমমে ৰাঁঠনি নগেনাগ
খৰাপ মানল জাগত চল!

ও জমানা কিছু আওৰ চল!!

১২. জখন ৰঁঠাক আঁখিমে কাজৰ,
মাথ পৰ নজৰিক ঠীকা জৰাৰী চল,
ৰাতি কই মেঁয়াে- নানী খিষা স্মনৰেঁত
চল গতিযৌত- পিতিযৌত মোহো মহোদৰ
নগৌত চল!

ও জমানা কিছু আওৰ চল!!

১৩. ডীজে নহি তোনকক থাপ মোহাওন
চল,

জখন গনা স্মৰীনা নহি হিয়া খোলি
কই জঠাজঠীন গাএল জাগত চল,
জখন ৰিয়াহমে এক - দু দিন নহি
দম- ৰাৱহ দিন ধৰি স্ত্ৰীগণ গীত গৱৈ

ছনী মানোভৰি ৰিধি-ৰেঁভাৰ হোণত
ৰহি ছন!

ও জমানা কিছু আওৰ ছন!!

১৪. জখন ৰিনা এয়ীকে বেনক মফৰমে
ৰোঠী যা পুড়ী আনু আৰ আচাৰক
মংগ ৰেঁহদ মৃ-খদগৰ নগৈত ছন,
জখন খণ্ডগৰ- মিঠগৰ ৰেঁবক
মৃ-খদক আগু জঁগনী কাঁষ্টক চূভন
নীকে নগৈ ছন!

ও জমানা কিছু আওৰ ছন!!

১৫. জখন মৰি অগ্নন নগৈ ছন
ৰিনা ঘণ্টী ৰেঁজেনে ৰেঁধৰক ককৰো
ঘৰমে নোক তৃকি জাগ ছন,
জখন ঠান- পুলী, চিহ্না আওৰ
আমপাম খেনক মংগ দোস্তী কেৰ
পূন ৰাঁহন জাগ ছন!

ও জমানা কিছু আওৰ ছন!!

১৬. জখন নোক ডাক্ষৰ নগ দেখৰেঁ নেন
কম জাগ ছন, ডাক্ষৰ ঘৰ পৰ অৰেঁ
ছন, ডাক্ষৰ মাহেৰক ৰেঁগ ভৰা কই
দানকা ৰাঁহৰ ছোড়ি এনাগ মঁস্কাৰ
আ মঁস্কৃতি মানন জাগ ছন!

ও জমানা কিছু আওৰ ছন!!

১৭. জখন তেতৈৰ ওঁৰ অম্বা খণ্ডগৰ নহি

মিঠগৰ নজোত ছন,

জখন প্ৰলোক পাৰনিতিহাৰ পৰ

ঠিকনী মাটিয়াঁ ঘৰ ছছাৰন ,

গোৰঁৰয়াঁ ঋগ্নন নিপন জাগ ছন!

ও জমানা কিছু ঋগ্নন ছন!!

১৮.জখন পেঘ ভায়- রঁহিনিক ছোষ্ট ভেন

কপড়া উপহাৰয়াঁ কম নহি নজো ছন

জখন তু মাঁ ভৰন গ্লপহৰিয়ামে নেনা

ময়ঁ খানী পএৰে গাছিয়ে গাছী ভেন

ফিৰে ছন,

জখন রঁফ রঁটেএ রানাক ডমক ঋ

নানছড়া রঁটেএ রানাক ঘণ্টী মনি

রঁচ ন' ক' কতেকো দূৰ দৌড়ন জাগ

ছন!

ও জমানা কিছু ঋগ্নন ছন!!

১৯. জখন মোৰাঁগন নহি ধৰ্মযুগ,

মৰিতা,মাপ্তাহিক হিন্দুস্তান,

কাদম্বিনী, গাঁতিয়াটুডেক মংগ হমৰ

দিন কষ্টে ছন,

জখন ঠীৰী নহি প্ৰেমচন্দক

উপন্যাস হমৰা কহানী মুনৰেঁ ছন,

ও জমানা কিছু ঋগ্নন ছন!!

২০. জখন মনতানী মাটিয়াঁ কেশকেঁ

ৰেশমী রঁনাওন জাগ ছন

জখন দম পাগ কে চুবন আ গোলা
কমান কৰেএ জন,
জখন পিতৰিয়া বঁতৰনে দালি বঁনে
জন,
জখন ঢেকীয়ে ধান গুঠাগত জন
ভুখড়িয়ে চুড়া গুঠাগ জন জােতয়ে
গহুঁম পিয়াগ জন,
জখন চঠনী নোড়হী- মিনৌষ্ট পৰ
পীয়ন জাগ জন
আৰে নে ও নগৰী নে ও চাঁর জন!
ও জমানা কিছু আওৰ জন,
ও জমানা মৰিপাঁ কিছু আওৰ জন!!

পৰন মিশ্র "গোনৌনী"

১৯-০২-২০২১

- হাষ্টগছিয়া, ধাৰা, কোনকাতা- 700105, 9433746295;
মহাযক শিক্ষক, শ্ৰী ভমাপতি বিদ্যামন্দিৰ, পশ্চিম বঁগান মৰকাৰ,
কোনকাতা|

অপন   মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ
পঠাও।

३.२.श्रीधर बाबानंद मंडल- ग धवती छत्र/ हम्म मिथिला छी/ नायक
छी हम्म

শ্রীচাৰ্য

ৰামানন্দ

মুঁডন- ও ধৰতী চক্ৰ/ হম মিথিলা ছী/ নাথক ছী হম

১

ও ধৰতী চক্ৰ ।

জান মেঁ ছী।

গ্ৰমান মেঁ ছী।

গ্ৰনামী কেঁ,

গ্ৰণগান গৰৈ ছী।

ৰাজা মহাৰাজা কেঁ,

মহিমা কেঁ,

ৰঁখান কৰৈ ছী।

হম কৰি ছী।

ৰাজা ৰানী কেঁ,

নথ জিথ ৰণনি,

কৰৈ ছী।

কভী বাধা প্ৰাধ,

ত কভী গৌৰী শংকৰ,

ৰঁনৱৈ ছী।

কভী ৰৈধৱ,

কভী শৌৱ,

ত কভী শাজ ৰঁনৈ ছী।

গাজা ভাং মাং মাছ কেঁ

ৰঁখান কৰৈ ছী।

উঠ-নীচ কেঁ,

ভাৱ ৰখৈ ছী।

মিথিনা মৌথিনী,

শ্ৰা মৌথিন কেঁ,

ৰাজনীতি কৰৈ ছী।

হিন্দী নে,

কহকে ভাৰত কেঁ,

কমজোৰ কৰৈ ছী।

মিথিলা কেঁ,

ৰাঁ মস্কৃতি কেঁ,

নশ্ৰু কৰে ছী।

গ ধৰতী ছে,

জনক, বৃক্ষ আ,

কৰীৰ কেঁ জান কে।

গ ধৰতী ছে,

মীতা আ চন্মা কেঁ,

প্ৰেম কেঁ।

গ ধৰতী ছে,

শতহেম নোৰিক,

আ ৰাঁটা ৰীৰ চমাৰ কেঁ।

গ ধৰতী ছে,

মাঁগৌন, বেষু বামফন,

আ দিনকৰ কেঁ।

বামা গ ধৰতী ছে,

घञ् ङेथिन के।

२.

हम मिथिना छी।

गृथक जनक केँ मिथिना छी।

हम रेंथी गीता केँ मिथिना छी।

हम मिथिना छी।

रेंथी शनहय केँ मिथिना छी।

हम रीर नोबिक केँ मिथिना छी।

हम मिथिना छी।

ग्राहिकार बेण केँ मिथिना छी।

बाण्ट करि दिनकर केँ मिथिना छी।

हम मिथिना छी।

शहीद बामफल केँ मिथिना छी।

हम शहीद ज़र्र्रा केँ मिथिना छी।

হম ঐথিলী ছী।

জন জন কেঁ রৌনী ঐথিলী ছী।

জন জন কেঁ ভাষা ঐথিলী ছী।

হম ঐথিলী ছী।

মাংগোন কেঁ গান ঐথিলী ছী।

পোথী কেঁ ভাষা ঐথিলী ছী।

হম ঐথিলী ছী।

ঐথিল কেঁ মাযক ভাষা ঐথিলী ছী।

মিথিনা কেঁ মিঠগৰ রৌনী ঐথিলী ছী।

হম ঐথিলী ছী।

সংৰৈধানিক ভাষা ঐথিলী ছী।

মিথিনা ঐথিল কেঁ ভাষা ঐথিলী ছী।

হম ঐথিল ছী।

মিথিনা কেঁ বহনিয়াৰ ঐথিল ছী।

মিথিনা হেঁ জনমন ঐথিল ছী।

বামা হম স্মৃতা ঐথিল ছী।

३

॥नायक छी हम्।

खतनायक नै,

नायक छी हम्।

मूकक नायक छी हम्।

नेपथ्यक नायक छी हम्।

खतनायक नै,

रूँठित नोकैन,

आराज छी हम्।

करौब छी हम्,

गतकेँ रिबोधी छी हम्।

खतनायक नै,

रुँझ छी हम्।

शनहमे, नोबिक,बेणु, बामफल के

ৰংশজ ছী হম।

মাংগোন ৰাগ কেঁ,

গায়ক ছী হম।

খননাযক নে,

সীতাক ভাগ্ৰ ছী হম।

মিথিনাক খৰ্ৰেদাৰ ছী হম।

মিথিনাক পহৰেদাৰ ছী হম।

খননাযক নে,

নাযক ছী হম।

স্বতন মৌথিন কে,

জগাৰেঁ ৰানা হম।

স্বঠা মৌথিন ছী হম।

খননাযক নে,

ৰামা নাযক ছী হম।

-

শ্ৰাচাৰ্য্য ৰামানন্দ মন্ডল যাম্মাজিক ঠিতক মহ যাহিৰকাৰ যীতাম
ঠী।

শ্বপন   মন্তৰ্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ
পঠাভ।

২.২.ৰাজ কিশোৰ মিশ্ৰ-শ্ৰাফদ

ৰাজ কিশোৰ মিশ্ৰ, বিষ্টায়ৰ্ট চীফ জেনৰেল মৌনেজৰ (গ্ৰা),
ৱী.এম.এন.এন.(মুখ্যায়ত), দিল্লী,গাম- অৱেৰ ডীহ, পো. অৱেৰ হাষ্ট,
মধুৱনী

আফদ

ককৰা নগতৈক নী ক কহু?
নো তৰঁ কো নো ৰি পড়ি ,
কী নত ৱাঁ টি , লুকম ,কে?
মা বন গেল জকৰ হেতৈক মতি ।

মুদা , চি হুৱৈ নে জনৱৈ, বুঁমৱৈ নে স্মৱৈ,
অকম্বা ৯ ,চা টু ভই জা এত, আফদ,
দক্ষি ৭ মঁ ,ৱা ম মঁ, অকা ময়ঁ ,পতা ন মঁ,
আএত ময়বন, পাঁ তৰ য়ে, ভই নি ময়ঁদ।

ৱাঁ ষ্ট ধই কই, কা ত দই কই,

বা তি মে, কি পৰা ত ভই কই,
মা ঠি দই কই, পা নি দই কই,
শুখ ,আ কি ধন -ঘা নি দই কই,

ঘেৰ নেত আগি মাঁ
শুচা ন, ঠিঁ ড়ৰো রঁমা ত মাঁ,
কোঁ ড় -কৰেজ তো ডি দেত,
কমজো ব কৰত রাঁ ত মাঁ।

নি বনো অকা ম মাঁ ,হো গচ্চ রজুপা ত,
ৰৈমন বহত ম্বখ ,ভই জা এত কা ত।

ৰি পড়ি , কো না দেখৈত অচ্চি ,
জা ই কই ককৰো দো আৰি ?
দূৰহি মাঁ মনি মকৈত ছী ,
পা বৈত অচ্চি পী ডি ত ভো কা ৰি ।

পূৰী ভা ম নহি বহনা মাঁ,
বহৈছ জি নগী অমা রধা ন,

মম্হৰ, জেনা কই মম্হৰৰ, জেঁ
অকম্মা ৯ আএত ত্ৰুফা ন।

মদি খন ,জি নগী মৰন নহি ,

আ নে ,চলৈছ ব্ৰজ -ৰাঁ ঠ,
নহি জা নি , খুজি জা এত কখন,
হ্লা না মখী ক কপা ঠ।

ভী ব রঁননা মঁ মময়া ,
বী পা ওত ঞ্পন নি দা ন?
জে শক্তি ঞ্চি , ওহি মঁ নড়ৰঁ তই,
তখনে ঞ্চি কন্যা ণ।

ঞ্খি মূনি নেৰঁ, ভা গি জা এৰঁ,
তই কি , মা নি জা এত ,ঞ্পদা ?
কি ছু তই হো গতে ঞ্চি ,ঞ্ৰজ ,
কি ছু ঠনি ও জা গছ ,যদা -কদা ।

ধৈৰ্য মংগ হম তই ঞ্ড়ৰঁ,
মো ন, চষ্টা ন মদৃশ ,কবৰঁ।

জগা এৰঁ ,মূতন পুৰুষা থঁ কে,
উঠা এৰঁ ,ঞ্ৰন্তৰ পা থঁ কো।

প্ৰনয় মংগ, হম রঁনৰঁ প্ৰনয়,
ওকৰা মনা এৰঁ, ওকৰে নয।

মী থি জা এৰঁ হমহঁ তাঁ ডৰ,

জি নগী ক যমৰ মে, বঁনৰ পাঁ ডৱ।

বি পত্তি যাঁ হম নহি ডবৰঁ,
বঁনৰ পাঁ ফাঁ ড়, হম তই নড়ৰাঁ।

কৰখণ্ড আপদা জতেক যঙো ড়,
নগা বঁই ও যন্ত ,খপন জো ৰ।

হম ঘা য -পা ত, নহি চৰি জা এত,
ঠকৰা এত তই, ও মৰি জা এত।

মন মে জি নগী ক জো য খ্ৰি ,
যথা থক মেহো , হো য খ্ৰি ।

মা নম-নভ পৰ ,খ্ৰি চমকি ৰহে ,
উমো হক মা তঁপ্ত,
বি পত্তি ক' কেহনো ধো হি , ফা ঠত,
ভই জা এত , খণ্ড -পখণ্ড।

বি জয় কে ও খ্ৰি জা গন
ৰহে ,মো ন মে ,যদি খন,

কেহনো জমত খ্ৰি ৰ খ্ৰিফদক,
ঘম্ভেত ৰহত ও, খন -খন।

মতঠা ফেৰা চৈক মো নক,
বুঁমি নি ঞ ঔ রাঁ বুঁ
জি নগী ক জী ত ঞ্চি ঞপনা পৰ,
ৰঁম!বহএ মো ন পৰ কা বুঁ।

আফদ নহি হো গত ঞ্চি চি বঁজী রী ,
ওকৰা নি রাঁ ঙ, নহি ময়ং নি রী ।

ঞ্চা বক রাঁ দ, ওহি ভা গ মে,
চৈক পমবন খুঁৰঁ গজো ত,
জনধি ক মোহো ঞওতৈক তী ব,
ভই দৃঢ় চনা ঙ তই পো তা।

থম্হু তই কি চু কা ন ,
ঞরঞ, ঞওতৈক জি নগী ক ভো ব,

আফদ মঁ নড়ক জজুঁৰাঁ বহয়,
নহি কি , ঞাঁথি মে নো বা।

দৃঢ় নি ঞ্চয় নগ থা কি কই,
হা বি জা গত ঞ্চি কা ন,

আফদ তই,কো নো ছো ঠ -ছী ন,
ছে কী ওকব , মজা ল?

স্বপন   মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পর
পঠাও।

২.৪.আশীষ শ্বনচিহ্নাব- ২ ঠা গজল

আশীষ শ্বনচিহ্নাব- ২ ঠা গজল

1

মোনক চক্ষা দেনে গেল
নোঠা থারী নেনে গেল

হুমরো হিম্মা দানকে নাম
চুপ্পে চুপ বখরেনে গেল

বহিয়ে বঁচতে ষ্টেচন বাহ
তেয়ো অগৰ খেনে গেল

জন্তে বঁচনক অপনেমাঁ
মভ ঠা যে ছিড়িয়েনে গেল

অপনা দেশক অতৰেঁ হান
গৰদনি বঁচন চেনে গেল

মভ পাঁতিমে 22-22-22-21 মাত্ৰাফ্ৰম অছি।

2

অগৰ মগৰমে জীৱন বীতন
গীজন কাদো ফেৰো গীজন

পঢ়নে বহিয়ে জে অগৰ মগৰ
জীৱন ভৰি যে বঁচতে নীখন

জিম্মা হিম্মা কে মগড়ামে
গ্ৰা অগৰ মগৰ হমহুঁ মীখন

অম্বৰ স্নান পঢ়ন ঔগন
অপনে কমন অপনে ৰৌম

অনগে অন্তৰ দানকা ছুৰিতে
পনমে ঠা পনমে ধীপন

মভ পাঁতিমে 22-22-22-22 মাত্ৰাশ্ৰম আছে। দু টা অনগ-অনগ
নঘুকে দীৰ্ঘ মানন গেল আছে। গা ৰহৰে মীৰ আছে।

অপন   মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ
পঠাও।

২.৬.কল্পনা মা- বাথী

কল্পনা মা

বাথী

কল্পিত মোন ছন,
মৃদা বিন্নতা ক আশ্র
ঠগৰ্জজ্জৰ ভেন বহী,
ৰঁজাৰ মেঁ মজন
ও বেষ্ম ক ডোৰি,

হাথ ক স্নৰ্শ মঁ হঁমি পড়ন,
কেকৰ পুছাৰি কৰু,
গ ডোৰি ভাগ্ৰা ৰঁহিন ক থ্ৰী কে
নাপি মকৰ্ৰা মঁ কম ছন,
খাজ ভাস্কৰ ক গজোত কতে তিখ ছৈ,
মোন ৰঁহিন ক খানী
খা ভাগ্ৰা ক কনাগ্ৰা শ্বন ছৈ,
মায় ক মোষ্টৰী গমকৈত মনেশ
মৰঁ ভুতিয়েন
ৰঁতু খজগত দিন খছি খায়ন
ৰিডিয়ো কান পৰ মৰঁ ল্লেহ পঠাৰন,
ৰিধনা ক বচন গ্ৰা ৰিধি
জতো জে বহী মৰঁ বহী খুশী।

-কল্পনা মা, রৌকাৰো, রৌবমো

খপন   মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ
পঠাও।

